

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce
Obnova venkova – příklad malé obce

Bc. Alice Machatá, DiS.

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Alice Machatá, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Litoměřice

Název práce

Obnova venkova – příklad malé obce

Název anglicky

Rural renewal – an example of a small village

Cíle práce

Cílem diplomové práce je popis a analýza faktorů, které přispívají k obnově venkova a rozvoji malé venkovské obce. Bude zhodnocen současný stav obce a zjišťovány další možnosti rozvoje. Na základě empirického výzkumu budou vyhodnoceny názory obyvatel na současný i budoucí rozvoj obce a navrhnuty možnosti, které by mohly přispět k jejímu rozvoji.

Metodika

Diplomová práce se bude skládat ze dvou částí – teoretické a praktické.

Teoretická část práce bude zaměřena na vymezení základních pojmů a problematiky týkající se obnovy a rozvoje venkova, bude vycházet z odborné literatury a dalších souvisejících zdrojů. V praktické části bude použito dotazníkové šetření. Shromážděná data budou analyzována a bude vyhodnocena současná situace obce.

Na základě výsledků empirického šetření budou navrženy další možnosti, které by mohly přispět k rozvoji a obnově zkoumané obce.

Doporučený rozsah práce

60 – 80

Klíčová slova

malá obec, obnova, rozvoj, venkov

Doporučené zdroje informací

- BERNARD, Josef. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.
- BINEK, Jan. *Synergie ve venkovském prostoru : paradoxy rozvoje venkova : kritické zhodnocení bariér, nástrojů a šancí rozvoje venkova*. Brno: GaREP, 2011. ISBN 978-80-904308-6-0.
- ČMEJREK, Jaroslav; ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA. *Obce a regiony*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.
- HORÁKOVÁ, Hana; FIALOVÁ, Dana. *Transformace venkova : turismus jako forma rozvoje*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-537-1.
- HUDEČKOVÁ, Helena; LOŠŤÁK, Michal; ŠEVČÍKOVÁ, Adéla; ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. KATEDRA HUMANITNÍCH VĚD. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006. ISBN 978-80-213-1413-9.
- MAJEROVÁ, Věra; MAJER, Emerich; ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. KATEDRA HUMANITNÍCH VĚD. *Empirický výzkum v sociologii venkova a zemědělství. část II*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-213-1671-3.
- POLÁKOVÁ, Jana. *Politika rozvoje venkova v EU*. [Praha]: Česká zemědělská univerzita, 2018. ISBN 978-80-213-2796-2.
- TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova : aspekty konkurenceschopnosti a udržitelného rozvoje v evropském venkovském prostoru v prostředí globalizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. ISBN 978-80-7357-495-6.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. PhDr. Ing. Věra Majerová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 21. 8. 2023

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 17. 02. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Obnova venkova – příklad malé obce" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28. března 2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí diplomové práce prof. Ing. PhDr. Věře Majerové, CSc. za odborné vedení, cenné rady a trpělivost během celého procesu vypracovávání této diplomové práce. Dále poděkování patří starostce obce Lobeč Ing. Zuzaně Pavlíkové Šimonkové za aktivní spolupráci a vstřícnost a v neposlední řadě děkuji občanům obce Lobeč za ochotu účastnit se dotazníkového šetření.

Obnova venkova – příklad malé obce

Abstrakt

Diplomová práce zkoumá výzvy a příležitosti spojené s obnovou venkova na konkrétním příkladu malé obce Lobeč, nacházející se ve Středočeském kraji. Cílem diplomové práce je popis a analýza faktorů, které přispívají k obnově venkova a rozvoji obce Lobeč. Teoretická část práce vysvětluje základní pojmy jako obec, venkov, charakterizuje venkovský prostor v porovnání s městem, vymezuje pojem region, popisuje význam regionální politiky v kontextu obnovy venkova, význam regionálního rozvoje pro udržitelný rozvoj venkovských oblastí. Praktická část práce se věnuje hodnocení současné situace obce Lobeč, přiblížení její historie, identifikaci klíčových problémů, kdy jsou analyzována dostupná data a za pomoci rozhovorů a kvantitativního dotazníkového šetření má poskytnout ucelený pohled na možnosti a výzvy spojené s procesem obnovy venkova na úrovni malé obce. Důraz bude kladen na efektivní zapojení místní komunity, spolupráci s veřejným i soukromým sektorem, na inovace k podpoře udržitelného rozvoje, strategie k ochraně životního prostředí. Výsledky této práce by měly sloužit jako inspirace pro projekty zaměřené na obnovu venkovských oblastí a posílení jejich role v celkovém sociálním a ekonomickém kontextu, dále by měly nastínit návrhy strategií a opatření pro zvládání výzev a využívání příležitostí vedoucích k obnově venkova.

Klíčová slova: obec, obnova, venkov, rozvoj, region, vesnice, udržitelný rozvoj, regionální politika, Lobeč

Rural renewal – an example of a small village

Abstract

The thesis examines the challenges and opportunities associated with the renewal of rural areas, using the specific example of the small village of Lobeč in the Central Bohemian region. The aim of the work is to describe and analyze the factors that contribute to the renewal of rural areas and the development of the municipality of Lobeč. The theoretical part of the work explains the basic concepts such as village, countryside, characterizes rural areas in comparison to the city, defines the term region, describes the importance of regional policy in the context of rural renewal, and the importance of regional development for the sustainable development of rural areas. The practical part of the work is dedicated to assessing the current situation of the Lobeč municipality, approaching its history, identifying key problems, analyzing available data and with the help of interviews and a quantitative questionnaire survey. It aims to provide a comprehensive overview of the opportunities and challenges associated with the process of rural renewal at the small village level. The focus is on effective local community involvement, collaboration with the public and private sectors, innovations to support sustainable development and strategies to protect the environment. The results of this work are intended to serve as inspiration for projects that focus on the renewal of rural areas and strengthening their role in the overall social and economic context, and to outline suggestions for strategies and measures to overcome challenges and exploit opportunities for rural renewal.

Keywords: village, renewal, countryside, development, region, village, sustainable development, regional policy, Lobeč

Obsah

1. Úvod.....	11
2. Cíl práce a metodika	13
2.1. Cíl práce	13
2.2. Metodika	13
3. Teoretická východiska	14
3.1. Obec	14
3.1.1. Venkovská obec	15
3.2. Venkov	16
3.2.1. Venkovská sídla	18
3.2.2. Venkovský prostor	19
3.2.3. Program rozvoje venkova	20
3.3. Region	20
3.3.1. Regionální rozvoj.....	22
3.3.2. Regionální politika.....	24
3.3.3. Regiony NUTS	25
3.4. Udržitelný rozvoj	27
3.5. Obec Lobeč	28
3.5.1. Historie obce	29
3.5.2. Demografický vývoj z historického hlediska	29
3.5.3. Obyvatelstvo	31
3.5.4. Místní ekonomika a zaměstnanost.....	31
3.5.5. Občanská vybavenost	33
3.5.6. Technická infrastruktura	34
3.5.7. Dopravní infrastruktura.....	35
3.5.8. Životní prostředí	35
3.5.9. Turistické zajímavosti a památky	37
3.5.9.1. Parostrojní pivovar Lobeč	37
3.5.9.2. Muzeum Eduarda Štorcha	38
3.5.9.3. Dvůr a zámek Lobeč.....	39
3.5.9.4. Kostel a hřbitov	40
3.5.10. Obecní úřad.....	41
3.5.11. Hospodaření obce, majetek.....	42
3.5.12. Spolupráce s obcemi	42
3.5.13. Kultura a sport	43
4. Empirické šetření	45

4.1.	Stanovené výzkumné hypotézy:	46
4.2.	Vyhodnocení dotazníku.....	48
4.2.1.	Základní informace o respondentech	48
4.2.2.	Zájem respondentů o místní dění	50
4.2.3.	Doprava v obci	52
4.2.4.	Kultura a sport v obci.....	57
4.2.5.	Turismus v obci.....	63
4.2.6.	Služby.....	67
4.2.7.	Hodnocení kvality života v obci	71
4.3.	Testování hypotéz.....	74
5.	Výsledky a diskuse	82
6.	Závěr.....	88
7.	Seznam použitých zdrojů.....	89
8.	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	93
	Seznam obrázků	93
	Seznam tabulek.....	93
	Seznam grafů.....	93
9.	Přílohy	95

1. Úvod

Venkov hraje důležitou roli v životě společnosti, neboť poskytuje lidem možnost žít v klidném prostředí, daleko od ruchu a chaosu měst. Venkovské oblasti také udržují tradiční hodnoty společnosti a zemědělské tradice, které jsou důležité pro kulturní identitu daného regionu. Důležitost venkova spočívá také v ekologickém a ekonomickém potenciálu, který může přinést rozvoj a prosperitu určitému území. Venkovské oblasti jsou často zemědělsky orientované a představují zdroj potravin a surovin pro celou zemi. Zároveň poskytují pracovní příležitosti pro obyvatele a podnikání ve venkovských oblastech může přispět k rozvoji regionu a snížení nerovností mezi městem a venkovem. V neposlední řadě jsou venkovské oblasti důležité i z hlediska ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje. Venkovské oblasti mohou sloužit jako zelené plíce země a přírodní rezervace, které je třeba chránit pro budoucí generace.

Venkov a venkovské oblasti jsou charakterizovány svou odlišností od městského prostředí. Venkov obvykle nabízí klidnější atmosféru, čistý vzduch a možnost žít v souladu s přírodou. Venkovské oblasti jsou často spojeny s tradičními hodnotami a zemědělským způsobem života. Lidé, kteří si vyberou život na venkově, často hledají místo k relaxaci, kde mohou uprchnout před stresujícím tempem městského života. Na druhou stranu venkovské oblasti mohou čelit určitým výzvám, jako je omezená dostupnost služeb a pracovních příležitostí. Některé venkovské oblasti se mohou potýkat se socioekonomickými problémy a nedostatkem veřejné dopravy. Přesto mnoho lidí vnímá venkov jako místo, kde je možné nalézt skutečnou harmonii s přírodou a komunitou.

Venkov hraje klíčovou roli ve společenském, kulturním a ekonomickém životě, proto je důležité věnovat pozornost obnově venkovských oblastí a podporovat jejich udržitelný rozvoj a prosperitu.

Tato diplomová práce se soustřeďuje na problematiku obnovy venkovské obce Lobeč a jejího vlivu na místní komunitu a životní prostředí. Cílem práce je analyzovat současný stav obce, identifikovat klíčové oblasti potřebující obnovu a navrhnout konkrétní opatření pro zlepšení situace. První část práce se zaměřuje na teoretická východiska, vysvětluje základní pojmy jako obec, venkov, region, udržitelný rozvoj. Praktická část práce se zaměřuje na analýzu situace v obci a aplikuje teoretická východiska na konkrétní příklad. Cílem je identifikovat specifické potřeby a možnosti rozvoje této obce a navrhnout

inovativní přístupy k podpoře udržitelného rozvoje a zlepšení životních podmínek obyvatel. Důraz je kladen na respektování specifických charakteristik a možností dané komunity, aby navržená opatření byla co nejefektivnější a přizpůsobená konkrétním potřebám obyvatel obce Lobeč.

2. Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

Cílem diplomové práce je zjistit a zhodnotit současný stav obce Lobeč a zpracovat možné návrhy dalšího rozvoje. Dílčím cílem je ověřit stanovené výzkumné hypotézy, které jsou zaměřeny na možný vztah mezi zapojením se obyvatel do místního dění a spokojeností, absencí služeb a negativním vlivem na život starších osob aj.. Na základě odpovědí z dotazníkového šetření budou stanoveny možná doporučení, jak zlepšit život obyvatel v obci Lobeč.

2.2. Metodika

V rámci diplomové práce bude zprvu zpracována teoretická část na základě dostupné literatury, kde bude vymezen pojem obec, venkov, region či udržitelný rozvoj. Současně bude stručně popsána historie zkoumané obce Lobeč a její zajímavá místa.

Empirická část poté bude zaměřena již na samotné zkoumání. V rámci empirické části bude popsán současný stav obce Lobeč, zpracován kvantitativní a kvalitativní výzkum a stanoveny výzkumné hypotézy. Kvantitativní výzkum proběhne za pomoci dotazníkového šetření, které bude předloženo obyvatelům obce. Kvalitativní výzkum bude prováděn na základě rozhovoru se starostkou obce. Cílem rozhovoru bude především zjistit dosavadní stav obce a další plánované kroky v oblasti rozvoje.

3. Teoretická východiska

V rámci teoretické části budou popsány pojmy, jako je obec, venkov, region či udržitelný rozvoj. Následně je zde stručně popsána historie zkoumané obce Lobeč a její zajímavá místa.

3.1. Obec

Definici obce vymezuje Zákon o obcích č. 128/2000 Sb. jako základní územní samosprávné společenství občanů a jako veřejnoprávní svazek. Tvoří územně samosprávný celek, který je určen hranicí území obce. Obec je základním stupněm územní samosprávy, má vlastní odpovědnost v právních vztazích, kde vystupuje svým jménem, vlastní majetek, stará se o potřeby a blaho svých občanů, usiluje o všestranný rozkvět svého území (Čmejrek – Obce a regiony jako politický prostor, str. 28, 2008).

Z hlediska ČR, kde je uplatňován tzv. smíšený model veřejné správy, mají obce samostatnou a přenesenou působnost. Samostatná působnost se týká samosprávy obce – prostřednictvím zastupitelstev, volených přímým hlasováním obyvatel obce. Samostatná působnost obcí představuje decentralizaci veřejné správy. Přenesená působnost je dána zákony, kdy je na obce přenesena část státní správy. Jedná se o tzv. dekoncentraci. Mírou výkonu přenesené působnosti státní správy se obce liší. Dělí se na obce se základním rozsahem přenesené působnosti (jsou jimi všechny obce ČR), dále na obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. V rámci samostatné působnosti obec spravuje zastupitelstvo a další orgány obce, mezi něž patří rada obce, která má právo zřídit komise, jako své iniciativní a poradní orgány, obecní úřad a výbory. Každá obec musí mít zřízení finanční a kontrolní výbor. Pokud se alespoň 10 % obyvatel hlásí k jiné než české národnosti, pak je obec povinna také zřídit výbor pro národnostní menšiny. V čele obce stojí starosta, který je volen z řad zastupitelstva. Samostatná působnost obce zahrnuje svrchované hospodaření obce, uspokojování potřeb obyvatel, zejména v oblasti bydlení, výchovy a vzdělávání, ochrany zdraví, ochrany veřejného pořádku, kulturního rozvoje, rozvoje infrastruktury. Obec je povinna vždy jednat v zájmu obce a svých občanů. Vedle samostatné působnosti každá obec vykonává přenesenou působnost v základním rozsahu, která je dána legislativou. Může se jednat například o vydávání nařízení obce,

rozhodování o místních komunikacích, projednávání přestupků, obce jsou i povodňovým orgánem, orgánem ochrany přírody a ovzduší (Provazníková, 2009, s. 24 – 30).

3.1.1. Venkovská obec

Dle Bernarda a kol. (2011, s. 19 – 23), je definování venkovské obce poměrně složité. Vymezení venkovské obce spočívá hlavně v atributech, které jsou pro její venkovský ráz zásadní. Venkov je pojmem zejména geografickým, jeho definování by se tedy mělo opírat o sociálně geografické rysy. Nejčastěji se venkovské obce určují podle počtu a hustoty obyvatel. Běžnou hranicí počtu obyvatel pro vymezení venkovské obce je 2000, resp. 3000 obyvatel, hranicí hustoty zalidnění je 100, resp. 150 obyvatel na km². Jsou ale i další stanoviska k vymezení venkovských obcí, které se zakládají na sociálních a urbanistických rysech, jako jsou formy bydlení, populační vývoj nebo odlehlost od městských částí. Právě vzdálenost od městských center hraje v rozvoji venkovských obcí důležitou roli. Tempo rozvoje obcí, které mají blíže k městům, je v mnohém dynamičtější než u obcí odlehlých. Bernard dále definuje venkovskou obec jako obec s maximálně 2000 obyvateli, z nichž 50 % či více nevyjíždí za prací do jednoho městského centra. Obce se značnou pracovní vyjížděkou do jednoho městského centra lze považovat za součást jeho zázemí, nikoliv za venkovskou obec. V České republice žije ve venkovských obcích zhruba čtvrtina obyvatelstva. Co se týká rozvoje venkovských obcí, za zdárně rozvíjející se obec je možno považovat takovou obec, která disponuje dostatkem ekonomických možností, její umístění a dopravní infrastruktura poskytuje možnost za těmito příležitostmi dojíždět, má úměrnou věkovou strukturu obyvatel, poskytuje zdravé životní prostředí, všem přístupné kulturní a sportovní vyžití a v neposlední řadě jsou zde zřízeny služby k uspokojení základních potřeb obyvatel. Významným prvkem spjatým s rozvojem venkovské obce je spokojenost občanů se životem v obci, kde se jako nejdůležitější jeví infrastruktura a místní služby. Pohled zvenku se však může lišit od subjektivního pohledu a názoru obyvatel. V otázce rozvoje malých obcí hraje významnou roli participace obyvatel, snaha o splnění společných cílů. Je nezbytné, aby mezi lidmi existovala vzájemná komunikace, důvěra a společné zájmy, aby mohlo dojít jistému způsobu organizace a spolupráce v obci. Bernard a kol. (2011, s. 23), tvrdí, že: „*V obci musí existovat sociokulturní předpoklady, které kolektivní jednání usnadní a které tedy hrají roli vnitřních rozvojových potenciálů*“. Občané, kteří jsou přičinliví a iniciativní, kteří se aktivně zabývají svým územím, starají se a pečují o ně, pozitivně

přispívají k rozvoji obce či regionu, z čehož vyplývá kladný a přínosný vliv vysoké výše občanské spolupráce na společných cílech, vzájemné důvěry a sounáležitosti obyvatel se svou oblastí (Bernard a kol., 2011, s. 19 – 23).

V ČR je velké množství odlehlých malých obcí s nízkou hustotou obyvatel. Obyvatelstvo v takovýchto venkovských územích je zpravidla starší ve srovnání s obyvateli měst, což si žádá jiné, nákladnější veřejné služby. Odlehlé venkovské oblasti se do budoucna budou potýkat s dalším stárnutím obyvatelstva a následným vyliďňováním. Stav se bude zhoršovat a tím bude ztížena dostupnost a kvalita veřejných služeb (OECD, 2023, s. 202 - 203).

3.2. Venkov

Dle Perlína (2023, s. 2), je venkov možno vymezit jako území, které zahrnuje krajinu a venkovská sídla, tedy nezastavěné i zastavěné oblasti obydlené lidmi – vesnice. Venkov je souvislý prostor, k jehož definování se obvykle používají indikátory hustoty zalidnění.

Veselá a Kanioková (2011, s. 124), venkov označuje jako veškerou přírodní oblast mimo město v geografickém významu, v sociologickém smyslu pak venkov chápe jako oblast s nízkou hustotou zalidnění. Venkov lze charakterizovat také dle stylu bydlení, dostupné občanské vybavenosti, společenského a kulturního vyžití. Veselá a Kanioková (2011, s. 124), tvrdí, že: *„Venkovský prostor umožňuje větší teritoriální seskupení jedinců a rodin, dochází zde k větší ochotě se obětovat a k významnějšímu dodržování společenských norem.“*

Venkov tvoří obce s menším počtem obyvatel než 2000, existují ale i další hodnocení, např. třídění dle OECD¹ a klasifikace Evropské unie, kde se lze setkat s tříděním podle hustoty obyvatel a rozlišují se venkovské, přechodné a městské oblasti. Venkov má mnoho významných úloh, mezi něž patří produkce potravin. Venkovská krajina dále plní funkci zásobníku podzemních vod, nacházejí se zde zdroje energie. Lidé dnes využívají venkov především k rekreaci, trávení volného času, vycházkám do přírody, návštěvám kulturních památek, turismu (Poláková, 2018, s. 3 – 6).

¹ Organization for Economic Co-operation and Development

Horáková a Fialová (2014, s. 70 – 71), tvrdí, že se venkov mění a v průběhu globalizace zesiluje zájem o venkovský turismus především ze strany obyvatel měst, kteří se v dnešní době nespokojí s pasivním trávením volného času, ale vyhledávají aktivní činnosti a zážitky. Venkov na to reaguje v rámci rozvoje. Dle dokumentu OECD z roku 1994 má být venkovský turismus lokalizován na venkově. Na druhou stranu by měl být ale redukován, především co se týká výstavby rezidencí a budovám ve volném prostranství ve spojení s přírodou. Rozvoj by měl být pozvolný a účelný, ku prospěchu a potřebám místních komunit. V neposlední řadě má mít komplexní charakter v rámci venkovské krajiny, ekonomiky a historie.

V rámci urbanizace je sice venkov stále více přibližován městu, ale stále zde platí, že lidé mají blíže k přírodě, k sobě navzájem, nežijí v anonymitě, mají pevnější sociální vztahy, v rámci jednání a komunikace si zachovali tradice a kulturní rysy typické pro venkovany (Hudečková, Lošťák a Ševčíková, 2009, s. 38 – 39).

Svobodová a Věžník (© 2000), uvádí, že venkov je kontinuální oblast, která sestává z volné krajiny a jednotlivých sídel, definována plošnými indikátory, např. hustotou zalidnění, kdy jsou za venkov označována území s menší hustotou zalidnění, ve kterých převažuje rozsáhlé využívání půdy a hospodaření s ní v oblasti zemědělství a lesnictví. Venkov je prostorem mezi městy a lesy, který tvoří venkovská sídla a obdělávaná zemědělská krajina. Základní funkcí venkova je zemědělská výroba a produkce potravin, která je velmi významná pro existenci lidské společnosti. Jednoznačné definování venkova je velmi složité. Identifikovat ho je možno podle různých znaků, jimiž jsou:

- Urbanistické znaky – značný podíl rodinných domů s velkým podílem zeleně
- Architektonické znaky – nízkopodlažní domy s hospodářským zázemím a zahradami, absence nájemního bydlení
- Sociální znaky – těsnější sociální vazby mezi obyvateli, tradice, konzervatismus
- Ekonomické znaky - dominance zemědělské výroby a výroby potravin, ekonomicky produktivní lidé vyjíždějí za zaměstnáním, vyšší přítomnost kutilství
- Administrativní znaky – statut sídla – některá sídla mají městská práva a jsou městy, ostatní sídla jsou vesnicemi.
- Dalším a nejsnadněji zjištělným znakem, který slouží k vymezení venkova, je počet trvale bydlících obyvatel v obci.

3.2.1. Venkovská sídla

Jak uvádí Perlín (2023, s. 2 - 4), definice venkova zavádí nový termín, a to venkovské sídlo. Venkovské sídlo se dá určit množstvím nástrojů, jednotlivé nástroje se dělí dle následujících hledisek:

- Urbanistické hledisko – venkovské sídlo je definováno jako soubor většinou rodinných domů s vysokým dílem zeleně, s návsi jako centrem společenského a kulturního dění.
- Architektonické hledisko – venkovské sídlo je definováno jako sídlo s nízkopodlažní zástavbou rodinných domů, ke kterým jsou připojeny hospodářské budovy, sloužící k zemědělským účelům. K domům jsou často přidruženy dvory a zahrady s vymezenými funkcemi.
- Sociální hledisko – ve venkovském sídle převládají těsnější sociální vazby mezi obyvateli, kde funguje přirozená sociální kontrola a participace.
- Ekonomické hledisko – venkovské sídlo je typické tím, že v něm převládá zemědělská výroba a kde většina pracovně produktivních lidí dojíždí do zaměstnání mimo tuto oblast.
- Historické hledisko – sídlo, které historicky získalo městská práva, je městem, ostatní sídla jsou vesnicemi.
- Administrativní hledisko – městy jsou ty obce, které takto definuje stát. V nynější době městům toto označení propůjčuje předseda Poslanecké sněmovny a význam má pouze prestižní.
- Statistické hledisko – venkovské sídlo je sídlo, které má menší počet obyvatel, než je konvenčně vymezeno.

V ČR se obvykle pro určení venkovského sídla využívá hranice 2000 obyvatel v obci. Existují ale i venkovská sídla s větším počtem obyvatel a typickými venkovskými znaky a naopak, obce s menším počtem obyvatel se znaky spíše městskými (Perlín, 2023, s. 2 - 4).

Perlín (2023, s. 2 – 4) v rámci venkova a venkovských sídel odděluje dva pojmy – obec a sídlo, kde obec je základní jednotkou veřejné správy a skládá se z více územně oddělených sídel, sídlo pak separovaným územím, které tvoří seskupení domů a je odděleno od dalšího sídla prázdným, nezastavěným pásmem. Sídlo plní obytnou nebo rekreační úlohu.

Venkovská sídla vznikala historicky dříve než města, dominovala zde zemědělská funkce. Obytné části domů byly propojeny s hospodářským úsekem, v sídlech převládaly zelené obdělávané plochy. V dnešní době již ve venkovských sídlech tolik nepřevažují zemědělské činnosti, hospodářská funkce je nahrazována funkcí obytnou, obslužnou nebo průmyslovou. I tak ale stále platí, že ve venkovských sídlech se ještě dnes velký počet obyvatel zabývá zemědělstvím. Venkovská sídla lze rozdělit podle počtu usedlostí:

- samota – jde o odloučené obydlí, které je od nejbližších domů odděleno zemědělskými plochami – lesy, poli, loukami
- víska – soustava 4 – 5 usedlostí, další výstavbou se postupem doby může stát vesnicí
- vesnice (ves) – kromě zemědělských usedlostí vesnice disponuje např. školou, kostelem, hospodou apod. (Hudečková, Lošťák a Ševčíková, 2010, s. 38).

3.2.2. Venkovský prostor

Venkovský prostor v protilehlém postavení vůči městu prochází nepřetržitou transformací. Tyto změny působí jak na fyzickou podobu venkova, tak i na venkovské obyvatelstvo, kde mají vliv na mezilidské vztahy a každodenní život (Matoušek a Osman, 2014, s. 189). Venkovský prostor lze chápat jako komplex vesnických sídel a krajiny v okolí těchto sídel. Venkovský prostor lze také označit jako veškeré území kromě měst, jako soubor vesnic, zemědělské půdy, lesů, vodních ploch, polních cest a místních komunikací (Majerová, Kostelecký a Sýkora, 2011, s. 109).

V České republice se dá venkovský prostor rozdělit na příměstský, mezilehlý a odlehlý. Příměstský prostor se nachází poblíž velkých měst, ve větší vzdálenosti od měst se nachází mezilehlý venkov, odlehlým venkovem lze nazvat okrajové venkovské prostory, odloučené od měst a dopravních sítí, bývají řídko osídlené. Vzdálenost venkovského regionu od měst ovlivňuje jeho rozvoj. Venkovské prostory, které leží ve výhodné poloze vůči městu, mají větší možnosti svého rozvoje. Avšak všechny venkovské regiony bojují s mnoha problémy, jako s nedostatečnou vzdělaností a stárnutím obyvatelstva, leckdy neuspokojivou technickou infrastrukturou, nízkou dostupností služeb, omezeným množstvím pracovních možností (Majerová, Kostelecký a Sýkora, 2011, s. 109 - 110).

3.2.3. Program rozvoje venkova

Provazníková (2015, s. 165), představuje program rozvoje venkova jako nástroj pro obnovu, renovaci, ochranu a uchování ekosystémů souvisejících se zemědělskou výrobou. Program rozvoje venkova náleží do kolektivní zemědělské politiky EU a je financován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a ze státního rozpočtu. Program má za úkol pomocí investic především zachovat konkurenceschopnost a obnovu zemědělských firem, přispět k udržení pracovních míst a přilákat do zemědělství mladé lidi a tím zvýšit ekonomický růst. Dále by měl napomáhat řešit lokální požadavky a potřeby daného venkovského prostoru. Program rozvoje venkova podporuje různé aktéry rozvoje venkova, jako jsou zemědělci, podnikatelé, obce a jejich svazky a sdružení.

Kromě EAFRD existují strukturální fondy EU, prostřednictvím nichž lze získat finanční prostředky, jimiž je možno zajistit činnosti vedoucí k rozvoji a obnově venkovských území. V rámci ČR je obnova venkova podporována a rozvíjena prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj, které zajišťuje dotace k rozvoji a obnově venkovských obcí. Výzkumné ústavy a jiné instituce či subjekty vypracovávají studie a výzkumy, které mají za cíl specifikovat problémy týkající se venkovského prostoru a schopnosti jeho dalšího rozvoje. Zkoumají se sociální změny ve venkovských oblastech, informovanost venkovské společnosti, regionální rozdílnosti, sociální kapitál, socioekonomický vývoj venkova aj (Šubrt, 2014, s. 54).

3.3. Region

Podle Klapky (2019, s. 18 – 23), výzkum regionů historicky spadá až do období antiky, kdy byl jejich význam politicko – geografický. Tato koncepce regionu vydržela až do 19. století, kdy ji ovlivnila moderní geografie, jejíž zakladateli byli Alexander von Humboldt a Carl Ritter. Pojem region se vyvíjel v souvislosti s pokrokovým vývojem 19. století, kdy se objevují tři nová pojetí zkoumání regionu. Podnětem prvního z nich byla Darwinova evoluční teorie. Byl založen na tzv. environmentálním determinismu, kdy společenské, kulturní a ekonomické znaky regionů jsou determinovány znaky environmentálními, což znamená, že lidská společnost a její kultura i ekonomika jsou závislé na přírodních podmínkách, a naopak zvířata a rostliny reagují na lidskou společnost a přizpůsobují se jí. Druhý přístup, tzv. environmentálního posibilismu odpovídal na základní environmentální determinismus a vycházel z výsledků práce autora moderní

francouzské geografie Paula Vidala de la Blache. Hlavní ideou environmentálního posibilismu je sjednocení fyzickogeografických, humánněgeografických a kulturních rysů, přičemž největší váhu má kulturní vliv lidské společnosti. Tato koncepce byla významná především v prostorově menších oblastech u předprůmyslového zemědělského uspořádání společnosti. Základní myšlenkou třetího, tzv. environmentálního indeterminismu, je nezávislost společnosti, kultury a ekonomiky na přírodním prostředí. Toto pojetí regionu neuznává propojení člověka s přírodou, zkoumá vliv člověka na utváření přírodního prostředí. Zakladatelem tohoto pojetí byl americký geograf Carl Ortwin Sauer. Současné pojetí regionu zasahuje do 60. let 20. století a má tedy celkem dlouhou tradici, kdy se jeden přístup orientuje na meziregionální rozdílnosti, druhý pak na vnitroregionální obdobnost. Region lze tedy definovat jako ohraničený komplex, který vnitřně vykazuje jasnou podobnost, která ho však odlišuje od jiného regionu. Existuje řada postojů k vymezení regionů, jejich využití, pojetí a analýz.

Regiony jsou jednotky, mapované vědci, podle prostorové organizace společnosti (osídlení). Regiony existují v závislosti na lidech, jsou tedy sociálně konstituovány. Regiony je možno vymežit podle geografického, demografického, sociokulturního a politickosprávního kritéria. Regiony se dělí např. na městské a vesnické, na hospodářsky slabé a hospodářsky silné. V celosvětovém měřítku lze regiony klasifikovat na země prvního, třetího, případně druhého světa. Dle regionalistů je region vymezen geografickým umístěním, které je ovlivněno společenskými rysy. Z hlediska struktury se dají rozlišit dva typy regionů – homogenní a nehomogenní regiony, které se diferencují hlavně ve svém významu. Homogenní regiony jsou typické stejnorodostí funkcí, heterogenní regiony naopak různorodostí funkcí, které zabezpečují. V případě homogenních (stejných, podobných) se regiony definují podle podobnosti jednoho ukazatele (např. průměrných srážek, pěstování jisté plodiny apod.) nebo podobností více ukazatelů. Nehomogenní (heterogenní, nodální, spádové, uzlové, funkční) regiony jsou tvořeny jádrem (centrem, uzlem) a zázemím (spádovým územím), kde je jádro se zázemím funkčně spojeno silnými či slabými vazbami, to znamená přemísťováním obyvatel a zboží prostřednictvím dopravy. Regionální strukturu lze charakterizovat prostřednictvím členění regionů na makroregiony, mezoregiony a mikroregiony. ČR jako makroregion vyššího stupně se dělí na dva makroregiony nižšího stupně, a to Čechy a Moravu. Mezoregiony jsou v ČR zastoupeny rozsáhlými oblastními jednotkami s menší vnitřní celistvostí, charakteristické

soustředěnými místy, určenými pro sociálně-ekonomické aktivity. Mikroregiony jsou nejmenšími územními celky, odkud lidé zpravidla dojíždějí za prací a za službami, z čehož vyplývá, že integrita je zde nejvyšší (Hudečková, Lošťák, Ševčíková, 2019, s. 24 – 29).

Čmejrek (2008, s. 29 – 30), uvádí tzv. regiony soudržnosti, které odpovídají NUTS II (viz kapitola 1.5.3. Regiony NUTS) a jsou tvořeny jedním až třemi kraji. Dále hovoří o regionech se soustředěnou podporou státu, které lze rozdělit na strukturálně postižené regiony, hospodářsky slabé regiony a venkovské regiony. Dalším představitelem regionů jsou euroregiony, které mají mezinárodní charakter, jsou založeny na přeshraniční spolupráci, obvykle zahrnují obsáhlé území. Dnes se termín region často používá ve spojení s regionálním rozvojem a regionální politikou.

Tomšík (2009, s. 33 – 34), je toho názoru, že k uspořádání, určení a vymezení regionů existuje mnoho stanovisek, mezi něž patří přírodní podmínky, historický vývoj, politické členění a další. Jinak se dle Tomšíka ke smyslu slova region staví pojem světová ekonomika. Světová ekonomika považuje za region oblast, která vzniká sloučením dvou a více národních ekonomik, které jsou ohraničeny a vymezeny mezinárodními smlouvami.

3.3.1. Regionální rozvoj

Regionální rozvoj má za úkol vytvářet podmínky pro kvalitní životy lidí, kteří v regionu žijí. Kromě otázek územních se regionální rozvoj stará také o otázky ekonomické, sociální a kulturní. Náležitosti regionálního rozvoje jsou zakotveny v zákoně č. 248/2000 Sb. O podpoře regionálního rozvoje. Hlavním a stěžejním nástrojem regionálního rozvoje je regionální plánování, které vytyčuje cíle a dílčí úkoly, kterými se cíle dosáhne (Hudečková, Lošťák a Ševčíková, 2010, s. 83). Stát regionální rozvoj zabezpečuje pomocí regionální politiky, jež je součástí hospodářské a sociální politiky, s jejíž pomocí usiluje o hospodářský růst, zvyšování kvality života, rozvoj sociální soudržnosti (Hudečková, Lošťák a Ševčíková, 2019, s. 101 – 102). Regionální rozvoj a regionální politika se neustále vyvíjí (Stejskal, Kovárník, 2009, s. 11).

Regionální rozvoj je možno celkově určit jako procesy týkající se ekonomických, sociálních, environmentálních otázek a změn, které se dějí uvnitř regionu. V demokratických zemích dochází k rozvoji regionů v rámci politiky, kdy se občané mohou podílet a

rozhodovat o cílech směřujících k rozvoji a určovat způsob dalšího vývoje a růstu regionu. V rámci udržitelnosti regionálního rozvoje je důležité, aby se občané spolupodíleli na plánování, dále je třeba investovat do nákladů spojených s lidským kapitálem, s infrastrukturou, s rozumným nakládáním s přírodními zdroji a tím zajistit hospodářský růst, určitou životní úroveň obyvatel a celkově zlepšit kvalitu života v daném regionu (Pavlík a kol., 2023, s. 29).

V průběhu času bylo vytvořeno mnoho teorií regionálního rozvoje, přičemž celkově jsou tyto výklady hybridního pojetí, což znamená, že jejich konečné koncepce mohou být mnohdy protichůdné. Regionální rozvoj je možno členit mnoha způsoby. Běžně bývají teorie regionálního rozvoje rozdělovány do dvou hlavních kategorií. Jednou z nich je teorie rovnováhy (tzv. konvergenční teorie), která je založena na vyrovnávání rozdílů mezi regiony. Druhou skupinou je teorie nerovnováhy (tzv. divergenční teorie), jejíž autoři se přiklánějí k názoru, že postupem doby nastává spíše zvětšování rozdílů mezi regiony. Hlavní odlišnost obou kategorií se zakládá na tom, zda se tvůrci přiklánějí k postupům, které vedou spíše k vyrovnávání rozdílů mezi regiony nebo naopak k procesům, které směřují více k regionální diferenciaci. Jednotlivé teorie se zaměřují i na postavení státu v ekonomice. Neintervencionalistické (neoklasické a neoliberalní) a intervencionalistické (keynesiánství, neomarxismus) směry reprezentují krajní aspekty, většina dnešních teorií se těmito dvěma krajnostem vyhýbají. Velmi obtížně volí mezi principem zásluhovosti a principem solidarity, přičemž hledají vhodný kompromis. Na výsledku řešení tohoto hlavního dilematu závisí poměr mezi ekonomickou efektivností a sociální spravedlností. Zkušenosti však vztah mezi oběma pojmy neprokazují, ba naopak mezi oběma dokazují zřejmé protiklady. Další podstatnou otázkou je odlišnost regionů v ekonomickém a sociálním vývoji. Dle autora problém vyrovnávání nerovností vývoje společnosti je do budoucna hlavním úkolem regionální politiky a společenských věd. To, že problémy vzniku nerovností nebyly dosud objasněny, má dvě základní příčiny, a to vnitřní a vnější. Jako vnitřní příčiny odlišné prosperity jedinců je možno označit jejich rozdílné vlohy, osobní schopnosti a další individuální kvality, jako snaha, píle, ctízádnost apod., které jim dopomáhají k vlastní seberealizaci. Vnější příčiny tvoří jednak sociálně podmíněné rozdíly v individuálním sebeuplatnění a dalším seberozvíjení a dále rozdíly určené různorodostí vnějšího prostředí. Příčinou difference mezi jednotlivci však není primárně tržní mechanismus, značné odlišnosti by nastávaly i bez existence trhu. Tržní mechanismus sice není výchozí příčinou trvání

odlišností, má však podíl jak na zvyšování, tak i na snižování rozdílů. Existence nerovností je podstatným podnětem sociálního vývoje. Existence nerovností je sice žádoucí a nezbytná, přespříliš velké rozdíly však žádoucí nejsou. Rozdíly ve společnosti vlády redukuje různými politikami, na regionální úrovni jde o regionální politiku (Blažek a Uhlíř, 2011, s. 13 – 18).

3.3.2. Regionální politika

Regionální politika nemá žádnou obecně uznávanou definici. Cílem regionální politiky je v dnešní době minimalizování rozdílů mezi regiony a zajištění rovnosti šancí. V rámci regionální politiky EU byly vytvořeny společné finanční zdroje, které by měly být efektivně alokovány. Financování má podpořit řešení místních problémů a usilovat o ekonomický růst, s nímž je spojena konkurenceschopnost municipalit, regionů a států (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 11).

Stejskal a Kovárník (2009, s. 11 – 13), také koncipují regionální politiku jako působení státní správy a samosprávy s cílem zajištění ekonomického růstu území. Regionální politika musí mít předem stanovené cíle a nástroje, za pomoci nichž lze vytyčených cílů dosáhnout. Regionální politiku ovlivňují teoretická stanoviska i historické souvislosti.

Cíle regionální politiky a regionální problémy si zprvu členské země EU v rámci Evropského společenství řešily každá po svém. Postupem doby se však Evropské společenství snažilo získat úlohu koordinátora, prostřednictvím níž by navrhovalo členským státům v rozsahu regionální politiky kroky, kterými by řešilo oblast vytváření a zachování pracovních míst a to hlavně v regionech s rozpadajícím se průmyslem a v regionech zemědělských. První snahy o spojení národních cílů regionální politiky v rámci Společenství se začaly objevovat v tzv. regionálních rozvojových programech. Společenství se domnívalo, že je nutno sjednotit cíle regionální politiky jednotlivých států, aby bylo možno co možná nejefektivněji a cíleně využívat vynaložených finančních prostředků. Společenství upozorňovalo na to, že je třeba při vymezování cílů regionálního rozvoje brát v potaz nejen místní a regionální dopady, ale aby prospívaly celé národní ekonomice, potažmo celému Společenství. Většina národů si stanovovala cíle především v oblasti tvorby a udržování pracovních míst a v budování infrastruktury. V rámci regionálních aktivit se Společenství

snažilo o odstraňování či alespoň redukci rozdílností mezi regiony (Boháčová a Hrabánková, 2009, s. 33).

Hlavním cílem současných regionálních politik je ekonomický růst a rozvoj oproti historickým trendům, které zdůrazňovaly především dosažení hospodářské rovnováhy, které nelze dosáhnout za předpokladu tržní ekonomiky. Některá konvenční stanoviska se aplikují i do soudobé regionální politiky k dosažení vyváženého rozvoje regionů (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 14 – 15).

Dle Blažka a Uhlíře (2011, s. 18 – 19), má regionální politika má za cíl především snížit rozdíly mezi jednotlivými regiony, tzn., aby byla zajištěna konvergence regionů. Regionální politiku je důležité pojímat jako díl komplexu ekonomických a sociálních politik. Prostřednictvím regionální politiky se státy snaží zabezpečit ekonomický růst, sociální a politickou rovnocennost šancí jednotlivců, spravedlivé přerozdělování prostředků. Hlavní podmínkou pro existenci regionální politiky je určení, definování a rozlišení regionů v rámci podpory, která je určena pro dané regiony. Autor uvádí dva hlavní druhy regionální politiky, kdy prvním z nich je strategická regionální politika, orientovaná na vnější konkurenceschopnost státu jako celku. Druhým typem je politika pojišťovací, namířená na snížení ekonomických a sociálních problémů ve slabších regionech. Mnohem častěji je aplikována pojišťovací politika oproti politice strategické. V současnosti je regionální politika provázána s různými politikami, zejména s politikou sociální.

3.3.3. Regiony NUTS

Regiony NUTS (Nomenklatura územních statistických jednotek) jsou oficiální administrativní územní celky s členěním dle systému NUTS. V rámci Evropské unie byl zaveden jednotný systém členění dle hodnocení NUTS pro klasifikaci regionů pro účely určení podpory a přerozdělování společných finančních prostředků. V ČR byla přijata stanovená forma pro označení regionu pod názvem CZ – NUTS (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011, s. 40).

Na úrovni Evropské unie funguje soustava NUTS jako nástroj k porovnávání území ve třech základních oblastech. První z nich je sběr dat, rozvoj a koordinace regionální statistiky v rovině Evropské unie. Další funkcí NUTS je využití pro socioekonomické zkoumání regionů, což usnadňuje členění regionů na velikostně porovnatelné jednotky

a tudíž slouží pro přesnější určení podpory či pro realizaci zvláštních analýz. Třetí oblastí, ve které je nápomocno členění NUTS, slouží jako podklad pro plánování v oblasti hospodářské politiky a sociální soudržnosti EU (König, 2009, s. 166).

Tomšík (2009, s. 34), uvádí, že dle Evropské unie se regiony víceúrovňově člení v rámci NUTS. Takto rozčleněné regiony se stávají základem regionální politiky Evropské unie, kdy členění slouží k vyrovnávání rozdílů mezi regiony. Třídění regionů NUTS Evropská unie dělí podle počtu obyvatel do tří základních jednotek:

- NUTS 1: 3 mil. – 7 mil. obyvatel
- NUTS 2: 800 tis. – 3 mil. obyvatel
- NUTS 3: 150 tis. – 800 tis. obyvatel

Pro nižší oblastní členění se užívá označení LAU 1 (dříve NUTS 4) a LAU 2 (dříve NUTS 5).

Třídění regionů NUTS je také nástrojem k určení venkovských a městských území. Takovéto dělení regionů je významné především pro venkovské oblasti, kde má regionální politika v rámci členění NUTS za úkol vyrovnávat rozdíly mezi regiony. Dle Tomšíka ale i v oblasti jednoho regionu může docházet ke značné nesourodosti. Tento region hodnotí regionální politika podle průměrných hodnot. Může se tedy stát, že v regionech, které jsou definovány jako venkovské, se nacházejí městská sídla a naopak, v městských oblastech se nalézají typicky venkovská území (Tomšík, 2009, s. 34 – 35).

Jak představuje Hudečková, Lošťák a Ševčíková (2006, s. 32 – 33), Evropská unie používá NUTS jako statistický prostředek v rámci regionální politiky na úrovni EU s cílem hodnocení, srovnávání a posuzování těchto územních jednotek. V rámci ČR se jednotky NUTS člení na:

- NUTS 1 – území ČR (1)
- NUTS 2 – regiony soudržnosti (8)
- NUTS 3 – kraje (14)
- LAU 1 – okresy (77)
- LAU 2 – obce (6249)

3.4. Udržitelný rozvoj

Jeníček (2010, S. 6 – 7), definuje udržitelný rozvoj jako rozvoj, který splňuje požadavky vedoucí ku prospěchu, užitku a blahu dnešní generace, musí však zajistit i potřeby generací budoucích. Udržitelnost v problematice regionálního rozvoje má být v souladu lidské společnosti s přírodou. Udržitelným rozvojem se zabývá také Evropská unie, v mnoha dokumentech se lze setkat s tímto termínem. Udržitelný rozvoj byl začleněn mezi cíle Maastrichtské a Amsterodamské smlouvy. Strategie udržitelného rozvoje Evropské unie si klade cíle zejména v oblasti ochrany přírody a životního prostředí, sociální spravedlnosti a soudržnosti, hospodářské prosperity, plnění mezinárodních povinností EU. Hlavními úkoly v plnění těchto cílů jsou zejména změna klimatu, čistá energie, udržitelná doprava, udržitelná spotřeba a výroba, ochrana a řízení přírodních zdrojů, veřejné zdraví, sociální začlenění, demografie, migrace, řešení celosvětové chudoby a problémů udržitelného rozvoje.

Problematika udržitelného rozvoje se stala strategií na mezinárodní, národní, regionální i místní úrovni. Stanovisko k tomuto tématu zaujaly všechny členské státy Evropské unie a aplikují kroky vedoucí k udržitelnému rozvoji do praxe. Zatím neexistuje jednotný názor na to, jak má být udržitelného rozvoje dosaženo (Pavlík, 2014, s. 103). Pavlík (2014, s. 105), také popisuje tři pilíře udržitelného rozvoje, a to pilíř environmentální, ekonomický a sociální. Pro stoupence tzv. silné udržitelnosti je environmentální pilíř stěžejní. Zastávají teorii, že za předpokladu, kdy člověk vyčerpá neobnovitelné přírodní zdroje, nemůže dosáhnout udržitelnosti. Proto je třeba využívat obnovitelných přírodních zdrojů a dále již neníčit přírodu nevratným způsobem. Na rozdíl od nich, zastánci tzv. slabé udržitelnosti upřednostňují pilíř ekonomický a konstatují, že k dosažení udržitelného rozvoje je nutno podpořit spotřebu ve společnosti a přírodní neobnovitelné zdroje nahradit průmyslově vytvořenými substituty. V praxi se však do budoucího plánování udržitelného rozvoje počítá s využitím všech třech pilířů tak, aby byly v souladu. V ČR se udržitelný rozvoj pravidelně sleduje, posuzuje a kontroluje, a to jak na národní, tak na regionální a lokální úrovni.

Pro naplňování cílů udržitelného rozvoje v ČR slouží strategická vize Česká republika 2030, jejíž hlavní prioritou je zapojení regionů a obcí do plnění úkolů vedoucích k trvale udržitelnému rozvoji v oblastech regionálních a místních politik (OECD, 2018).

Obrázek 2: Znak Lobče

Zdroj: Obec Lobeč, 2023

3.5.1. Historie obce

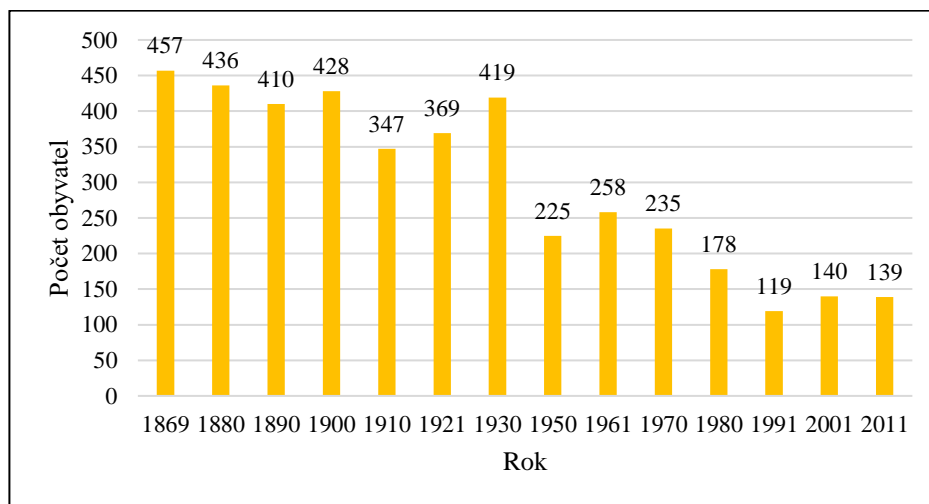
První zmínka o Lobči pochází již ze 14. století. Dle přítomnosti archeologických nálezů z doby kamenné, bronzové, železné však území obývali lidé odnepaměti. Název této obce vznikl od slova Lobsy a Lobes, jelikož se dle historie v obci lovalo (Muzeum Eduard Štorch, 2023). V roce 1995 byla obec prohlášena za památkovou zónu se souborem lidové architektury, jelikož je zde dosud zachována původní zástavba z 18. – 19. století (Český ráj, 2023). Lobeč byla působištěm spisovatele Eduarda Štorcha, narodil se zde hudební skladatel Václav Emanuel Horák a žil tu také mim Ladislav Fialka (Muzeum Eduard Štorch, 2023).

3.5.2. Demografický vývoj z historického hlediska

Největší počet obyvatel obec Lobeč zaznamenala kolem roku 1930, kdy v obci žilo cca 400 obyvatel. V době okolo roku 1933 počet obyvatel začal klesat v důsledku hospodářské krize a s ní spojenou nezaměstnaností, dále pak během 2. světové války se lidé stěhovali do vnitrozemí (obec ležela na rozhraní Čech a Sudet). V roce 1961 překročil počet obyvatel 300, ale od té doby měl sestupnou tendenci až do počátku 90. let 20. století, kdy se začal opět mírně zvyšovat. Od roku 2011 počet obyvatel lehce stoupá. Lidé stále více objevují výhody a pozitiva bydlení v přírodě a současně v relativní dostupnosti větších měst. Dnešní situace v oblasti osídlení malých obcí má ale spíše klesající tendence a to nejen v důsledku stárnutí obyvatel, malé porodnosti, ale je zapříčiněna také nízkou dostupností služeb či stěhováním pracovně produktivních lidí za zaměstnáním (viz graf č. 1, který

znázorňuje historický vývoj počtu obyvatel v obci) (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v obci Lobeč v letech 1869 - 2011

Zdroj: Autorka práce dle Českého statistického úřadu, 2023

Tabulka č. 1 znázorňuje stavy obyvatel v Lobči v posledních 10 letech. Z tabulky je patrné, že od roku 2012 do roku 2022 vzrostl počet obyvatel v obci celkem o 37 osob. Nejvíce zastoupenou věkovou kategorií k 31. 12. 2022 byly občané ve věku 15 – 64 let.

Tabulka 1: Počet obyvatel v obci v posledních 10 letech

Stavy k 31.12.	Počet celkem	Pohlaví		Věk		
		Z toho muži	Z toho ženy	0-14 let	15 - 64 let	65 a více let
2012	133	68	65	30	82	21
2013	137	69	68	26	93	18
2014	138	68	70	27	92	19
2015	132	67	65	26	87	19
2016	138	71	67	29	92	17
2017	141	71	70	31	91	19
2018	145	71	74	29	94	22
2019	149	74	75	28	100	21
2020	155	74	81	30	101	24
2021	162	82	80	28	115	19
2022	170	81	89	29	120	21

Zdroj: Autorka práce dle Českého statistického úřadu, 2023

3.5.3. Obyvatelstvo

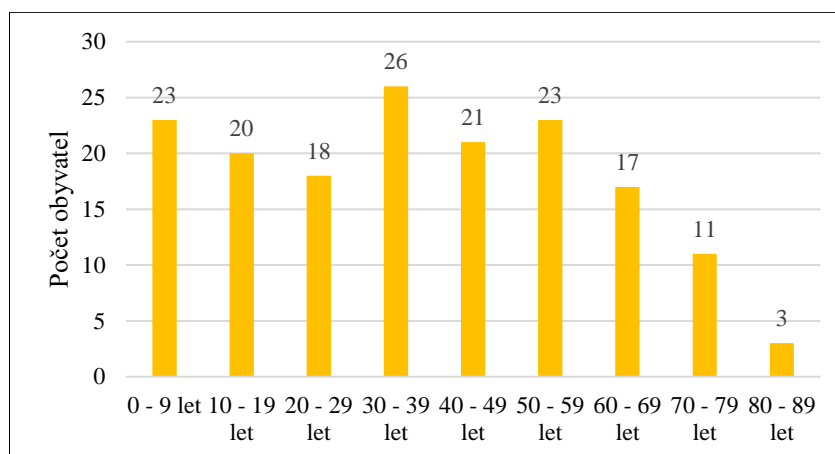
V obci žilo k 31. 12. 2022 celkem 170 obyvatel, jak vyplývá z tabulky č. 1. Graf č. 2 znázorňuje věkové složení obyvatelstva z čehož je patrné, že nejvíce je v obci zastoupena věková kategorie 30 – 39 let (celkem 26 obyvatel), nejméně zastoupeni jsou občani ve věku 80 – 89 let (celkem 3).

Tabulka 2: Obyvatelstvo v obci Lobeč k 31. 12. 2022

	Celkem	Muži	Ženy
Celkový počet obyvatel	170	81	89
Průměrný věk obyvatel	38,5 let	39,9 let	37,3 let

Zdroj: Český statistický úřad, 2023

Graf 2: Věkové složení obyvatel k 31. 12. 2022

Zdroj: Autorka práce dle Českého statistického úřadu, 2023

3.5.4. Místní ekonomika a zaměstnanost

Vzhledem ke své malé velikosti obec Lobeč disponuje celkem významnými podnikatelskými subjekty. Největšími klíčovými podniky v obci jsou:

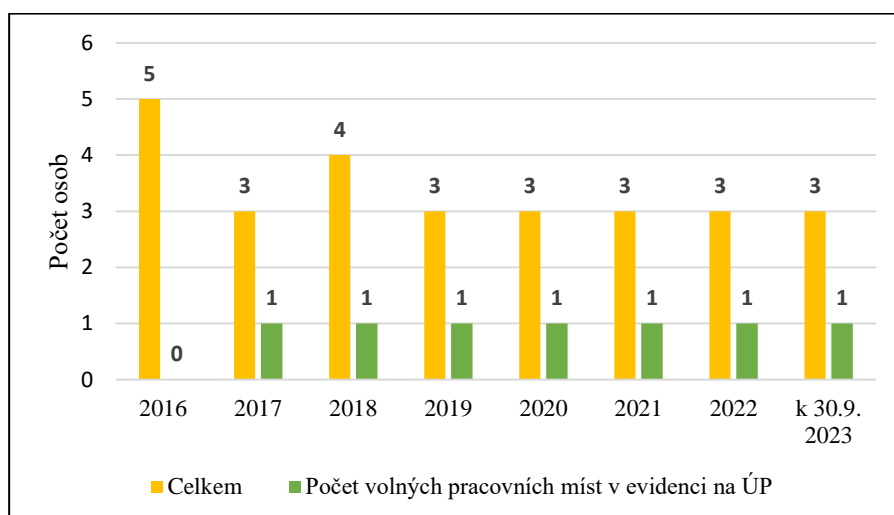
- Firma **Ing. Jaromír Šimonek**, která se zabývá zejména zemědělskou a lesnickou výrobou, hospodaří na převážné části polí a lesů v katastru, dále nabízí služby spojené s ubytováním a pronájmem prostorů na Zámku Lobeč. Zaměstnává kolem dvaceti většinou místních občanů, aktivně se podílí na různorodém dění v obci.
- **Parostrojní pivovar Lobeč**, který se zabývá pivovarnictvím, výrobou potravinářských produktů, poskytuje pracovní místa pro asi deset zaměstnanců, pivovar se zasloužil o velkou návštěvnost obce ze strany turistů.

- **Cidérka Lobeč**, která podniká ve sféře sadařství, produkuje potravinářské výrobky, zaměstnává zhruba deset lidí a přispívá k obnově obce zejména, co se týká revitalizace starých sadů a cest v terénu okolo Lobče, pořádá různé workshopy.
- Dále některé, již menší, subjekty, které poskytují služby jako ubytování, pohostinství, pronájem prostorů pro akce, služby výrobního řádu (**Truhlářství a sklenářství Dohnalík**).
- Sama obec zaměstnává šest občanů, kteří se starají o pořádek v obci, udržování travnatých ploch a komunikací či spravují místní muzeum (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Jak je uvedeno výše, část obyvatel Lobče je zaměstnána v místě bydliště a nemusí za prací vyjíždět. Valná většina občanů však do zaměstnání vyjíždí mimo obec, zpravidla do Mladé Boleslavi, kde se nachází přední zaměstnavatel Škoda Auto a. s. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Graf č. 3 znázorňuje počet uchazečů o zaměstnání v obci Lobeč a počet volných pracovních míst v evidenci úřadu práce. Nejvyšší nezaměstnanost v obci byla v roce 2016. Od roku 2019 po současnost je stav neměnný.

Graf 3: Uchazeči o zaměstnání (evidováni na ÚP) ve věku 15 - 64 let (stavy k 31.12.)

Zdroj: Autorka práce dle Českého statistického úřadu, 2023

3.5.5. Občanská vybavenost

Občanská vybavenost bohužel v obci téměř chybí. Obec má k dispozici pouze sokolovnu s místní hospodou a sálem, poštu partner v bývalé kampeličce, kterou obec odkoupila do svého vlastnictví a místní hřbitov. Škola v Lobči fungovala do roku 1975, kdy byla zrušena pro nízké využití z důvodu klesajícího počtu obyvatel. V dnešní době děti dojíždějí do okolních měst a obcí (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Některé děti dojíždějí do Mšena, většina však volí školu v obci Okna. Je u dětí a rodičů oblíbenější, i když je vzdálena 14 km. Obec škole poskytla sponzorský dar (Pavlíková – Šimonková, 2023). Také za zdravotní péči jsou občané nuceni dojíždět do okolních měst a obcí. Mělník je pak nejbližším městem vybaveným nemocnicí, poliklinikou a pohotovostí. Stejně tak je to se sociálními službami, za kterými občané vyjíždějí do okolních měst (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

V obci taktéž chybí obchod, kde by si občané mohli zakoupit alespoň základní potraviny. Za veškerými nákupy jsou nuceni vyjíždět do okolních obcí (Pavlíková – Šimonková, 2023).

Obrázek 3: Hospůdka v Sokolovně

Zdroj: Autorka práce, 2023

Obrázek 4: Kampelička

Zdroj: Autorka práce, 2023

3.5.6. Technická infrastruktura

Historicky lidé v Lobči čerpali vodu z mnoha vyhloubených studní, před realizací vodovodu měla obec k dispozici velké množství studánek a pramenů, vlastnila dvě studny, místní pivovar dokonce studny čtyři. O napojení na vodovod Mšeno – Sedlec se začalo uvažovat až ve 20. letech 20. století, kdy byla připojena horní část Lobče. Nakonec se ukázala silná potřeba připojit k vodovodu i část dolní, což bylo uskutečněno v 50. letech 20. století. V dnešní době jsou všichni občané obce Lobeč zásobováni pitnou vodou prostřednictvím vodovodního řádu. Kanalizační soustava v obci vybudována není. Odpadní vody se hromadí v nádržích, které jsou schopny bránit jejich dalšímu šíření a poté vyváženy na zemědělsky užívané polnosti nebo jsou odváženy do čistírny odpadních vod ve Mšeně. Obec má k dispozici jednu biologickou čistírnu odpadních vod, z níž je vyčištěná splašková voda vypouštěna do podzemních vod. Na čistírnu je napojen zámek, odpadní vody jsou sem dováženy fekálními vozy z Lobče a Nosálova. Svoz je financován za podpory dotačních příspěvků. Územní plán obce uvažuje o projektu kanalizační sítě, kdy bude vybudována obecní čistička odpadních vod v dolní části obce, kam bude splašková voda odváděna, čištěna a dále vsakována v prostranství určeném pro dešťovou a přečištěnou odpadní vodu. Plynofikace v obci neexistuje. V dnešní době ani o plynofikaci není uvažováno, v obci nejsou subjekty, které by byly významnými spotřebiteli zemního plynu, z čehož vyplývá, investice vynaložené do zavedení plynofikace by byly finančně nevýhodné. Elektrická

energie je v obci zajištěna od roku 1924, kdy proudila z elektrárny v Dražicích. V dnešní době přivádí elektřinu do Lobče distribuční rozvodna Mladá Boleslav. Stávající rozvodná síť vysokého napětí v místní oblasti svou kapacitou plně dostačuje potřebám stávajících odběratelů. Signál mobilních operátorů je na území obce značně neuspokojivý. Ze Mšena do Lobče vede kabelové komunikační zařízení, které provozuje Telefonica O2. V obci jsou k dispozici kontejnery na tříděný odpad, např. sklo, plast, papír, tetrapak, plechové obaly, kuchyňský olej, bioodpad. Odvoz komunálního i tříděného odpadu z obce zajišťuje firma AVE Benátky nad Jizerou (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

3.5.7. Dopravní infrastruktura

Skrz obec vede silnice II. třídy č. 273 směřující z Mělníka do Obory a procházející dvěma kraji a třemi okresy. Pozemní komunikace v obci čelí lokálním problémům, silnice je místy v neuspokojivém stavu. Absence chodníků stěžuje pohyb chodcům, dále obec zaznamenává nedostatek parkovacích míst, což se jeví problémem zejména v turistické sezóně, parkovacích stání je nedostatek u místního pivovaru, chybí místa pro náhradní parkování místních obyvatel v zimních měsících, kdy jsou některé oblasti v obci nesjízdné a občané mají problém s přístupem ke svým pozemkům. Údržbu komunikací celoročně zajišťují zaměstnanci obce, v zimě spolu s firmou Ing. Jaromír Šimonek. Železniční trať obcí nevede, nejbližší vlakové zastávky jsou vzdáleny od Lobče asi 20 minut pěšky v obcích Skramouš nebo Vrátno. Zmiňované stanice jsou však užívány především turisty, spoje jsou zde málo intenzivní. Obyvatelé Lobče mohou využívat autobusovou hromadnou dopravu, kterou zajišťuje Kokořínský SOK s.r.o., společnost, kterou založilo Sdružení obcí Kokořínska pro zajištění dopravního spojení pro obyvatele mezi jednotlivými obcemi Kokořínska a městy Mšeno a Mělník. Kokořínský SOK je financován obcemi a intenzita spojů je pro občany dostačující. Obcí vedou dvě trasy pro cyklisty: č. 143: Ráj – Nosálov – Lobeč – Skalsko – Mladá Boleslav a č. 0008: Řepínský důl – Vrátno – Lobeč – Nosálov. Dále obec protíná modrá turistická trasa, která vede ze Mšena přes Lobeč na Vrátnenskou horu. Obec má v plánu přichystat soustavu dvou stezek, které by zahrnovaly velký a malý okruh a připojit je k dalším trasám (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

3.5.8. Životní prostředí

Obec Lobeč se rozprostírá na území Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko – Máchův kraj, leží v údolí obklopeného lesy a ornou půdou. Zemědělsky obdělávaná pole zaujímají

největší část rozlohy obce. Z důvodu co největšího zabránění působení větrné eroze probíhá a nadále je plánováno doplňování zeleně, zakládání dřívě zrušených remízků. Za účelem zadržování dešťové vody a snížení jejího odtoku je doporučena přeměna některých hospodářských pozemků na sečené či nesečené louky. Krajina je kaňonovitého rázu, soutěsky se v severní části mění v pahorkatinu s pískovcovými skalami. Rozvojové plány jsou navrhovány tak, aby byly v souladu s ochranou přírody a životního prostředí. Plochy pro budoucí zástavbu se nacházejí mimo území CHKO. Velké investiční záměry, které by byly v rozporu s ochranou přírody, se nechystají. Všeobecně s ochranou a zachováním zdravého životního prostředí obec nemá potíže, problém je však spatřován v likvidaci odpadních vod a zadržováním vod dešťových a hospodaření s nimi. V obci probíhá i nová výstavba rodinných domů a to v souladu s požadavky na ochranu hodnot vesnického památkového pásma tak, aby nenarušila historický kolorit sídla a byla v souladu se stávající památkovou oblastí (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020). Obec se prostřednictvím svých zaměstnanců stará o pořádek, udržení zdravého životního prostředí, v dnešní době probíhá např. revitalizace parku u pošty (Pavlíková – Šimonková, 2023).

Obrázek 5: Park u pošty

Zdroj: Autorka práce, 2023

3.5.9. Turistické zajímavosti a památky

Vzhledem k umístění obce v krásné přírodě Kokořínského údolí je hojně navštěvována turisty. Nachází se zde několik turisticky atraktivních zajímavostí, mezi něž patří parostrojní pivovar, zámek s vinným sklepem, muzeum Eduarda Štorcha, kostel (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

3.5.9.1. Parostrojní pivovar Lobeč

Pivovar v Lobči je technickou památkou, jejíž historie spadá pravděpodobně do poloviny 16. století, kdy pivovar založil rod pánů z Lobče, který zde v této době hospodařil. První písemná zmínka o pivovaru pochází z roku 1586, kdy ho Jindřich Lobečský z Lobče prodává Bohunce Kelblové z Geyzinku. Poté pivovar vystřídal několik majitelů, kdy po mnoho let fungoval a vzkvétal. V roce 1807 se pivovar dočkal modernizace a renovace provozu. Velkou rekonstrukcí a další modernizací prošel po roce 1891, kdy ho koupil JUDr. Rudolf Cicvárek. Byl přestaven na parostrojní provoz a dostal dnešní podobu. Prudkému úpadku však musel čelit v době první světové války, okolnosti této doby vedly k přerušení výroby v roce 1925 a následně byl pivovar prodán vlastní konkurenci, Společenskému pivovaru v Podkování. Události druhé světové války nakonec vedly k úplnému zastavení výroby a zakonzervování pivovaru. V roce 1948 byl pivovar znárodněn a sloužil k různým zemědělským účelům. Areál postupně chátral až do stavu, kdy se stal nevhlednou ruinou, která zohyzovala obec. Až v roce 2007 koupili pivovar architekti Jana a Pavel Prouzovi a v roce 2009 začali s nákladnou rekonstrukcí. Státem byl areál pivovaru prohlášen za kulturní památku a z části bylo na obnovu přispíváno z veřejných financí. Pivovar byl památkově obnoven, byla obnovena i tradiční výroba lobečského piva a pivovar se v roce 2015 znovu otevřel veřejnosti (Lobeč, 2023).

Obnova pivovaru byla v letošním roce oceněna prestižní cenou v oblasti kulturního dědictví Europa Nostra. Slavnostní předání cen Evropského dědictví proběhlo 28. září v italských Benátkách (Lobeč, 2023). Dnes pivovar slouží široké veřejnosti i jako výčepna s restaurací a podnikovou prodejnou. Nabízí prohlídky výroby piva a ubytování. Současným plánem je rozšíření prohlídkového okruhu o další elementy jako tabule, vystavované exponáty, nábytkové zařízení, osvětlení, které povede k zatraktivnění technické památky. Udržitelný rozvoj památky vidí obec v provozuschopnosti pivovaru spojeným s dalšími

funkcemi, které se prolínají a vzájemně doplňují (výroba piva, restaurace, ubytování, prohlídkový okruh, podniková prodejna) (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Obrázek 6: Parostrojní pivovar v Lobči

Zdroj: Autorka práce, 2023

3.5.9.2. Muzeum Eduarda Štorcha

V Lobči je možno navštívit také muzeum Eduarda Štorcha, které bylo vytvořeno v roce 2010 jako památka a pocta spisovateli románů a obyvateli obce Lobeč Eduardu Štrochovi (Muzeum Eduard Štorch, 2023). Nalézají se v budově bývalé obecné školy. Muzeum je rozděleno na dvě výstavní expozice. V první z nich lze nalézt informace o Eduardu Štorchovi, který byl nejen spisovatelem historických románů z dob pravěku, ale i pedagog, vědec a amatérský archeolog. Jsou zde k vidění dobové fotografie, osobní korespondence, zápisky, ilustrace, knihy, výukové pomůcky a další soukromé předměty. Dále expozice představuje ukázky a informace o životě pravěkých lidí. Druhá část výstavy se zaměřuje na Štorchovo dílo Lovci mamutů a Minehava (odehrává se v Lobči). Dále je zde možno vidět archeologické vykopávky, z nichž některé se našly na území Lobče (Muzeum Eduard Štorch, 2023). V letech 2020 – 2022 proběhla obnova tohoto muzea, která byla

financována z Programu rozvoje venkova 2014+. Muzeum je dále vybaveno moderní technologií, která byla financována za finančního příspěví Evropské unie. Muzeum Eduarda Štorcha se jako první v ČR zapojilo do projektu Museum Vivos (Živá muzea) (Obec Lobeč, 2023). Díky tomuto projektu je návštěvníkům umožněna prohlídka bez přítomnosti personálu – průvodce (Mělnicko Kokořínsko turistická oblast, 2023).

Obrázek 7: Museum Eduarda Štorcha

Zdroj: Autorka práce, 2023

3.5.9.3. Dvůr a zámek Lobeč

První písemná zmínka o zámku (původně tvrzi) pramení z roku 1513. Předpokládá se, že původní tvrz byla zničena v období husitských válek. Na jejím místě byl v 17. století postaven dvůr, lépe řečeno zámek, který se stal místem pobytu jeho tehdejšího majitele. V průběhu staletí byl zámek párkrát přestavován, vystřídal několik vlastníků až do roku 1948, kdy byl znárodněn a sloužil jako léčebna neuróz. V roce 1989 byl zámek navrácen potomkům Josefa Šimonka, posledního majitele v roce 1948. Dnes zámek s dvorem slouží jako ústředí zemědělské a lesnické výroby, myslivectví a rybářství (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Zámek se pyšní vlastním vinným sklepem, dále nabízí ubytování či pronájem prostorů pro firemní akce, svatby apod. (Zámek Lobeč, 2023).

Obrázek 8: Zámek Lobeč

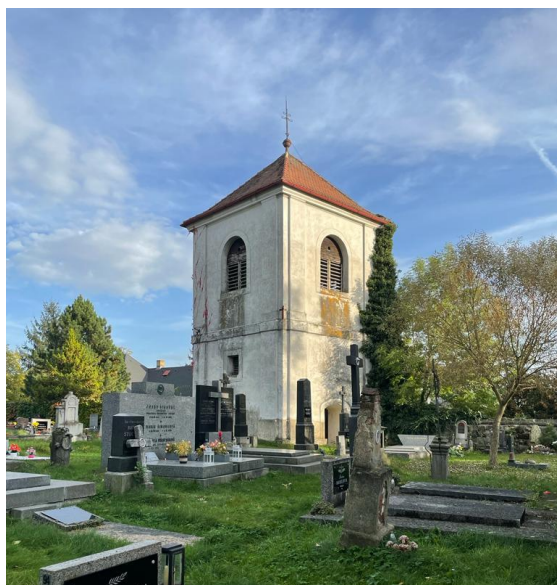

Zdroj: Autorka práce, 2023

3.5.9.4. Kostel a hřbitov

Uprostřed místního hřbitova severovýchodně nad obcí se nachází kostel Povýšení sv. Kříže (původně kostel sv. Václava), který byl postaven ve 12. století jako farní kostel. V době husitské byl kostel opuštěn, roku 1532 byl barokně předělán, některé gotické prvky se však dochovaly dodnes (Český ráj, 2023). Římskokatolický kostel v Lobči byl v roce 1966 prohlášen kulturní památkou, v dnešní době ho vlastní Mšenská farnost. V roce 1993 byl elektrifikován a od stejného roku je v pronájmu obce. Je využíván k posledním rozloučením, pořádají se zde pro občany různé kulturní akce, např. koncerty. V prosinci 2022 byl do kostela umístěn nový betlém (Obec Lobeč, 2023). Co se týká hřbitova, byl v průběhu let dvakrát rozšiřován a to v letech 1856 a 1936. Je možno zde navštívit hrob Eduarda Štorcha (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Obrázek 9: Kostel, vstup na hřbitov a náhrobek Eduarda Štorcha

Zdroj: Autorka práce, 2023

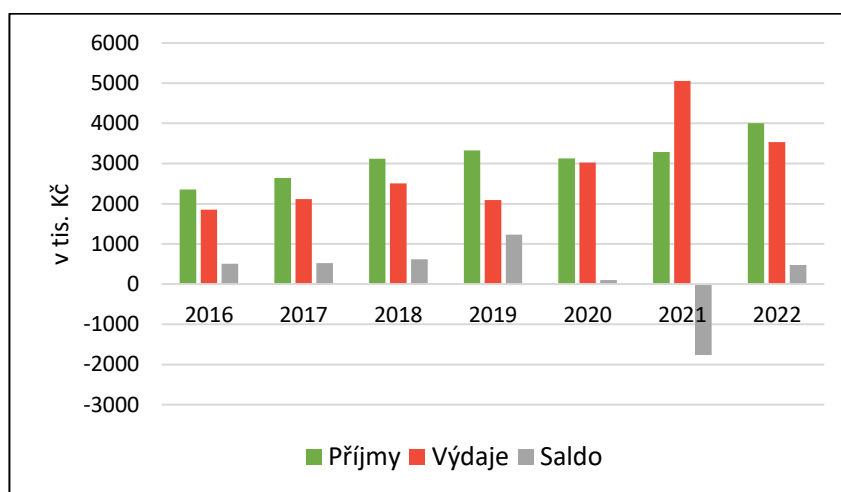
3.5.10. Obecní úřad

Obec Lobeč je územní samosprávnou jednotkou, právnickou osobou samostatně jednající v právních vztazích, nesoucí z těchto vztahů odpovědnost a vystupující svým jménem. Na svém území zabezpečuje veřejnou správu prostřednictvím voleného pětičlenného zastupitelstva včetně starostky a místostarostky. Má zřízen finanční a kontrolní výbor (Obec Lobeč, 2023).

3.5.11. Hospodaření obce, majetek

Příjmy a výdaje obce Lobeč v letech 2016 – 2022 jsou znázorněny v grafu č. 4. Z grafu je patrné, že si obec udržuje kladné saldo. Výjimku tvořil pouze rok 2021, kdy bylo saldo záporné. Bylo to především z důvodu vyšších výdajů za účelem nákupu pošty.

Graf 4: Hospodaření obce Lobeč v letech 2016 - 2022

Zdroj: Autorka práce dle Českého statistického úřadu, 2023

Dle závěrečného účtu obce z 31. 12. 2022, představovat finanční majetek celkem:

- 4 576,- Kč v pokladně
- 2 869 236,41,- Kč na běžném účtu (Obec Lobeč, 2023).

Roční rozpočet obce se pohybuje kolem 3 000 000,- Kč. Obec vlastní přilehlé lesy, obecní úřad, hospůdku Sokolovnu a poštu, která je bývalou kempeličkou. Poštu se obec snaží pro občany zachovat (Pavlíková – Šimonková, 2023). Ke dni 31. 12. 2022 obec disponovala celkem:

- pozemky v hodnotě 3 440 493,87,- Kč
- stavby v hodnotě 10 531 129,22,- Kč (Obec Lobeč, 2023).

3.5.12. Spolupráce s obcemi

Lobeč je součástí místní akční skupiny MAS Vyhlídky, z. s. Jedná se o sdružení pro rozvoj venkova v mělnickém regionu, poskytující podporu obcím, a to v oblastech ekonomiky, občanské vybavenosti, regionální turistiky, zachování tradic, péče o životní

prostředí apod. (MAS Vyhlídky, z.s., 2023). Dále je členem dobrovolného svazku Sdružení obcí Kokořínska (SOK), který čítá 16 sdružených obcí. Valná většina území SOK se nachází v Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko. Sdružení obcí Kokořínska založilo autobusovou dopravu Kokořínský SOK s. r. o., zajišťující přepravu obyvatel mezi jednotlivými obcemi Kokořínska a městy Mšeno a Mělník (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020). Obec Lobeč dále úzce spolupracuje se spřátelenými obcemi Nosálov a Skramouš (Pavlíková – Šimonková, 2023).

3.5.13. Kultura a sport

Obec Lobeč se značně stará o kulturní a sportovní vyžití svých občanů. Obyvatelům nabízí celoročně mnoho kulturních a sportovních akcí, které se konají venku nebo v místní sokolovně. Některé akce mají dlouholetou tradici, některé jsou nárazové. Z tradičních akcí stojí za zmínku Lobečský masopust, pálení čarodějnic, dětský den spojený s kácením máje, pazourkobraní, houbobraní, Mikulášská, rozsvěcení vánočního stromu, adventní koncert, rybářské závody, veteránské rojení, pivovarské hody, Prošlápni si cestu – po okolních lesích a lukách (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Občanům Lobče je zdarma k dispozici místní sokolovna, která má moderní otevírací zařízení na kódu a je vybavena dvěma stoly na stolní tenis, badmintonovým hřištěm, brankami, gymnastickým náčiním, lany na šplh. Za sokolovnou se nachází hřiště na volejbal a nohejbal. Dále se v sokolovně pořádají kulturní akce – např. taneční zábavy, divadelní představení. Sokolovna v letošním roce oslavila 100 let. Obyvatelé Lobče si mohou také zahrát tenis na kurtech za zámeckým parkem či využít posilovnu v prostorech obecního úřadu. Obec dále provozuje pro své občany kroužek jógy a pravidelně se stará o turistickou stezku Prošlápni si cestu (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

V nedávné době proběhla oprava křížku na rozcestí, kam byla přidána lavička Jaromíra Šimonka a odkud je krásný výhled na Mšeno. Nyní probíhá oprava zvoničky, ze které obec plánuje vybudovat autobusovou zastávku, ve které bude k dispozici knihovna. Spolky ani sportovní kluby v obci nejsou. Místní myslivci využívají myslivecký spolek Nosálov. Obec se chce do budoucna snažit o znovuoživení Sokola (Pavlíková – Šimonková, 2023).

Obrázek 10: Zvonička

Zdroj: Autorka práce, 2023

Obec zprostředkovává informace občanům o událostech, aktualitách, akcích a celkovém dění pomocí webových stránek obce, úřední desky, facebookového profilu, místním rozhlasem (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020). Lidé mohou být informováni též prostřednictvím občasníku Lobečské noviny nebo měsíčníku Mšensko, který obec na vlastní náklady objednává a předává svým obyvatelům. Funguje zde i obecní email (Pavlíková – Šimonková, 2023).

4. Empirické šetření

Práce se zabývá obnovou malé obce Lobeč. V rámci empirické části byly stanovené výzkumné otázky a hypotézy. Data k vyhodnocení hypotéz byla získána na základě kvantitativního výzkumu - formou dotazníkového šetření, které bylo sestaveno na webových stránkách survio.com a zasláno do emailové schránky starostky obce, která dotazníky rozeslala. Starším obyvatelům bylo dotazníkové šetření předloženo v listinné podobě.

Prvotně proběhl pilotní výzkum na 10 lidech, pro zjištění srozumitelnosti a jednoduchosti dotazníku. Cílem empirické části je především zjistit a zhodnotit současný stav obce Lobeč a zpracovat možné návrhy k dalšímu rozvoji.

V rámci empirické části této diplomové práce byla provedena terénní studie v obci Lobeč, která slouží jako konkrétní příklad pro analýzu procesu obnovy venkova.

Příprava výzkumu

Během terénního výzkumu bylo nejdříve provedeno kvalitativní šetření formou rozhovoru se starostkou a zástupci místní samosprávy obce, kteří poskytli důležité poznatky o aktuálním stavu obce a procesech, které ovlivňují její rozvoj. Starostka poskytla informace o projektech, aktivitách a činnostech, které jsou momentálně realizovány v obci, o spolupráci s dalšími organizacemi, o problémech, s kterými se obec v současnosti potýká, o potenciálních překážkách a výzvách, které obec musí překonávat. Díky rozhovorům byl získán komplexní pohled na situaci v obci a na eventuelní možnosti jejího dalšího rozvoje. Dále byly zkoumány různé dokumenty týkající se obnovy venkova v této konkrétní lokalitě, jako jsou plány rozvoje, strategické dokumenty nebo projekty financované z veřejných zdrojů. Na základě těchto šetření byly stanoveny výzkumné otázky a hypotézy.

Stanovené výzkumné otázky:

1. Jaký je vliv komunitního zapojení na úspěšnost obnovy obce, na kvalitu života a občanskou soudržnost?
2. Jaký je v obci stav sportovního a kulturního vyžití, jaké jsou preference a potřeby obyvatel v této oblasti?
3. Jak ovlivňuje absence služeb v obci každodenní život občanů a jak lze tuto situaci zlepšit?

4.1. Stanovené výzkumné hypotézy:

H1: Obyvatelé obce, kteří se aktivně zapojují do místního dění a spolupodílejí se na rozhodování, jsou spokojenější s kvalitou života v obci.

- Předpoklad: Obyvatelé se domnívají, že mohou ovlivnit směr rozvoje a obnovy obce, což je naplňuje a se životem v obci jsou spokojenější než občané v tomto směru pasivní.

H2: Možnosti sportovního vyžití občané aktivně využívají a přináší jim pozitivní přínos do života.

- Předpoklad: Obyvatelé, kteří pravidelně a aktivně využívají možností sportovního vyžití, mají pocit, že tato aktivita přispívá k obohacení jejich života, rozvoji sebe sama, posílení komunitního ducha. Sportovní aktivity pro ně představují nejen fyzické zlepšení, ale také emocionální a sociální prospěch, který je důležitý pro celkovou kvalitu jejich života v obci.

H3: Možnosti kulturního vyžití občané aktivně využívají a přináší jim pozitivní přínos do života.

- Předpoklad: Obyvatelé, kteří se pravidelně a aktivně účastní kulturních aktivit, mají pocit, že tyto zážitky přispívají k obohacení jejich života, posouvání hranic jejich poznání, podporování osobního rozvoje a upevňování pout v rámci komunity. Kulturní události a aktivity pro ně nejsou pouze zábavou, ale také důležitou součástí života, která přináší hlubší význam a radost z prožitých momentů.

H4: Absence klíčových služeb v obci má negativní vliv na život hlavně starší generace.

- Předpoklad: Osoby staršího věku nejsou již tak mobilní, aby se dopravili za lékařskými službami/do obchodu s potravinami sami, potřebují pomoc s dopravou, aby mohli zajišťovat své základní potřeby a péči o své zdraví. Dá se předpokládat, že absence těchto služeb omezuje starší generaci v jejich nezávislosti a soběstačnosti.

Rozhodnutí o populaci a vzorku

Základním vzorkem respondentů pro účely této práce se stali občané trvale žijící v Lobči, starší patnácti let. Dotazník byl specificky zaměřen na občany starší patnácti let s cílem získat co nejlepší a nejkompaktnější názory a zkušenosti ohledně života v obci. Tato věková hranice byla zvolena s ohledem na potenciální schopnost respondentů porozumět historickým a současným událostem v obci a poskytnout různé názory na dané téma. Zajištěním účasti občanů starších patnácti let bude dotazník schopen efektivně zachytit různé pohledy, názory a postoje obyvatel k otázce obnovy venkova v malé obci. Tímto výběrem respondentů bylo zabezpečeno, že výsledky výzkumu budou co nejrepresentativnější a důvěryhodnější, což je klíčové pro kvalitu a relevanci diplomové práce. Zohledněním věkové hranice bude zajištěno, že získané informace budou relevantní a odpovídající potřebám výzkumu.

Pilotní studie a předvýzkum

Pilotní studie byla provedena s malou skupinou deseti náhodných lidí, aby bylo možné otestovat efektivitu sběru dat a zjistit případné nedostatky nebo nejasnosti. Tato pilotní studie pomohla autorce zjistit, zda jsou otázky srozumitelné, relevantní a dostatečně podrobné pro získání relevantních informací od respondentů.

Technika sběru informací

Pro účely této diplomové práce byl vybrán dotazník jako vhodný nástroj pro sběr dat. Dotazníky umožňují získat data od velkého množství respondentů současně, což je efektivní způsob, jak získat reprezentativní vzorek dat. Dotazníky dále poskytují respondentům zachování anonymity, což může vést k upřímnějším odpovědím. Dotazník je často preferovaným prostředkem pro získání dat, neboť umožňuje efektivní sběr široké škály názorů a zkušeností respondentů na konkrétní téma (Majerová, Emerich 2007, s. 66). Tato technika sběru informací umožňuje efektivní a standardizovaný způsob získávání informací od respondentů a umožňuje analyzovat data kvantitativními metodami. Dotazník byl proveden formou klasického papírového formuláře i elektronického dotazníku online.

Nástroje pro sběr informací

Dotazníkové šetření bylo provedeno prostřednictvím strukturovaných otázek, které vedly k získání konkrétních informací od respondentů. Dotazník byl určen pro respondenty s trvalým pobytem v Lobči, starších patnácti let. Obsahoval jak uzavřené otázky s možností výběru odpovědi s předem daných možností, tak i otevřené otázky, které respondentům umožnily vyjádřit své názory a postřehy. Respondenti byli dotázáni na své názory a postoje k obnově venkova, na jejich aktuální situaci a potřeby spojenými se životem v obci, na případné překážky a možnosti pro rozvoj a zlepšení obce. Dotazník byl koncipován tak, aby poskytl komplexní pohled na problematiku obnovy venkova a získání relevantních informací pro analýzu a interpretaci dat.

Sběr dat

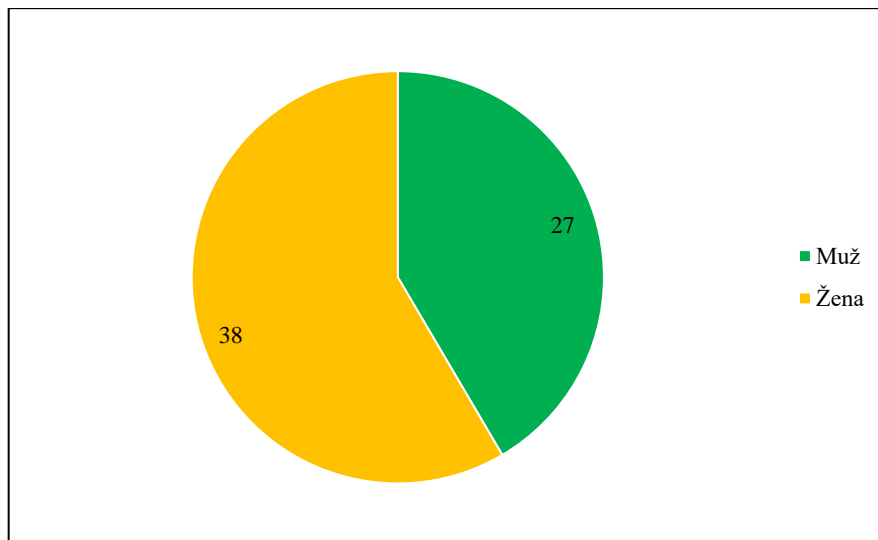
Dotazník byl distribuován mezi občany prostřednictvím starostky, a to jak v písemné, tak i v elektronické podobě. Tento způsob distribuce umožnil získat názory a odpovědi od širokého spektra respondentů, i když zprvu valná část občanů vyjádřila neochotu se šetření účastnit. Ve součinnosti se starostkou se však podařilo občany přesvědčit k účasti. Své argumenty založila na důležitosti jejich názorů a příspěvku k rozvoji obce prostřednictvím obnovy venkova. Díky svému osobnímu přístupu a schopnosti naslouchat obavám a potřebám občanů dokázala získat jejich důvěru a podporu pro účast na dotazníkovém šetření. Tímto způsobem se podařilo zabezpečit co nejširší zastoupení obyvatelstva a zajistit reprezentativnost výsledků výzkumu. Spolupráce starostky se ukázala jako klíčový faktor při přesvědčení občanů k aktivní účasti na výzkumu. Návratnost dotazníků byla 65 ze 141 možných respondentů, což představuje úspěšnost přibližně 46 %. Tato úroveň účasti je důležitá pro zajištění reprezentativity výsledků a objektivitu analýz provedených v rámci studie. Díky úspěšné návratnosti dotazníků bude možné získat důvěryhodné a relevantní informace pro další analýzu a interpretaci v rámci tématu obnovy venkova v malé obci. Následovalo vyhodnocení získaných dat. Výsledky poskytly informace o názorech, preferencích a potřebách obyvatel Lobče, na základě zjištěných informací byly interpretovány výsledky.

4.2. Vyhodnocení dotazníku

4.2.1. Základní informace o respondentech

Dotazník vyplnilo celkem 65 respondentů. Z toho bylo celkem 38 žen a 27 mužů (viz graf č. 5).

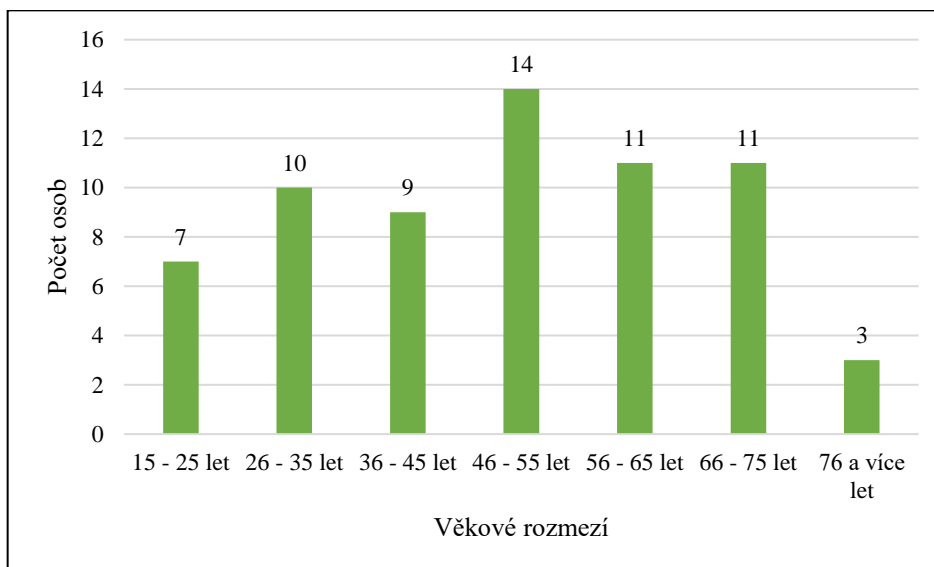
Graf 5: Jaké je vaše pohlaví?

Zdroj: Autorka práce, 2024

Graf č. 6 znázorňuje rozdělení respondentů podle věku. Je patrné, že nejvíce zastoupenou věkovou skupinou v obci jsou obyvatelé ve věku 46 – 55 let. Nejméně zastoupenou věkovou skupinou respondentů jsou obyvatelé ve věku 76 a více let.

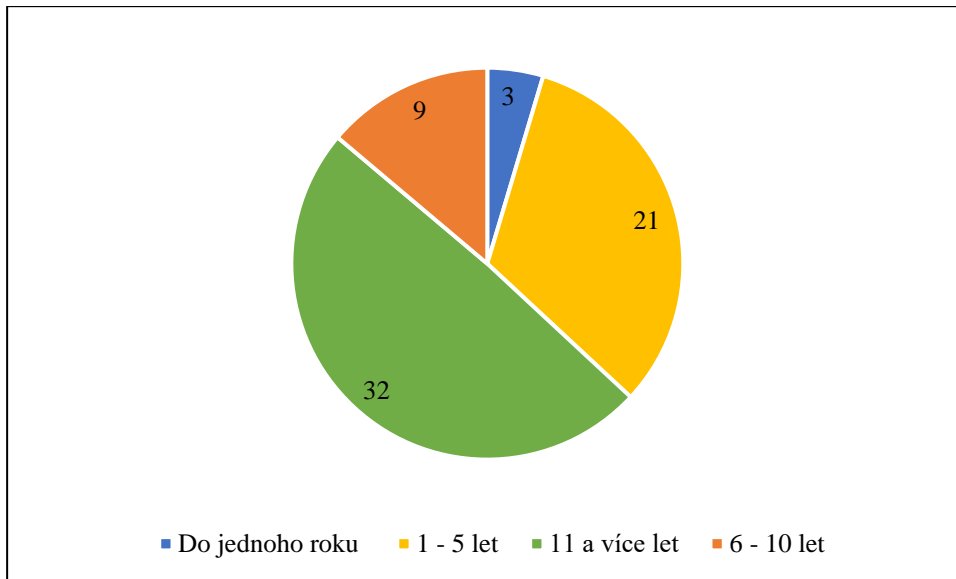
Graf 6: Jaký je váš věk?

Zdroj: Autorka práce, 2024

Následující graf č. 7 znázorňuje dobu, jakou respondenti žijí v obci. Nejvíce zde žije obyvatel 11 a více let (celkem 32 osob). Nejméně osob (celkem 3) žije v obci do jednoho roku.

Graf 7: Jak dlouho žijete v obci?

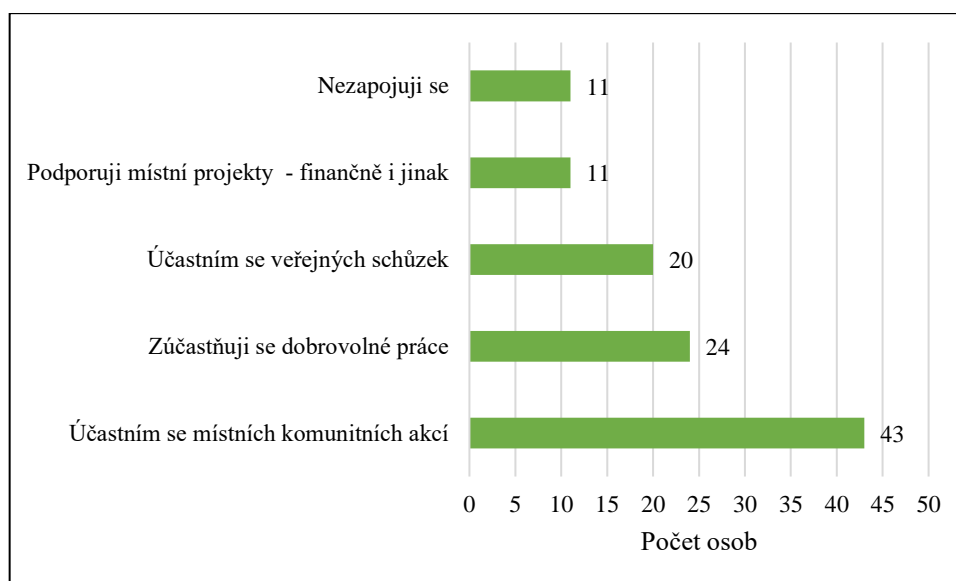
Zdroj: Autorka práce, 2024

4.2.2. Zájem respondentů o místní dění

Z grafu č. 8 vyplývá, že nejvíce se obyvatelé zapojují do místního dění v obci tím, že se účastní místních komunitních akcí (celkem 43 respondentů). 11 z dotázaných se nezapojuje vůbec.

Celkově graf naznačuje, že v obci Lobeč existuje poměrně aktivní komunita, kde se značná část obyvatel zapojuje do místního dění, zejména prostřednictvím účasti na společenských akcích. Zároveň je tu však skupina nezapojených osob, které by mohly být potencionálně osloveny a motivovány k větší participaci na místních aktivitách.

Graf 8: Jakým způsobem se aktivně zapojujete do místního dění?

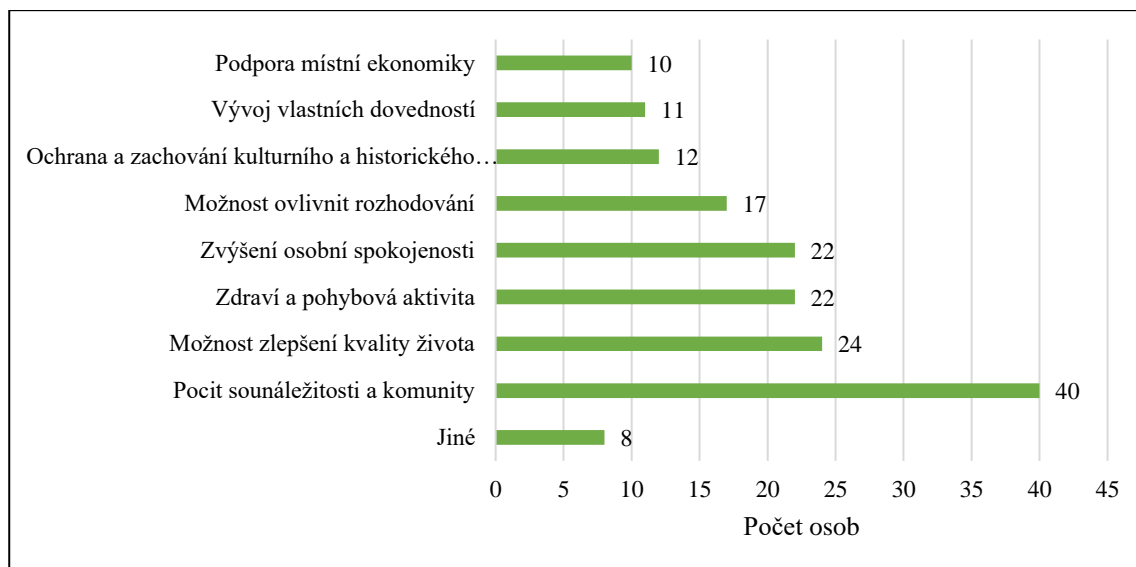

Zdroj: Autorka práce, 2024

K aktivnímu zapojení obyvatel do místních aktivit nejvíce obyvatele motivuje pocit sounáležitosti a komunity (celkem 40 odpovědí), dále možnost zlepšení kvality života (24 odpovědí), zvýšení osobní spokojenosti (22 odpovědí) či zdraví a pohybová aktivita (22 odpovědí). Viz graf č. 9.

Z grafu je patrné, že hlavními hybnými silami pro místní angažovanost jsou sociální, kulturní a komunitní motivy spolu s osobními benefity v podobě kvalitnějšího života, spokojenosti a zdraví. Lidem zřejmě záleží na tom, být součástí místního společenství, sdílet hodnoty a cíle s ostatními a cítit se přijímání. Aktivní účast na místních aktivitách může přispívat ke zkvalitňování životních podmínek v obci, řešení místních problémů a prosazování požadavků občanů.

Graf 9: Co vás motivuje k aktivnímu zapojení do místních aktivit?

Zdroj: Autorka práce, 2024

Otázka č. 6. *Máte nějaké nápady či komentáře, jak by se mohlo zlepšit zapojení obyvatel do místního dění ve vaší obci?* byla otevřená otázka. Nejčastější odpovědi na ni byly:

- Ne
- Motivace občerstvením
- Mladí lidé by mohli dělat uklízečské brigády
- Vysvětlováním, přesvědčováním

Celkově tyto odpovědi naznačují několik možných cest – využití drobných benefitů, zapojení specifických skupin (mládeže), zintenzivnění komunikace a vysvětlování. Zároveň je patrné, že část občanů v tuto chvíli nemá vlastní nápady nebo motivaci k většímu zapojení do místního dění.

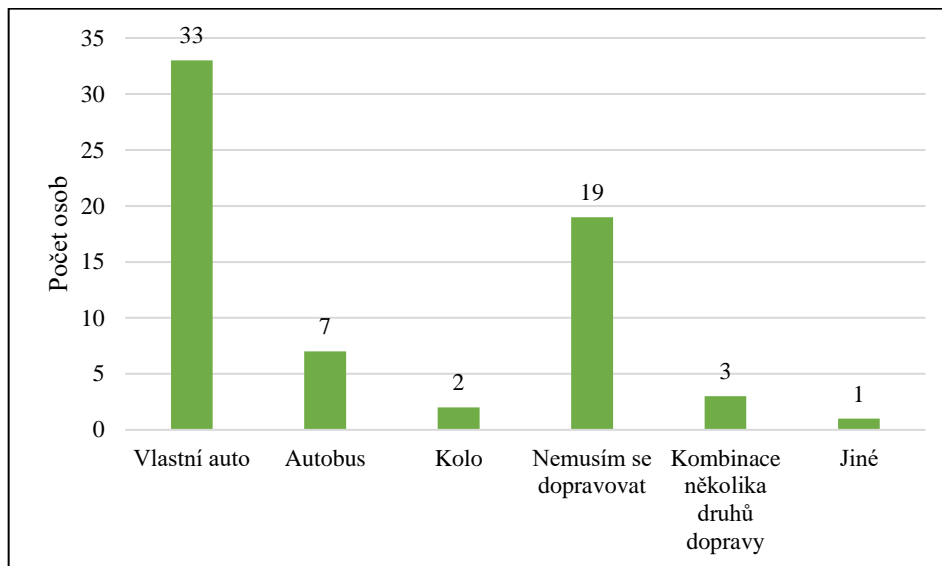
4.2.3. Doprava v obci

Z grafu č. 10 je patrné, že nejvíce obyvatel obce využívá pro každodenní dojíždění do práce či školy vlastní automobil (celkem 33 respondentů). 19 respondentů odpovědělo, že se do práce či školy nemusí dopravovat (tuto odpověď zvolili obyvatelé v pokročilejším věku). Ostatní využívají autobus, kolo či kombinují několik druhů dopravy.

Graf ukazuje, že v obci Lobeč převládá vysoká míra automobilové dopravy při dojíždění do práce nebo školy. Obliba této formy dopravy může být dána například nedostatečnou dostupností veřejné dopravy nebo preferencí pohodlí a flexibility automobilu. Nicméně je

zde i nezanedbatelná skupina obyvatel, kteří automobil nepoužívají, ať už proto, že pracují v místě bydliště, nepracují či volí jiné alternativy dopravy.

Graf 10: Jaký druh dopravy nejčastěji využíváte pro každodenní dojíždění do práce či školy?

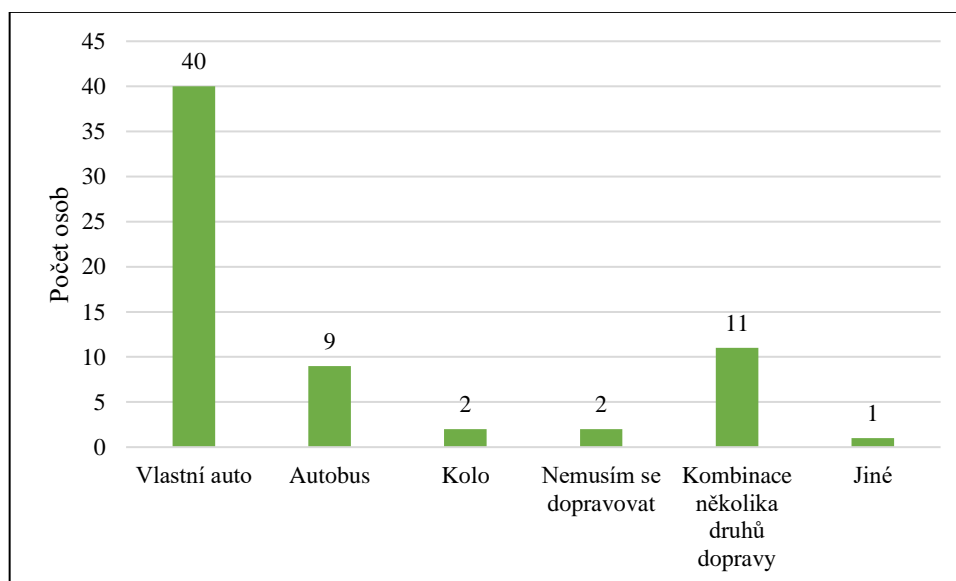

Zdroj: Autorka práce, 2024

Za službami, nákupy, lékaři a podobně se nejvíce obyvatel dopravuje vlastním automobilem - celkem 40 respondentů (graf č. 11).

Automobil je nejrozšířenějším a nejpreferovanějším dopravním prostředkem v obci při cestách za běžnými potřebami a vyřizováním různých záležitostí. Menší počty respondentů využívají jiné druhy dopravy, jako je autobus, jízdní kolo a jiné.

Graf 11: Jakým způsobem dojíždíte za nákupy, k lékaři, na úřady apod.?

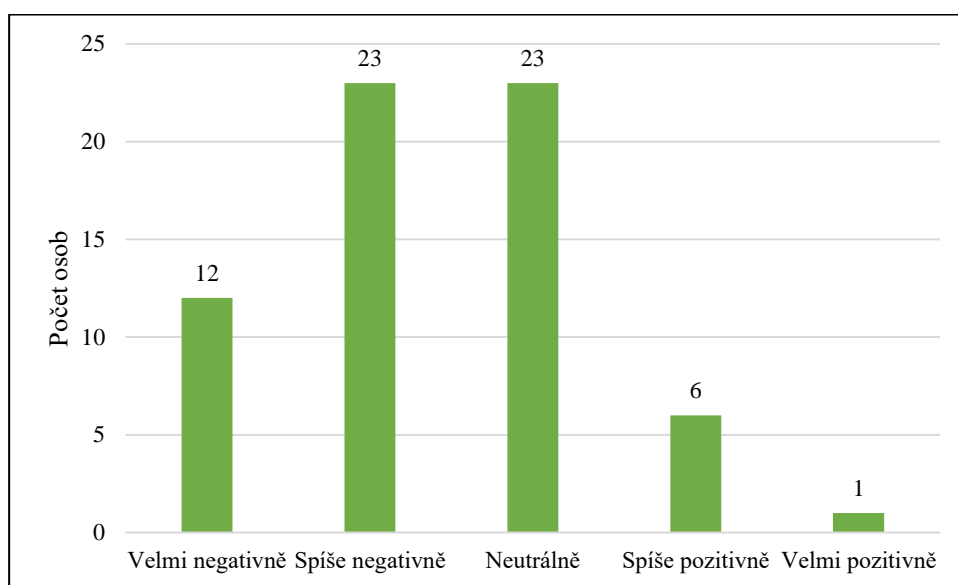

Zdroj: Autorka práce, 2024

Z grafu č. 12 je patrné, že více jak polovina obyvatel hodnotí současnou dopravní obslužnost v obci spíše negativně nebo velmi negativně (celkem 35 osob). Neutrálně se k tomu staví 23 osob a spíše pozitivně či velmi pozitivně pouze 7 z dotázaných (viz graf č. 12).

Výraznou nespokojenost s dostupností a kvalitou dopravních služeb v obci udává více než polovina dotázaných. Neutrální postoj respondentů může znamenat, že pro ně tato otázka není prioritní nebo vidí jak negativní, tak i pozitivní stránky. Výsledky grafu by mohly pro obec představovat podnět ke zvážení kroků vedoucích ke zlepšení dopravní situace.

Graf 12: Jak hodnotíte současnou dopravní obslužnost ve vaší obci?

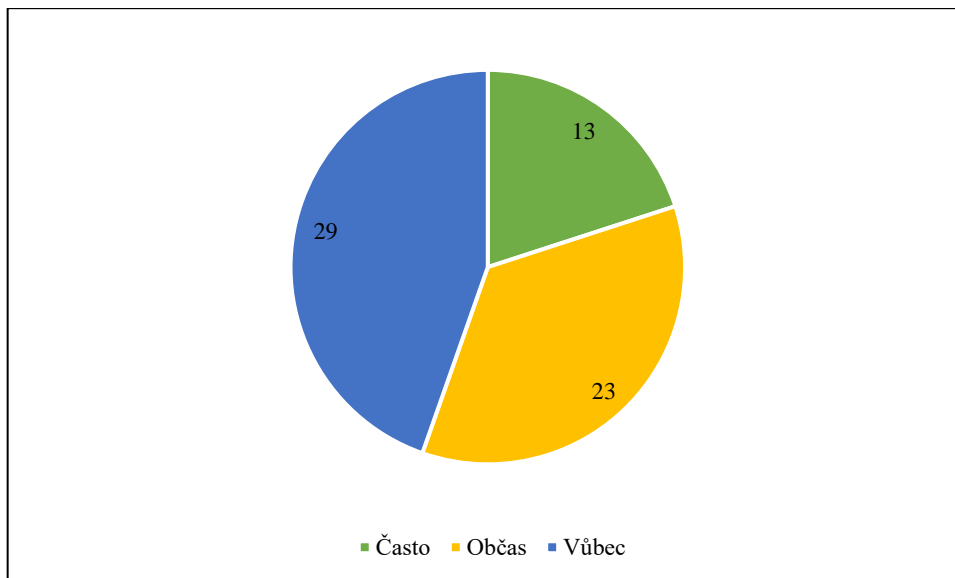

Zdroj: Autorka práce, 2024

Celkem 13 obyvatel obce uvádí, že má často problém s dopravní obslužností při zajišťování svých potřeb, 23 osob uvádí, že problém mají občas a 29 z dotazovaných uvádí, že problém s dopravní obslužností nemají vůbec (viz graf. č. 13).

Je patrné, že zkušenosti s dopravní obslužností se mezi obyvateli významně liší v závislosti na jejich konkrétní situaci, mobilitě a dalších faktorech ovlivňujících jejich dopravní potřeby.

Graf 13: Jak často máte problémy s dopravní obslužností při zajištění svých potřeb?

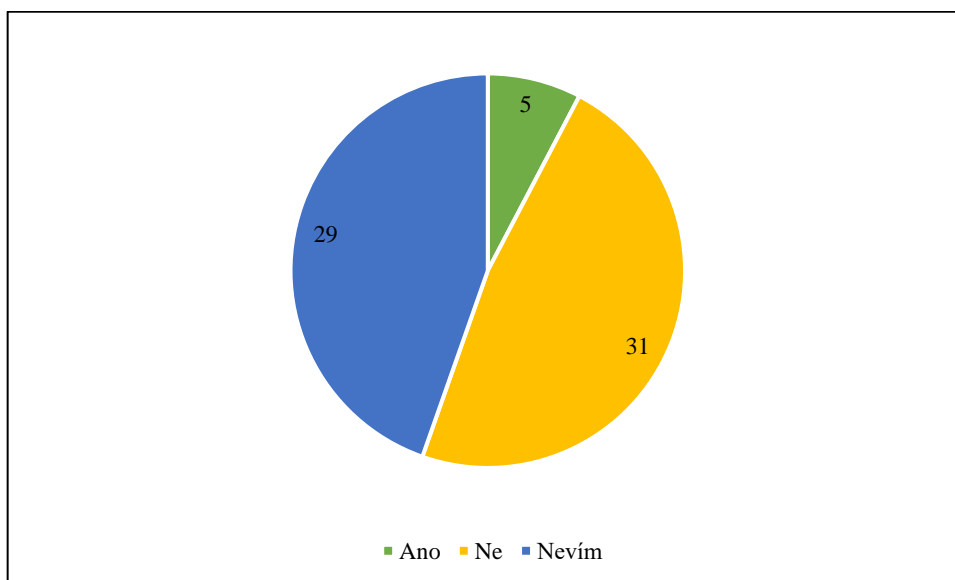

Zdroj: Autorka práce, 2024

Z grafu č. 14 vyplývá, že celkem 5 osob si myslí, že je dostatečná intenzita autobusových spojů v obci, celkem 31 osob si myslí, že dostatečná není.

Graf ukazuje značnou převahu negativního hodnocení intenzity autobusových spojů v obci ze strany jejích obyvatel. Odpovědi naznačují výraznou nespokojenost s frekvencí autobusových linek a pravděpodobnou poptávku po jejich zhuštění a lepším pokrytí.

Graf 14: Je podle vás dostatečná intenzita autobusových spojů?

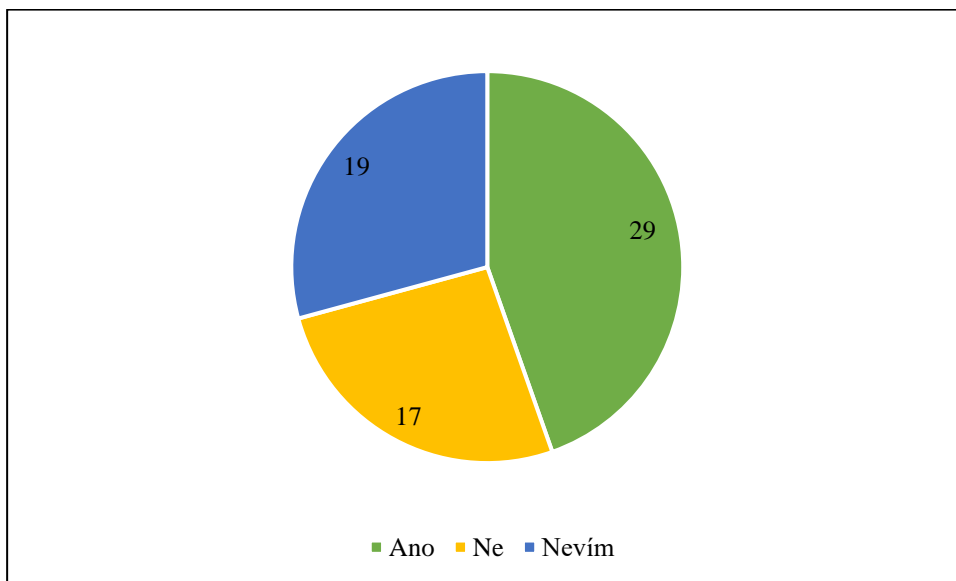

Zdroj: Autorka práce, 2024

Zvýšení frekvence autobusových spojů by kladně ovlivnilo každodenní život celkem 29 obyvatel (viz graf č. 15).

Údaje z grafu naznačují, že pro významnou část obyvatelstva obce představuje nedostatečná intenzita autobusové dopravy každodenní komplikace. Je zřejmé, že potřeba zvýšit frekvenci autobusových spojů v obci není okrajová, ale týká se nezanedbatelného počtu místních obyvatel, pro které by toto opatření přineslo reálné zlepšení dopravní obslužnosti a usnadnění mobility při zajišťování každodenních potřeb.

Graf 15: Myslíte si, že zvýšení frekvence autobusových spojů by vám kladně ovlivnilo každodenní život?

Zdroj: Autorka práce, 2024

Otázka č. 13: „Máte nějaké nápady či doporučení, jak by se mohla zlepšit dopravní obslužnost ve vaší obci?“ byla formou otevřené otázky. Nejčastější odpovědi bylo:

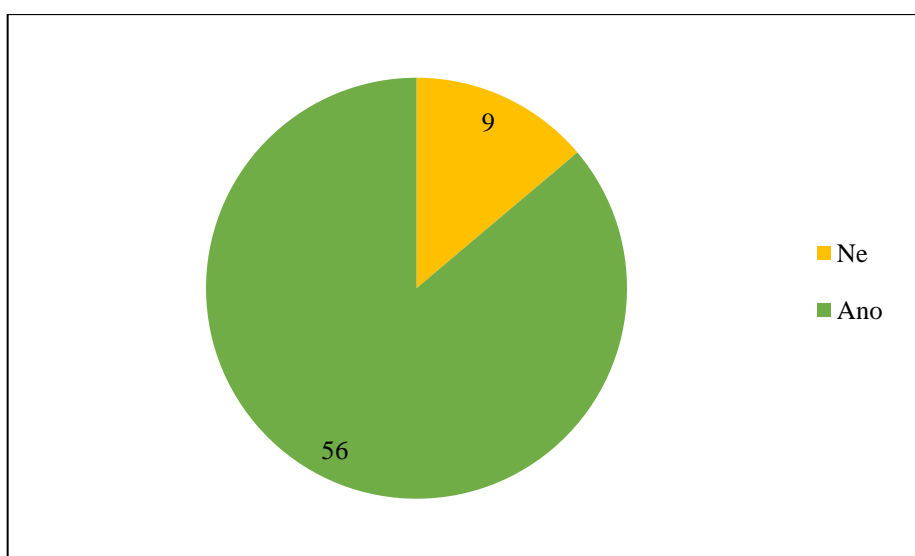
- ne či nevím
- zvýšení frekvence autobusových spojů
- vybudování chodníků pro chodce
- zajištění vlakových spojů

Celkově se odpovědi týkaly především zvýšení frekvence autobusové dopravy a rozvoje infrastruktury pro pěší a železniční dopravu. Obyvatelé volají po komplexním řešení zlepšujícím různé stránky dopravy v obci, aby vyhovovaly jejich potřebám mobility v co největší míře.

4.2.4. Kultura a sport v obci

Většina respondentů vnímá nabídku kulturních aktivit v obci jako pozitivní přínos do svého života. Z výsledků plyne, že většina dotázaných oceňuje možnost účastnit se kulturního dění v obci, které vnímá jako obohacení svého životního stylu. Někteří lidé však mohou dávat přednost trávení volného času v soukromí než se účastnit hromadných kulturních akcí. Preference a životní situace jednotlivců se mohou lišit, proto je přirozené, že ne všichni kulturní nabídku v obci vnímají jako pozitivní přínos do svého života (viz graf č. 16).

Graf 16: Přináší vám nabídka kulturních aktivit v obci pozitivní přínos do života?

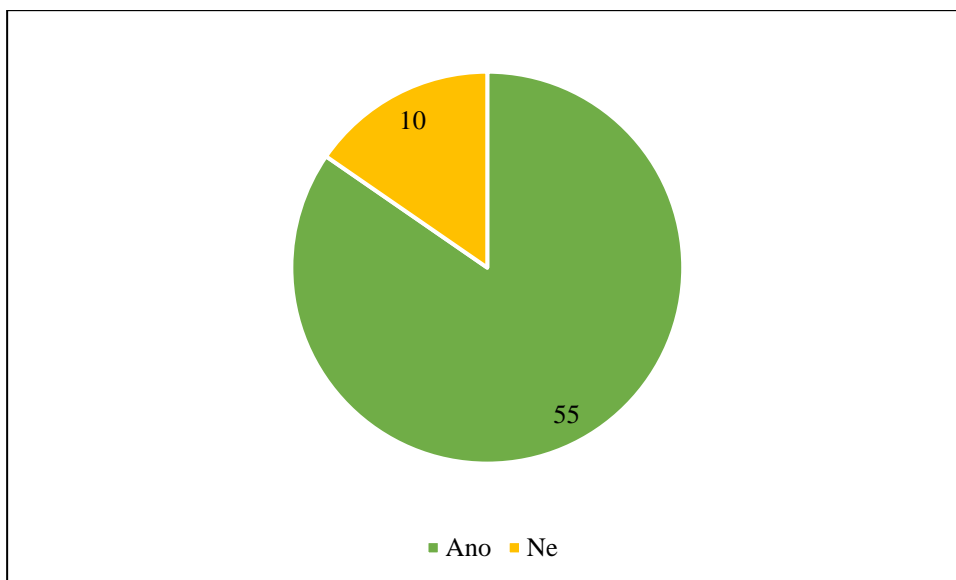

Zdroj: Autorka práce, 2024

Celkem 55 dotázaným přináší nabídka sportovního vyžití v obci pozitivní přínos do života, 10 dotázaným nikoliv (viz graf č. 17).

Z výsledku je zřejmé, že pro naprostou většinu dotázaných možnost aktivně sportovat a využívat sportovní aktivity v obci představuje obohacení jejich života. Zřejmě oceňují příležitost udržovat se fyzicky aktivní, relaxovat a trávit čas smysluplným způsobem. Naopak pro menšinu respondentů sportovní nabídka v obci pozitivní přínos nepředstavuje. Důvody mohou být různé, například odlišné zájmy a preference, zdravotní omezení, nedostatečná atraktivita sportovních zařízení.

Graf 17: Přináší vám nabídka sportovních aktivit v obci pozitivní přínos do života?

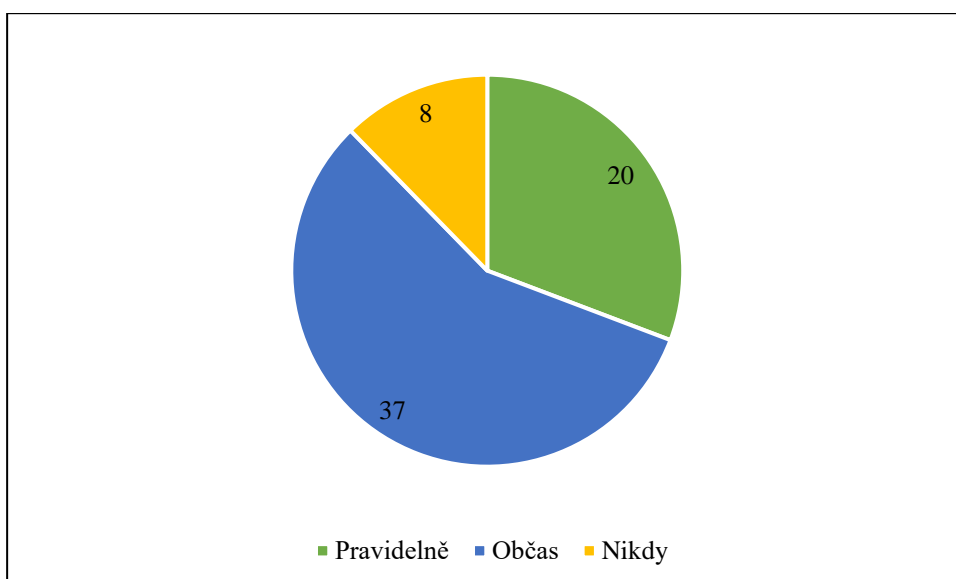

Zdroj: Autorka práce, 2024

Kulturních možností v obci využívá pravidelně celkem 20 respondentů, občas jich využívá 37 z dotázaných a 8 jich nevyužívá kulturní možnosti v obci vůbec.

Pro obec můžou být výsledky signálem k dalšímu zkvalitňování kulturní nabídky tak, aby oslovila a přilákala co největší část obyvatel. Zároveň by měly být zváženy důvody menší části nevyužívající kulturní nabídky v obci vůbec a možnosti, jak je například rozšířením a obohacením programu více zapojit.

Graf 18: Jak často využíváte nabídky kulturních možností v obci?

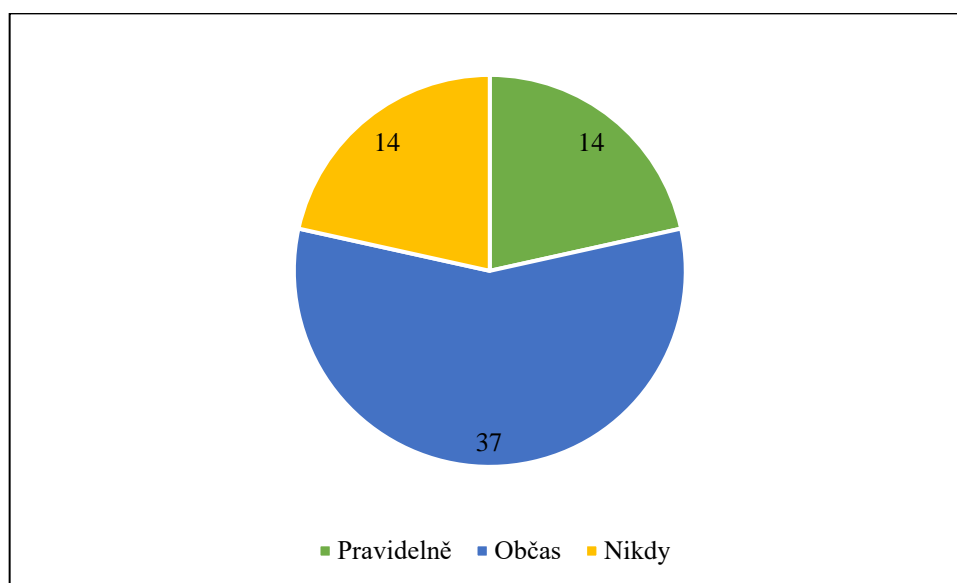

Zdroj: Autorka práce, 2024

Sportovních možností nabízených v obci využívá pravidelně celkem 14 osob, 37 z nich občas a 14 z dotázaných vůbec. Je to patrné z grafu č. 19.

Pro místní zastupitelstvo mohou být tato fakta signálem k podpoře sportovních aktivit a dalšímu zkvalitňování a rozšiřování nabídky tak, aby přilákala jak stávající pravidelné sportovce, tak zejména občasnou skupinu k častějšímu využívání. Také by měly být zváženy důvody nevyužívání menší části obyvatel a možnosti, jak je více zapojit do místního sportovního života.

Graf 19: Jak často využíváte nabídky sportovních možností v obci?

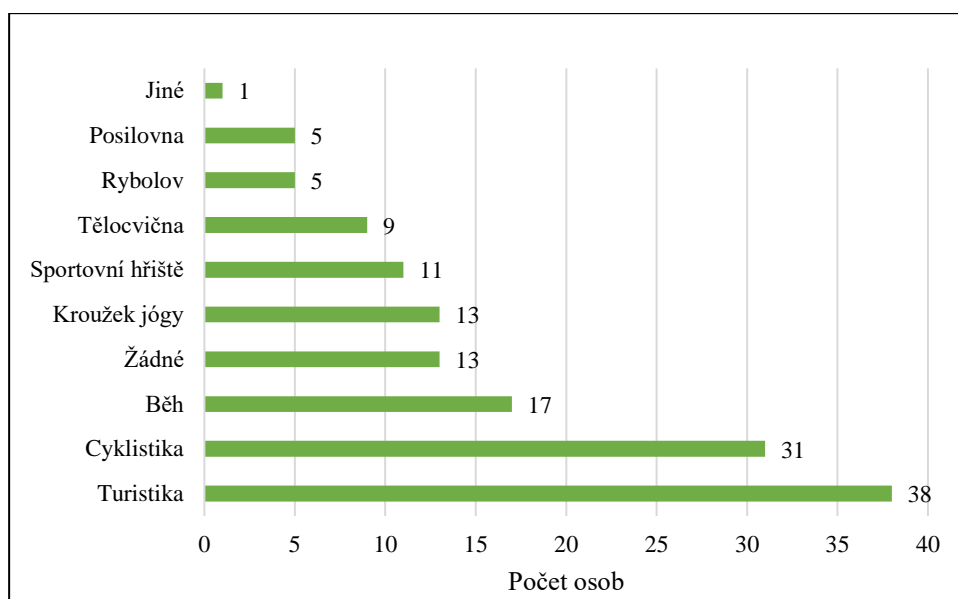

Zdroj: Autorka práce, 2024

V obci nejvíce obyvatelé provozují turistiku (38 osob), následuje cyklistika (31 osob) a běh (17 osob). Celkem 13 z dotázaných neprovozují žádné sportovní aktivity (viz graf č. 20).

Údaje naznačují, že by obec měla zaměřit své úsilí především na podporu a rozvoj podmínek pro turistiku, cyklistiku a běžecké aktivity, které jsou mezi místními obyvateli nejvíce oblíbené a provozované.

Graf 20: Jaké sportovní aktivity nejčastěji provozujete ve své obci?

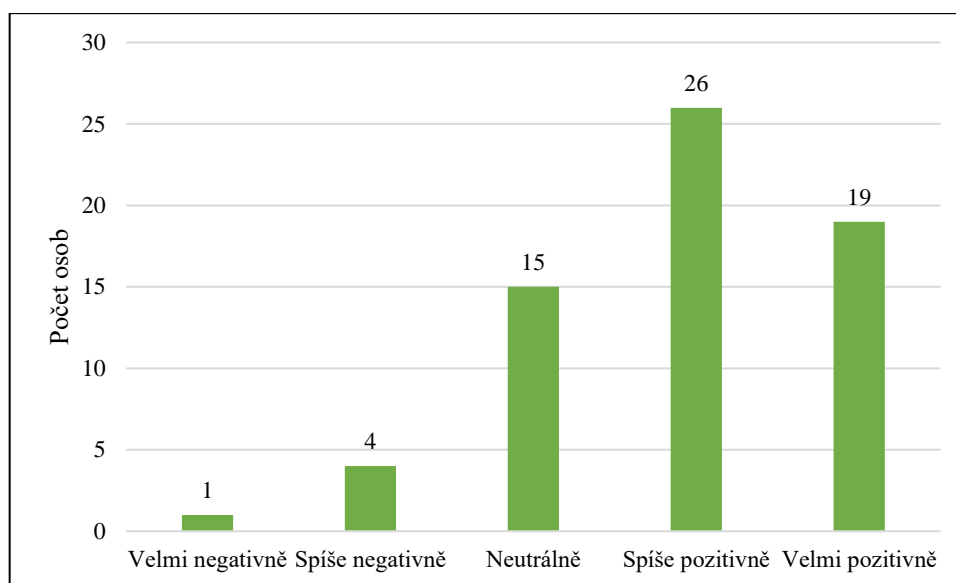

Zdroj: Autorka práce, 2024

Dostupnost sportovních zařízení v obci hodnotí více jak polovina dotázaných spíše pozitivně nebo velmi pozitivně. Spíše negativně nebo velmi negativně hodnotí dostupnost a úroveň sportovních zařízení v obci 5 z dotázaných. Vyplývá to z grafu č. 21.

Celkově jsou obyvatelé se sportovním zázemím v obci převážně spokojeni. Naprostá většina jej hodnotí pozitivně nebo neutrálně, pouze menšina vyjadřuje výraznou nespokojenost. Pro obec to může být signál, že stávající sportovní vyžití a zařízení jsou na dobré úrovni a vyhovují většině obyvatel. Přesto by nemělo být opomíjeno menšinové negativní hodnocení a měly by být zváženy možnosti dílčího vylepšení a rozšíření sportovní infrastruktury.

Graf 21: Jak hodnotíte dostupnost a úroveň sportovních zařízení v obci?

Zdroj: Autorka práce, 2024

Otázka č. 20: „Jaké jiné sportovní aktivity nebo zařízení vám v obci chybí?“ byla forma otázky s volnou odpovědí. Nejčastější odpovědi na tuto otázku byly:

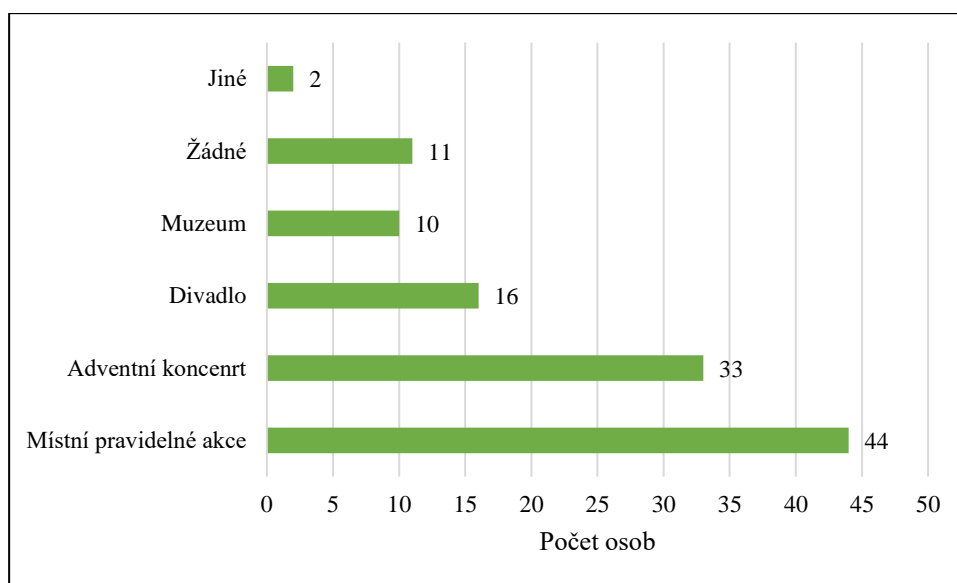
- koupaliště – plavání
- skupinové lekce – například tabata
- jezdecký klub
- žádné

Část dotázaných explicitně uvedla, že jim v nabídce sportovního vyžití v obci nic nechybí. Lze předpokládat, že tito občané jsou se stávající nabídkou spokojeni. Pro obec z odpovědí vyplývají možné oblasti ke zlepšení – zvážit vybudování koupaliště, rozšíření nabídky o skupinová cvičení a případně též vytvořit podmínky pro provozování jezdeckví. Zároveň by se měly udržovat a rozvíjet stávající aktivity, které část obyvatel hodnotí kladně.

Z grafu č. 22 je patrné, že více jak polovina respondentů (celkem 44) navštěvuje z kulturních aktivit nejčastěji místní pravidelné akce. Druhou nejvíce zastoupenou odpovědí je adventní koncert (celkem 33 osob).

Je zřejmé, že kulturní akce a vyžití jsou v obci Lobeč na dobré úrovni a těší se značnému zájmu obyvatel. Prioritou by mělo být udržení této dobré kvality stávajících oblíbených akcí a postupné rozšiřování a obohacování nabídky.

Graf 22: Jaké kulturní aktivity v obci nejčastěji navštěvujete?

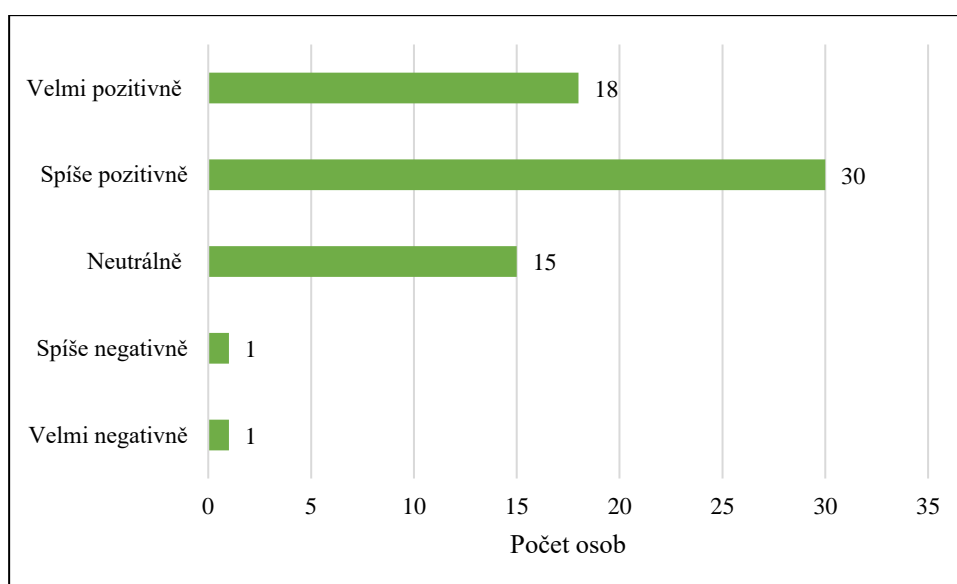

Zdroj: Autorka práce, 2024

Nabídku kulturních aktivit v obci hodnotí celkem 48 osob spíše nebo velmi pozitivně, 15 z nich se staví ke kulturním aktivitám neutrálně a 2 osoby spíše nebo velmi negativně.

Obec si v oblasti kulturních akcí vede velmi dobře. Drtivá většina občanů je s nabídkou spokojena nebo k ní není výrazně kritická. Pouze malé procento vyjadřuje negativní hodnocení. Obec by se měla zaměřit na udržení vysoké úrovně a kvality stávajících akcí. Zároveň může průběžně zkoumat, jak lépe oslovit malou skupinu nespokojených obyvatel a případně přizpůsobit nabídku i jejich požadavkům.

Graf 23: Jak hodnotíte nabídku kulturních aktivit v obci?

Zdroj: Autorka práce, 2024

Otázka č. 23: „*Jaké další kulturní aktivity v obci byste uvítal(a)?*“ byla forma otázky s volnou odpovědí. Nejčastější odpovědi na tuto otázku byly:

- koncerty
- kino, divadlo
- kavárnu

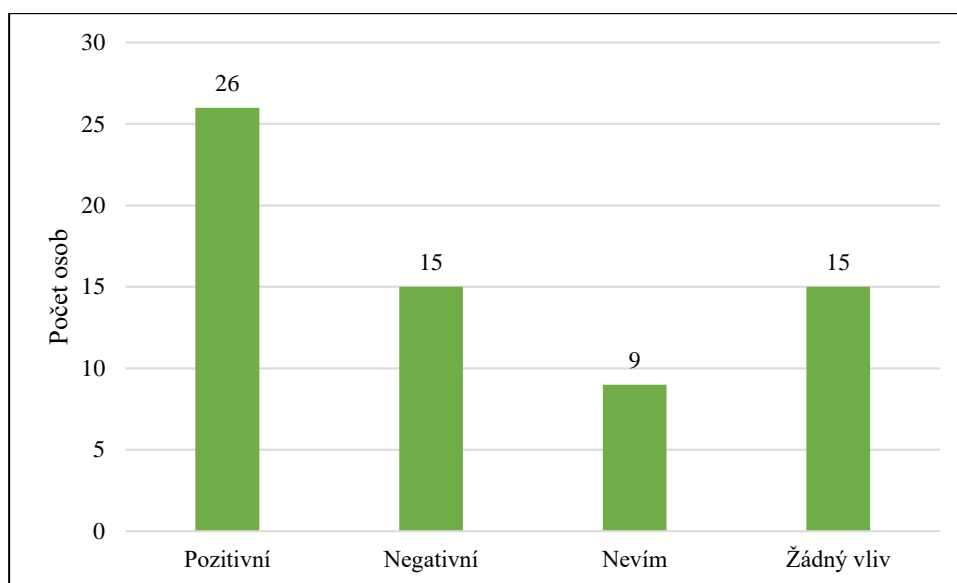
Občané projevují zájem o větší pestrost a rozšíření kulturní nabídky, zejména o hudební a divadelní vystoupení, filmové projekce a zřízení kavárny jako kulturního centra obce. Obec by mohla vzít tato přání v potaz při plánování budoucích aktivit a investic do rozvoje kultury.

Následovala otázka č. 24: „*Máte nějaké další návrhy či komentáře ohledně sportovního a kulturního vyžití ve vaší obci?*“, která byla také formou volné odpovědi. Více jak $\frac{3}{4}$ respondentů odpovědělo, že žádné komentáře či další návrhy nemají. Zbytek respondentů odpovědělo, že by rádi v obci zavedli fotbalový klub či sportovní kroužek pro děti. Převažující spokojenost se současným stavem sportovních a kulturních aktivit v obci je doplněna specifickým přáním části občanů po rozšíření nabídky dětských sportovních aktivit, konkrétně fotbalu a sportovních kroužků. Obec by mohla zvážit zavedení fotbalového oddílu či jiných sportovních kroužků pro děti, aby lépe pokryla poptávku této cílové skupiny a obohatila nabídku sportovního vyžití v obci.

4.2.5. Turismus v obci

Na otázku „*Jaký má dle vás turismus vliv na váš každodenní život?*“ odpovědělo celkem 26 z dotázaných pozitivně a 15 z nich negativně. Vyplývá to z grafu č. 24. Celkově převažuje pozitivní pohled na vliv turismu, avšak je nutné nezanedbávat ani tu část obyvatel, která pociťuje jeho negativní dopady. Obec by měla usilovat o vyvážený přístup k rozvoji turismu, který bude respektovat zájmy a potřeby všech občanů a minimalizovat případné negativní vlivy na jejich každodenní život.

Graf 24: Jaký má dle vás turismus vliv na váš každodenní život?

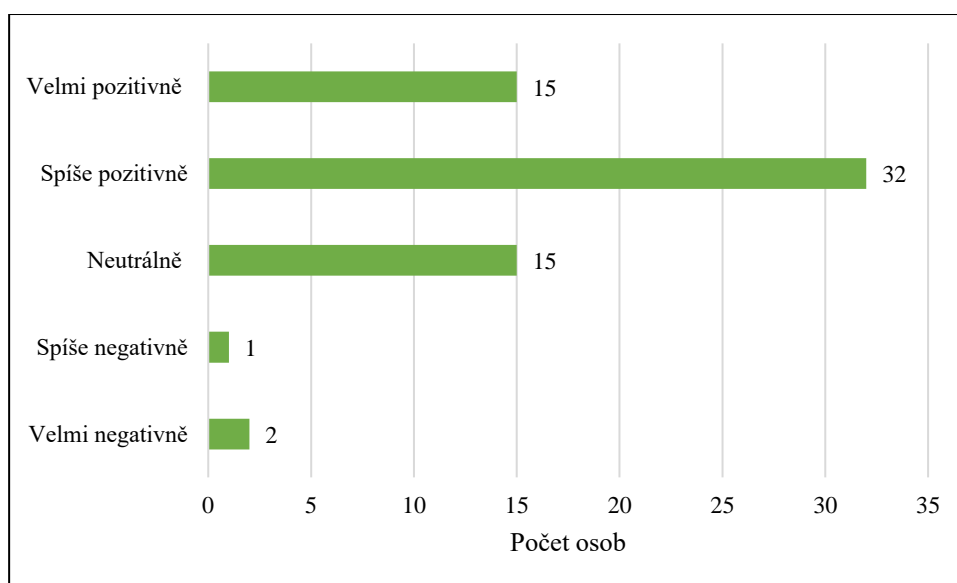

Zdroj: Autorka práce, 2024

Kvalitu služeb určených pro turisty v obci Lobeč hodnotí více jak polovina respondentů spíše nebo velmi pozitivně. Celkem 3 respondenti hodnotí služby spíše nebo velmi negativně. Viz graf č. 25.

Z výsledků je vidět, že převažuje pozitivní až velmi pozitivní hodnocení kvality služeb pro turisty v obci Lobeč. Obec by se měla snažit tuto vysokou úroveň nadále udržovat a rozvíjet tak, aby případně uspokojila i požadavky nespokojené menšiny občanů. Celkově je však hodnocení turistických služeb v obci ze strany jejích obyvatel příznivé.

Graf 25: Jak hodnotíte kvalitu služeb určených pro turisty (ubytování, restaurace, cyklostezky aj.) ve vaší obci?

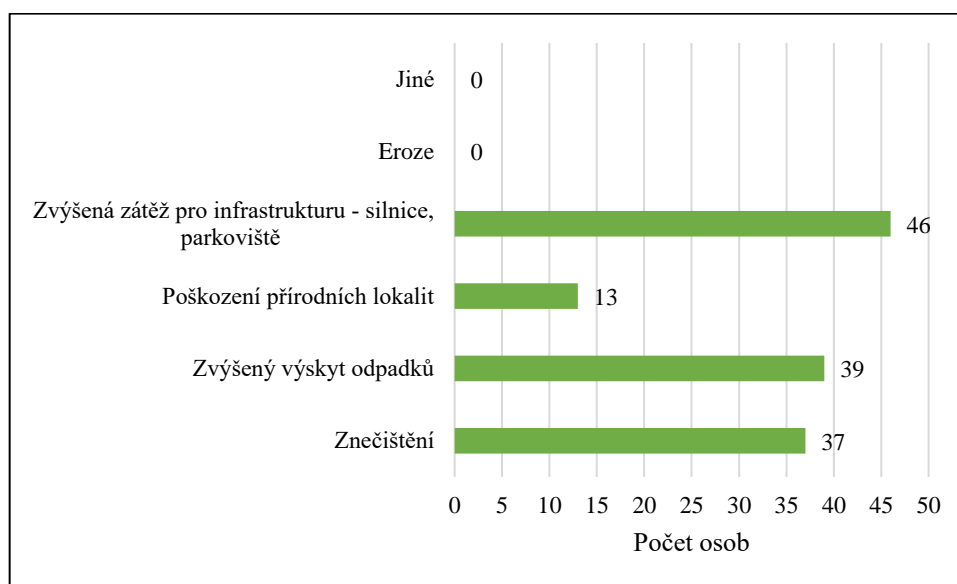

Zdroj: Autorka práce, 2024

Turismus má dle obyvatel obce Lobeč negativní vliv především na zvýšenou zátěž pro infrastrukturu (uvedlo celkem 46 respondentů). Dalších 39 z dotázaných si myslí, že turismus má negativní vliv na zvýšený výskyt odpadků, 37 na znečištění obce.

Občané obce nejvíce negativně vnímají dopady turismu na místní infrastrukturu, produkci odpadů a obecné znečištění životního prostředí. Obec by se měla zaměřit na řešení těchto problémů, například posílením kapacit infrastruktury, zlepšením nakládání s odpady nebo opatřením pro snížení znečištění z turismu. Mohlo by to pomoci eliminovat hlavní negativa, která turismus podle názorů místních obyvatel přináší.

Graf 26: Jaký negativní vliv má dle vás turismus na životní prostředí vaší obce?

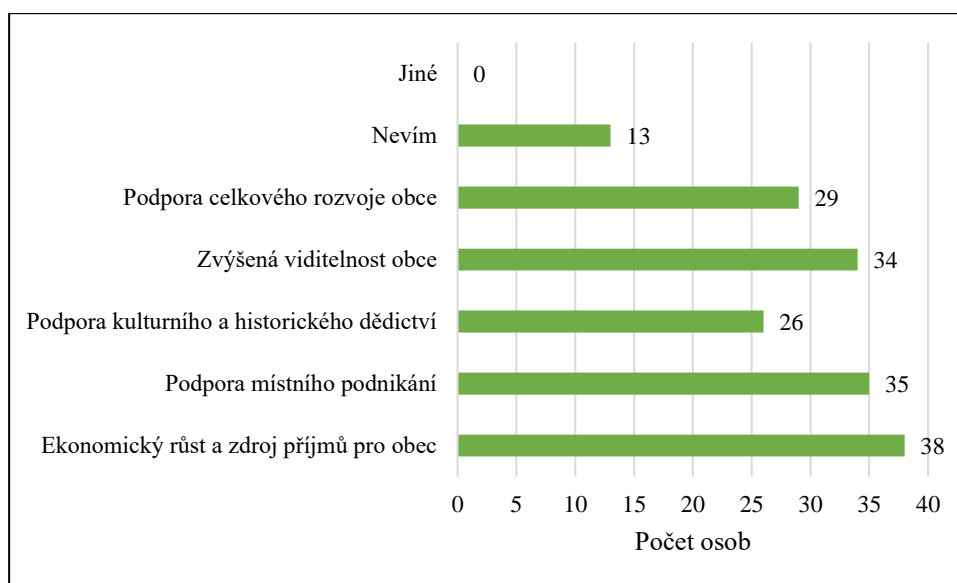

Zdroj: Autorka práce, 2024

Z grafu č. 27 je patrné, že obyvatelé obce si myslí, že turismus má pozitivní vliv především na ekonomický růst a zdroj příjmu pro obec (38 respondentů), dále podporu místního podnikání (35 respondentů) či zvýšení viditelnosti obce (34 respondentů).

Obyvatelé vnímají nejvýznamnější přínos turismu v ekonomické oblasti – příjmy pro obec, podpora podnikání a celková ekonomická prosperita. Turismus je vnímán jako faktor zvyšující renomé a známost obce. Obec by měla usilovat o maximalizaci těchto pozitivních dopadů a udržitelný rozvoj turismu ve svůj prospěch.

Graf 27: Co pozitivního přináší turismus do vaší obce?

Zdroj: Autorka práce, 2024

Otázka č. 29: „Co by bylo dle vás možné udělat pro ochranu životního prostředí vaší obce v souvislosti s turismem?“, byla otázka s volnou odpovědí. Nejčastější odpovědi obyvatel obce byly zřízení většího počtu odpadkových košů v obci či zřízení parkoviště na okraji obce.

Obyvatelé nejvíce volají po řešení zvýšené produkce odpadků a snížení negativních dopadů automobilové dopravy návštěvníků obce na životní prostředí. Zřízením více odpadkových košů a odstavných parkovacích ploch by obec mohla účinně reagovat na tyto hlavní obavy svých občanů. Kromě toho by bylo vhodné realizovat i další opatření pro udržitelný rozvoj turismu šetrnému k životnímu prostředí.

Otázka č. 30: „Máte nějaké další podněty či doporučení ohledně turismu ve vaší obci?“, byla také otázka s volnou odpovědí. Nejčastěji opakovaná odpověď na tuto otázku bylo zřízení většího parkoviště či zřízení turistické stezky – okruh kolem obce.

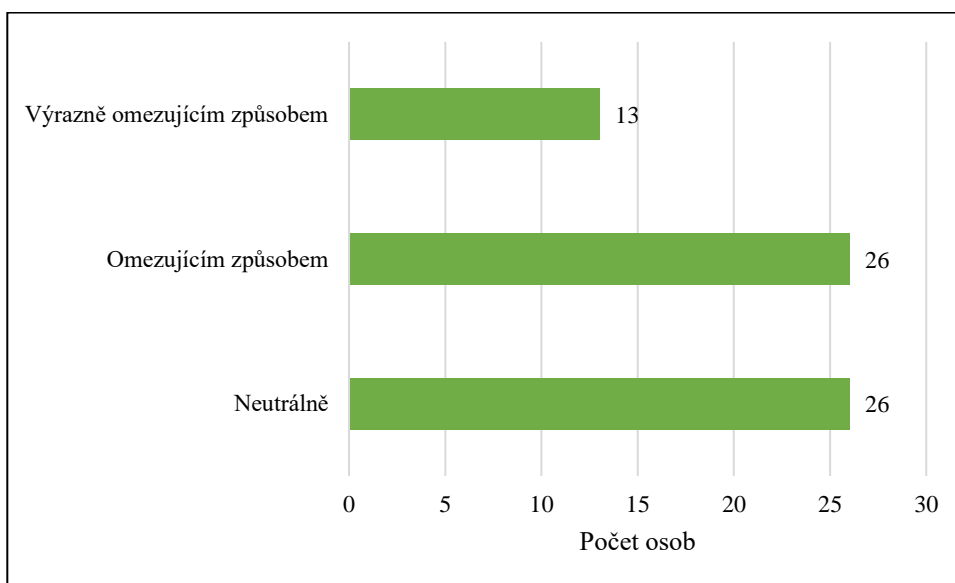
Oba tyto návrhy ukazují, že obyvatelé vnímají určité nedostatky v oblasti řízení a infrastruktury pro turismus v obci. Proto volají po konkrétních opatřeních, která by měla přinést zlepšení situace a eliminovat negativní dopady návštěvnosti na život v obci. Obec by měla tyto požadavky občanů vnímat jako příležitost k rozvoji udržitelného turismu šetrnému k životu místních obyvatel.

4.2.6. Služby

Z grafu č. 28 je patrné, že 26 z dotázaných ovlivňuje nedostatek služeb v obci jejich každodenní život omezujícím způsobem. 13 z dotázaných výrazně omezujícím způsobem a celkem 26 z dotázaných neutrálně.

Pro nemalou část obyvatel představuje nedostatečná nabídka služeb v obci určité omezení jejich běžného života, ať už mírnějšího nebo výraznějšího charakteru. Pouze čtvrtina dotázaných tuto situaci nevnímá jako problematickou. Obec by proto měla zvážit možnosti rozšíření občanské vybavenosti, která by vedla ke zlepšení kvality života svých obyvatel.

Graf 28: Jakým způsobem ovlivňuje nedostatek služeb v obci váš každodenní život?

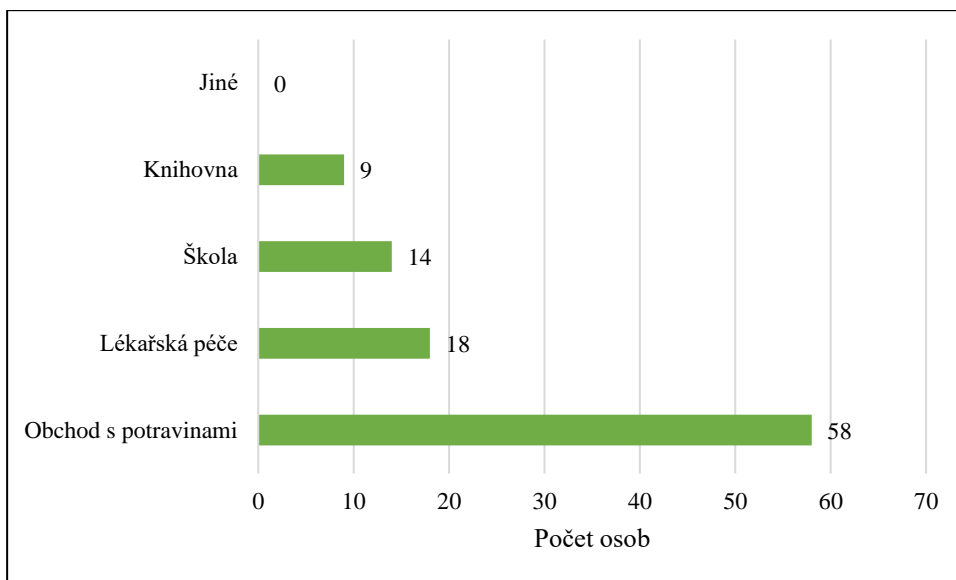

Zdroj: Autorka práce, 2024

Na otázku „*Jaké služby v obci by vám výrazně usnadnily každodenní život?*“ odpověděla většina: Obchod s potravinami.

Zřízení obchodu s nabídkou potravin, drogerie a dalšího základního zboží by podle většinové odpovědi výrazně usnadnilo každodenní život místních obyvatel. Umožnilo by jim snadno a rychle nakoupit nejnnutnější potřeby v blízkosti bydliště bez zbytečných cest.

Graf 29: Jaké služby v obci by vám výrazně usnadnily každodenní život?

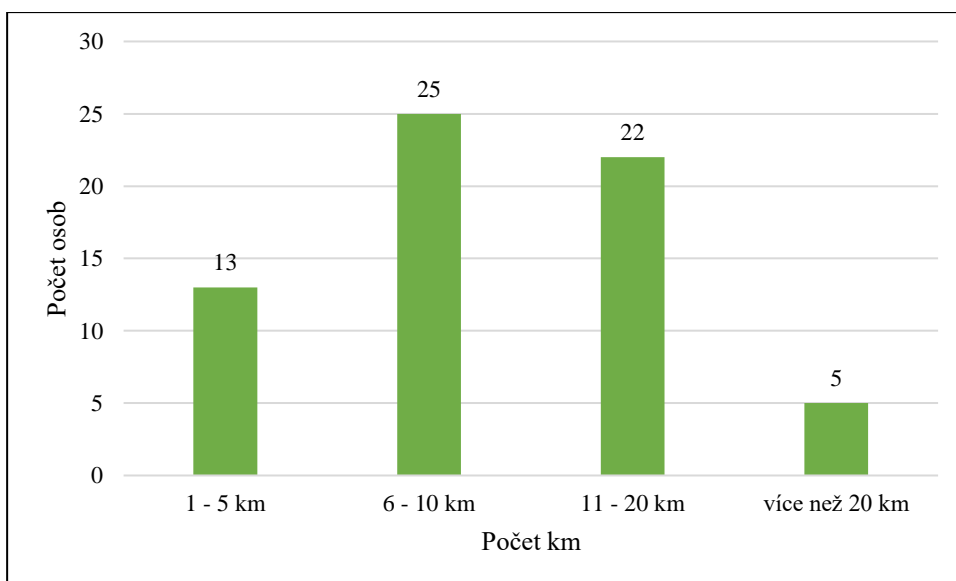

Zdroj: Autorka práce, 2024

Graf č. 30 znázorňuje odpovědi na otázku: „*Jak daleko musíte cestovat za potřebnými službami?*“. Celkem 13 osob uvedlo že 1–5 km, 6 - 20 km uvedlo 25 z dotázaných a více jak 10 km cestuje za službami 27 z dotázaných.

Celkově je zřejmé, že většina obyvatel obce musí za základními službami dojíždět vzdálenost přesahující 5 km. Tato situace významně snižuje kvalitu života v obci a zatěžuje obyvatele časovou a finanční náročností nezbytných cest.

Graf 30: Jak daleko musíte cestovat za potřebnými službami?

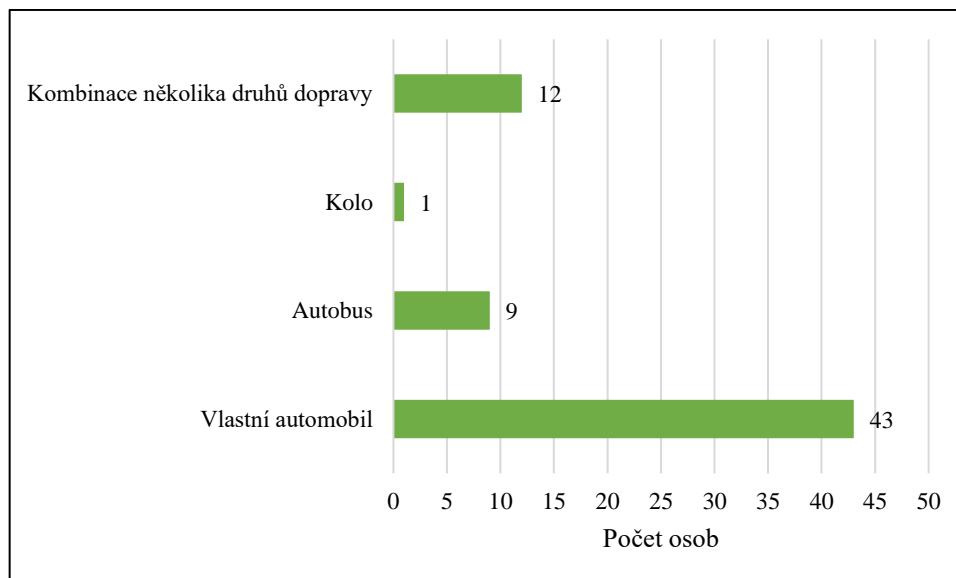

Zdroj: Autorka práce, 2024

Z grafu č. 31 je patrné, že většina z dotázaných využívá k dopravě za službami vlastní automobil.

Dominance automobilové dopravy naznačuje, že v obci není dostatečně kvalitní síť spojů veřejné dopravy. Obyvatelé jsou tak při nutnosti dojíždět za službami do větších vzdáleností odkázáni především na vlastní automobily.

Graf 31: Jaké dopravní prostředky nejčastěji využíváte pro cestování za službami (do města)?

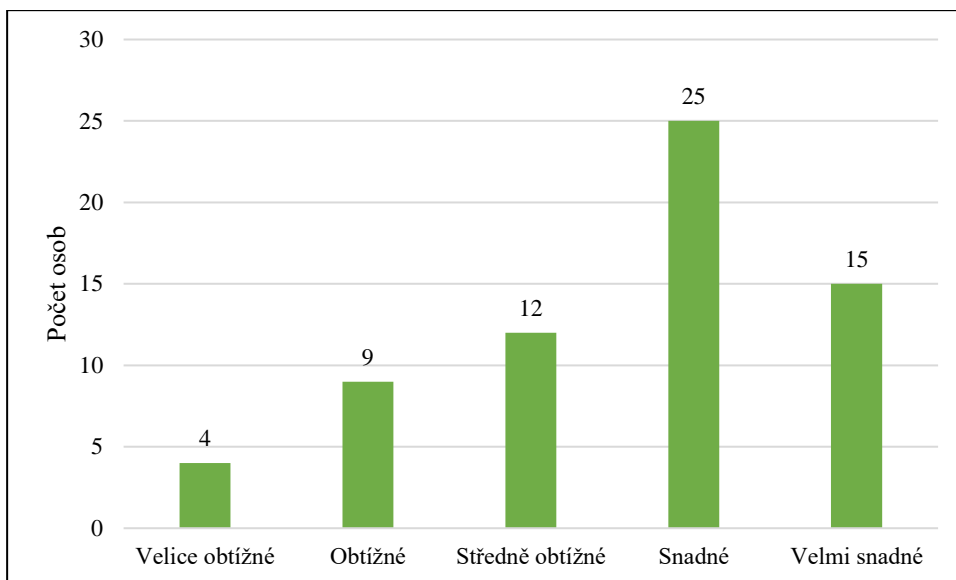

Zdroj: Autorka práce, 2024

Cesta za službami z obce Lobeč je pro 25 obyvatel snadná a pro 15 z dotázaných velmi snadná. Středně obtížná uvedlo 12 z dotázaných a celkem 13 uvedlo obtížné až velice obtížné (viz graf. č 32).

Shrnutí ukazuje, že pro většinu obyvatel je dostupnost služeb z Lobče dobrá až velmi dobrá. Zároveň ale pro určitou skupinu lidí představuje cesta za službami středně velký až velký problém. Rozdíly v hodnocení mohou být dány subjektivním vnímáním a nároky jednotlivých respondentů na dostupnost. Zlepšit situaci by mohla například lepší dopravní obslužnost, rozvoj některých služeb přímo v obci nebo podpůrné služby pro osoby s omezenou mobilitou.

Graf 32: Jak moc je pro vás složité se za službami dopravit?

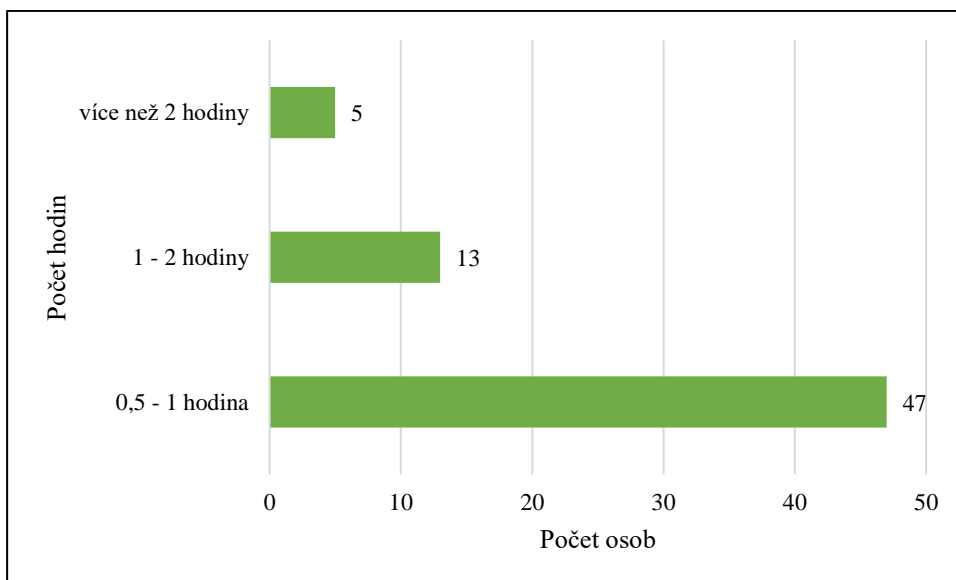

Zdroj: Autorka práce, 2024

Z grafu č. 33 je patrné, že 47 obyvatelům obce Lobeč trvá cesta za službami 0,5 – 1 hodinu. Celkem 11 obyvatel 1–2 hodiny a 5 z dotázaných více než dvě hodiny.

Graf ukazuje, že zatímco pro většinu obyvatel Lobče jsou služby relativně dobře časově dosažitelné, existuje část občanů, pro kterou je tato dostupnost velmi špatná a vyžadující velké časové nároky.

Graf 33: Jak dlouho vám trvá cesta za službami?

Zdroj: Autorka práce, 2024

Na otázku č. 37: „*Jaké druhy služeb by mohly přispět k lepší kvalitě života ve vaší obci?*“ odpovědělo více jak $\frac{3}{4}$ z dotazovaných obchod s potravinami. Zbytek zmínil například kavárnu či bistro; zřízení lékařské péče v obci či drogerii.

Shrnutí odpovědí naznačuje, že klíčovou prioritou pro zlepšení dostupnosti služeb je vyřešit základní obslužnost zajištěním obchodu se zbožím denní potřeby. Vedle toho by obyvatelé uvítali i další občanskou vybavenost ve formě stravovacího zařízení a lékařské péče. Rozvoj těchto služeb by mohl přispět k výraznému komfortu a atraktivitě bydlení v Lobči.

Následovala otázka č. 38: „*Máte nějaké návrhy ke zlepšení situace dostupnosti služeb ve vaší obci?*“. Na tuto otázku byly nejčastější odpovědi:

- zřízení obchodu s potravinami či zajištění závozu potravin (Rohlík.cz, Košík.cz)
- zřízení bistra či kavárny
- závoz obědů pro seniory
- vyhledat sponzory pro zřízení mateřské školy v obci

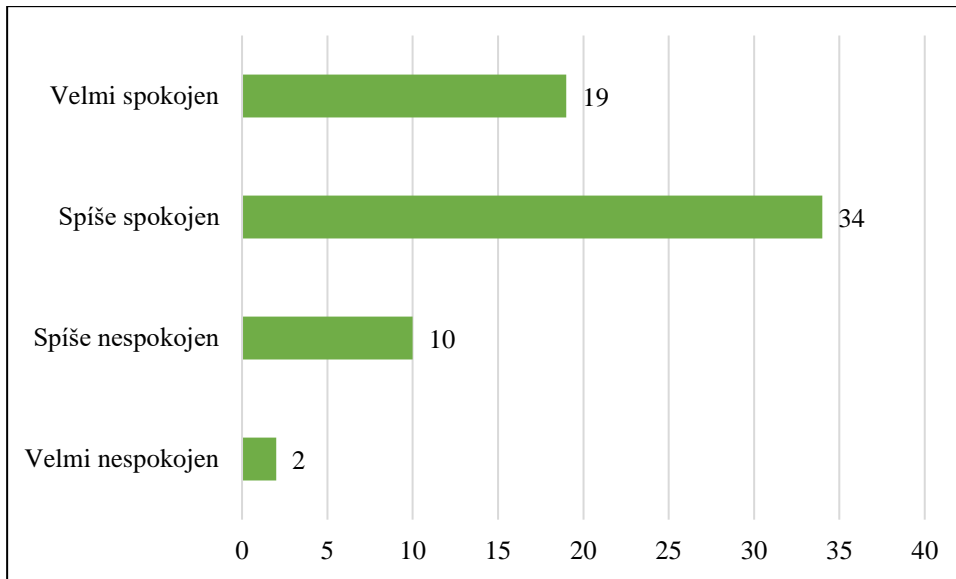
Všechny tyto chybějící služby patří do kategorie základní občanské vybavenosti nezbytné pro zabezpečení každodenního života obyvatel. Jejich nedostatek v obci významně snižuje kvalitu bydlení a životní úroveň.

4.2.7. Hodnocení kvality života v obci

S životem v obci je většina obyvatel spíše nebo velmi spokojena (viz graf č. 34).

Obec Lobeč zřejmě poskytuje svým obyvatelům dobré životní podmínky a kvalitu bydlení, se kterou je většina z nich celkově spokojena nebo dokonce velmi spokojena. I přes dílčí nedostatky a prostory pro zlepšení tak obyvatelé vnímají život v Lobči pozitivně.

Graf 34: Jste spokojeni s bydlením ve vaší obci?

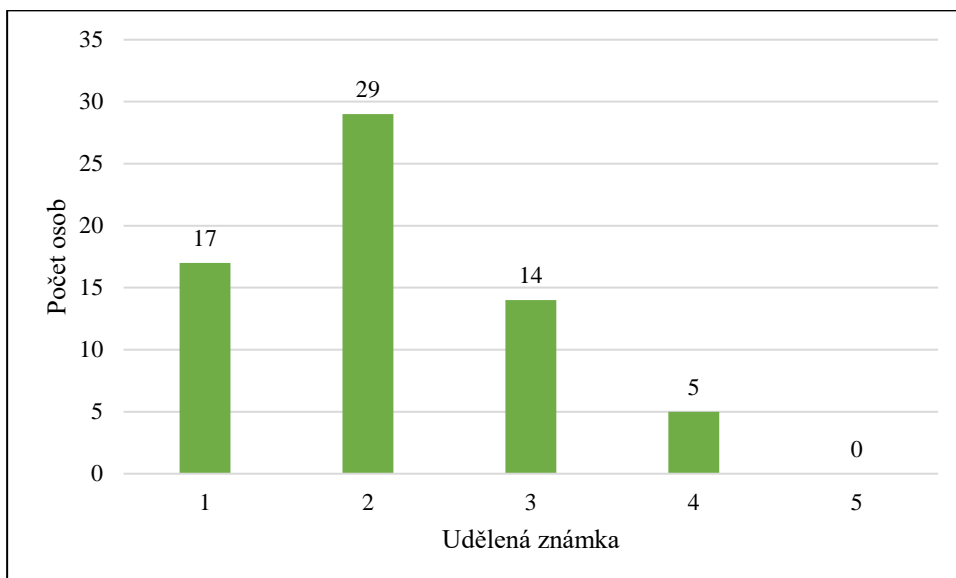

Zdroj: Autorka práce, 2024

Na otázku „Jak obyvatelé hodnotí kvalitu života v obci“ ohodnotilo 17 z dotázaných známkou 1, 29 respondentů známkou 2, 14 respondentů známkou 3, 5 respondentů známkou 4 a žádný z dotázaných neuvedl známku 5 (viz graf č. 35).

Celkově tedy převažují pozitivní hodnocení, zároveň ale není zanedbatelný ani počet neutrálních a mírně negativních hodnocení. Výrazně negativní vnímání kvality života v obci je však spíše výjimečné.

Graf 35: Jak hodnotíte kvalitu života ve vaší obci? (ohodnoťte známkou jako ve škole)

Zdroj: Autorka práce, 2024

Na otázku č. 41: „*Jaké jsou hlavní důvody vaší spokojenosti se životem ve vaší obci?*“, nejčastěji obyvatelé odpovídali: klidné prostředí či rodina.

Tyto dva hlavní důvody podle odpovědí dotázaných výrazně přispívají k tomu, že řada obyvatel pocítuje spokojenost se životem právě v obci Lobeč. Těmto lidem zřejmě klidná venkovská atmosféra v kombinaci s možností žít v blízkosti svých příbuzných vyhovuje a poskytuje jim dobré životní podmínky.

Následovala otázka č. 42: „*Které oblasti života spojené s vaší případnou nespokojeností vás trápí a chtěli byste je zlepšit?*“. Nejčastěji se opakovaly tyto odpovědi (řazeno sestupně):

- nepořádek po turistech
- chybějící obchod s potravinami
- chybějící kanalizace a chodníky
- nic
- v zimě neudržované cesty
- susedské vztahy

Na otázku č. 43: „*Máte nějaké nápady či plány do budoucna, jakým způsobem by se mohl život ve vaší obci zlepšit?*“ byly nejčastěji tyto odpovědi (řazeno sestupně)

- zřídit obchod s potravinami
- zřídit větší či nové parkoviště
- zřídit koupaliště
- oprava místních silnic

Tyto návrhy pravděpodobně odrážejí hlavní nedostatky, které obyvatelé aktuálně v obci pocítují.

Na poslední otázku v dotazníkovém šetření, otázku č. 44: „*Máte nějaké další komentáře ohledně života ve vaší obci?*“ odpovědělo celkem 63 obyvatel: ne či nevím. Další dva odpověděli že si váží akcí pro děti.

Z odpovědí nevyplývají žádné další podněty či výtky od obyvatel. Většina respondentů buď již neměla co dalšího dodat nebo své připomínky vyčerpali v předchozích odpovědích.

4.3. Testování hypotéz

Pro testování hypotéz byl zvolen test chí kvadrát.

Jako první při testování hypotéz muselo být ověřeno, zda data splňují podmínky pro použití testu chí kvadrát. Podmínkami jsou:

- Žádná z očekávaných četností nesmí být menší než 1
- 80 % z očekávaných četností musí být větší než 5 (Kábrt, 2024).

Pokud podmínky nejsou splněné, data se musí sloučit.

Testování hypotéz probíhalo v programu MS Excel 365.

HYPOTÉZA Č. 1

Obyvatelé obce, kteří se aktivně zapojují do místního dění a spolupodílejí se na rozhodování, jsou spokojenější s kvalitou života v obci.

Při výpočtu 1. výzkumné hypotézy bylo zapotřebí sloučit data, aby byly splněny podmínky pro použití chí kvadrát testu. Byla sloučena odpověď *velmi nespokojen* a *spíše nespokojen*. Výsledkem je zamítnutí nulové hypotézy a přijetí alternativní hypotézy. Mezi spokojenějším životem v obci a zapojením se do místního dění existuje možná závislost (viz obrázek č. 11). Z odpovědí vyplývá, že osoby, které se angažují do dění v obci, jsou se životem v obci spokojenější než ti, kteří se nezapojují. Respondenti, kteří se aktivně podílejí na veřejném životě, vykazali vyšší míru spokojenosti se svým životem ve srovnání s respondenty, kteří se do komunity nezapojují. Tato zjištění naznačují, že účast v obecním dění může pozitivně ovlivnit spokojenost jednotlivců.

Obrázek 11: Výstřižek z MS Excel

H_0 : Neexistuje možná závislost mezi spokojenějším životem v obci Lobeč a aktivním zapojením do místního dění a spolupodílení se na rozhodování

H_1 : Existuje možná závislost mezi spokojenějším životem v obci Lobeč a aktivním zapojením do místního dění a spolupodílení se na rozhodování

NAMĚŘENÍ HODNOTY (n_{ij})				
Spokojenost s žitím v obci	Velmi nespokojen; spíše nespokojen	Spiše spokojen	Velmi spokojen	n_j
Zapojení se do				
Zapojuji se	5	31	18	54
Nezapojuji se	7	3	1	11
n_i	12	34	19	65

TEORETICKÉ HODNOTY (n_{ij})			
Spokojenost s žitím v obci	Velmi nespokojen; spíše nespokojen	Spiše spokojen	Velmi spokojen
Zapojení se do obecních akcí			
Zapojuji se	9,969230769	28,24615385	15,78461538
Nezapojuji se	2,030769231	5,753846154	3,215384615

VÝPOČET TEORETICKÝCH HODNOT

$$n_{ij} = \frac{n_i \cdot n_j}{n} = \frac{12 \cdot 54}{65} = 9,969230769; \dots \frac{19 \cdot 54}{65} = 3,215384615$$

TESTOVÉ KRITÉRIUM			
Spokojenost s žitím v obci	Velmi nespokojen; spíše nespokojen	Spiše spokojen	Velmi spokojen
Zapojení se do obecních akcí			
Zapojuji se	2,476946819	0,268485001	0,310931174
Nezapojuji se	12,15955711	1,318017277	1,5263894

VÝPOČET TESTOVACÍHO KRITÉRIA

$$\sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}} = \frac{(5 - 9,969230769)^2}{9,969230769} + \dots + \frac{(1 - 3,215384615)^2}{3,215384615} = 18,06032678$$

VÝSLEDEK TESTOVÉHO KRITÉRIA

Test. kritérium: **18,06032678**

POROVNÁNÍ TESTOVÉHO KRITÉRIA S KRITICKÝM OBOREM	
Kritický obor ($W\alpha$):	5,99
Test. kritérium:	18,06

18,06032678 > 5,99 ZAMÍTÁME H_{01}

Zdroj: Autorka práce, 2024

HYPOTÉZA Č. 2

Možnosti sportovního vyžití občané aktivně využívají a přináší jim pozitivní přínos do života.

Výsledkem vyhodnocení hypotézy č. 2 je přijetí nulové hypotézy a zamítnutí hypotézy alternativní. Neexistuje žádná závislost mezi tím, jak obyvatelé často využívají nabídky sportovních možností a jejich pozitivním přínosem do života. Z odpovědí vyplývá, že obyvatelé, kteří se více zapojují do sportovních aktivit v obci, nejsou nijak výrazně spokojenější se životem v obci než ti, kteří sportovních možností nevyužívají. Tato zjištění poukazují na to, že sportovní aktivity nijak zvlášť nepůsobí na celkovou spokojenost obyvatel se životem v obci.

Obrázek 12: Výstřížek z MS Excel

H_0 : Neexistuje možná závislost mezi tím, jak obyvatelé často využívají nabídky sportovních možností a jejich pozitivním přínosem do života.

H_1 : Existuje možná závislost mezi tím, jak obyvatelé často využívají nabídky sportovních možností a jejich pozitivním přínosem do života.

NAMĚŘENÍ HODNOTY (n_{ij})				
Jak často využíváte nabídky sportovních možností?	Pravidelně	Občas	Nikdy	n_j
Přináší vám nabídka sportovních aktivit v obci pozitivní přínos do života?				
Ano	13	32	10	55
Ne	1	5	4	10
n_i	14	37	14	65

TEORETICKÉ HODNOTY (n'_{ij})			
Jak často využíváte nabídky sportovních možností?	Pravidelně	Občas	Nikdy
Přináší vám nabídka sportovních aktivit v obci pozitivní přínos do života?			
Ano	11,8461538	31,30769	11,846154
Ne	2,15384615	5,692308	2,1538462

VÝPOČET TEORETICKÝCH HODNOT

$$n'_{ij} = \frac{n_i \cdot n_j}{n} = \frac{14 \cdot 55}{65} = 11,84615385; \dots \frac{14 \cdot 10}{65} = 2,153846$$

TESTOVÉ KRITÉRIUM			
Jak často využíváte nabídky sportovních možností?	Pravidelně	Občas	Nikdy
Přináší vám nabídka sportovních aktivit v obci pozitivní přínos do života?			
Zapojuji se	0,11238761	0,015309	0,2877123
Nezapojuji se	0,61813187	0,0842	1,5824176

VÝPOČET TESTOVACÍHO KRITÉRIA

$$\sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}} = \frac{(13 - 11,8461538)^2}{11,8461538} + \dots + \frac{(4 - 2,153846)^2}{2,153846} = 2,70015795$$

VÝSLEDEK TESTOVÉHO KRITÉRIA

Test. kritérium:	2,70015795
POROVNÁNÍ TESTOVÉHO KRITÉRIA S KRITICKÝM OBOREM	
Kritický obor (W_α):	5,99
Test. kritérium:	2,7
2,70 < 5,99	NELZE ZAMÍTNOUT H_0

Zdroj: Autorka práce, 2024

HYPOTÉZA Č. 3:

Možnosti kulturního vyžití občané aktivně využívají a přináší jim pozitivní přínos do života.

Výsledkem vyhodnocení hypotézy č. 3 je zamítnutí nulové hypotézy a přijetí hypotézy alternativní. Existuje možná závislost mezi tím, jak obyvatelé často využívají nabídky kulturních možností v obci a jejich pozitivním přínosem do života. Lze tedy konstatovat, že obyvatelé, kteří se aktivně zapojují do kulturního dění v obci a využívají nabízené možnosti, jsou obecně spokojenější se svým životem v obci než ti, kteří se těchto aktivit neúčastní. Tito lidé si pravděpodobně více užívají života v komunitě a cítí se zapojeni do společenského a kulturního života obce.

Obrázek 13: Výstřižek z MS Excel

H_0 : Neexistuje žádná závislost mezi tím, jak obyvatelé často využívají nabídky kulturních možností a jejich pozitivním přínosem do života.

H_1 : Existuje žádná závislost mezi tím, jak obyvatelé často využívají nabídky kulturních možností a jejich pozitivním přínosem do života.

NAMĚŘENÍ HODNOTY (n_{ij})					
Přináší vám nabídka kulturních aktivit v obci pozitivní přínos do života?	Jak často využíváte nabídky kulturních možností?	Pravidelně	Občas	Nikdy	n_j
	Ano		19	33	4
Ne		1	4	4	9
	n_i	20	37	8	65

TEORETICKÉ HODNOTY (n_{ij})					
Přináší vám nabídka kulturních aktivit v obci pozitivní přínos do života?	Jak často využíváte nabídky kulturních možností?	Pravidelně	Občas	Nikdy	
	Ano		17,23076923	31,88	6,8923077
Ne		2,769230769	5,123	1,1076923	

VÝPOČET TEORETICKÝCH HODNOT

$$n_{ij} = \frac{n_i \cdot n_j}{n} = \frac{20 \cdot 56}{65} = 17,23076923; \dots \frac{8 \cdot 9}{65} = 1,1076923$$

TESTOVÉ KRITÉRIUM					
Přináší vám nabídka kulturních aktivit v obci pozitivní přínos do života?	Jak často využíváte nabídky kulturních možností?	Pravidelně	Občas	Nikdy	
	Ano		0,181662088	0,04	1,2137363
Ne		1,13034188	0,246	7,5521368	

VÝPOČET TESTOVACÍHO KRITÉRIA

$$\sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}} = \frac{(19 - 17,23076923)^2}{17,23076923} + \dots \frac{(4 - 1,1076923)^2}{1,1076923} = 10,36364489$$

VÝSLEDEK TESTOVÉHO KRITÉRIA

Test. kritérium:	10,36364489
------------------	-------------

POROVNÁNÍ TESTOVÉHO KRITÉRIA S KRITICKÝM OBOREM

Kritický obor ($W\alpha$):	5,99
Test. kritérium:	10,36

10,36 > 5,99 ZAMÍTÁME H_0

Zdroj: Autorka práce, 2024

HYPOTÉZA Č. 4

Absence klíčových služeb v obci má negativní vliv na život hlavně starší generace.

Aby byla splněna podmínka pro použití chí kvadrát testu, musela být data věkových kategorií sloučena. Výsledkem je zamítnutí nulové hypotézy a přijetí alternativní hypotézy. Tudíž mezi absencí klíčových služeb v obci a věkem obyvatel je významná závislost (viz obrázek č. 14) Absence nebo nedostatek klíčových služeb, jako je například zdravotní péče, doprava či možnosti nákupu potravin a hygienických potřeb, může zvláště starší generaci omezit v soběstačnosti a samostatnosti. Starší lidé nemají takové možnosti přístupu ke službám jako mladší generace. Pokud služby v obci chybí nebo jsou nedostatečné, tento fakt může negativně ovlivnit kvalitu života starších obyvatel a zhoršit jejich celkový blahobyt.

Obrázek 14: Výstřižek z MS Excel

H_0 : Neexistuje možná závislost mezi absencí klíčových služeb v obci Lobeč a kvalitou života starší generace

H_1 : Existuje možná závislost mezi absencí klíčových služeb v obci Lobeč a kvalitou života starší generace

NAMĚŘENÍ HODNOTY (n_{ij})				
Jak ovlivňuje neodstátek služeb váš život Věk	Neutrálně	Omezujícím způsobem	Výrazně omezujícím způsobem	n_j
15 - 35 let	8	9	0	17
36 - 65 let	18	12	4	34
66 a více let	0	5	9	14
n_i	26	26	13	65

TEORETICKÉ HODNOTY (n_{ij})			
Jak ovlivňuje neodstátek služeb váš život Věk	Neutrálně	Omezujícím způsobem	Výrazně omezujícím způsobem
15 - 35 let	6,8	6,8	3,4
36 - 65 let	13,6	13,6	6,8
66 a více let	5,6	5,6	2,8

VÝPOČET TEORETICKÝCH HODNOT

$$n_{ij} = \frac{n_i \cdot n_j}{n} = \frac{26 \cdot 17}{65} = 6,8; \dots \frac{13 \cdot 14}{65} = 2,8$$

TESTOVÉ KRITÉRIUM			
Jak ovlivňuje neodstátek služeb váš život Věk	Neutrálně	Omezujícím způsobem	Výrazně omezujícím způsobem
15 - 35 let	0,211764706	0,711764706	3,4
36 - 65 let	18,44705882	3,976470588	0,105882353
66 a více let	13,6	5,438235294	0,711764706

VÝPOČET TESTOVACÍHO KRITÉRIA

$$\sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}} = \frac{(8 - 6,8)^2}{6,8} + \dots + \frac{(9 - 3,4)^2}{3,4} = 46,60294118$$

VÝSLEDEK TESTOVÉHO KRITÉRIA

Test. kritérium: 46,60294118

POROVNÁNÍ TESTOVÉHO KRITÉRIA S KRITICKÝM OBOREM

Kritický obor ($W\alpha$): 9,49

Test. kritérium: 46,6

46,60 > 9,49 ZAMÍTÁME H_{04}

Zdroj: Autorka práce, 2024

5. Výsledky a diskuse

Do dotazníkového šetření se zapojilo 65 obyvatel obce Lobeč. Dotazník hledal odpovědi na otázky spojené s kvalitou života v obci Lobeč a zjišťoval, jak jsou občané v obci celkově spokojeni. Respondenti byli dotázáni na jejich pocity a hodnocení různých aspektů života v obci, jako je dostupnost služeb, možnosti kulturního a sportovního vyžití, dopravní obslužnost, problematika spojená s turismem, kvalita životního prostředí a další. Cílem bylo získat informace o obecném vnímání kvality života v obci, posoudit, co obyvatelé považují za důležité v rámci své spokojenosti a identifikovat případné nedostatky či oblasti, které by bylo možné zlepšit.

Z dotazníku vyplývá, že valná většina obyvatel se aktivně zapojuje do místních akcí, kterých obec pro své občany pořádá mnoho. Motivace obyvatel k aktivnímu zapojení do místních aktivit je často spojena s pocitem sounáležitosti a komunity. Když se lidé cítí součástí společenství a mají možnost své zážitky sdílet s ostatními, je pro ně přirozené se angažovat a podílet se na místních událostech a aktivitách. Tímto způsobem mohou přispět ke zlepšení kvality života ve své obci a zároveň získat osobní uspokojení a pocit naplnění. Pohybová aktivita hraje také důležitou roli v motivaci k účasti na místních akcích. Zdravý životní styl je pro mnoho lidí prioritou, a proto se rádi zapojují do sportovních aktivit, které nejenže posilují zdraví, ale také přinášejí radost a pozitivní energii. Zajištění těchto aktivit v obci může mít význam pro podporu zdraví a pohody obyvatel a k posílení jejich motivace k účasti na místních akcích.

Pokud jde o dopravní infrastrukturu, většina obyvatel obce se dopravuje autem, nicméně z výsledků dotazníků je zřejmé, že lidé by uvítali zvýšení počtu a frekvence autobusových spojů. Tento požadavek naznačuje, že existuje potřeba rozšíření veřejné dopravy a posílení dostupnosti pro obyvatele, kteří nemají k dispozici vlastní vozidlo nebo preferují udržitelnější způsoby přesunu. Zlepšení dopravních služeb by mohlo přinést řadu výhod pro obyvatele, včetně snížení závislosti na automobilové dopravě, podpoření zdravějšího životního prostředí a snížení dopravní zátěže v obci. Nové autobusové spoje by také mohly zlepšit přístup obyvatel k důležitým místům, jako jsou obchody, nemocnice nebo kulturní zařízení a přispět k celkové mobilitě a pohodlí obyvatel. Zlepšení veřejné dopravy by tak mohlo přispět k celkové kvalitě života v obci a zlepšit pohodu a spokojenost obyvatel.

Dále bylo zjištěno, že občané pocítují nedostatek chodníků v Lobči jako problém. Absence chodníků může být nebezpečné pro chodce, zejména pro děti, starší občany nebo osoby s omezenou pohyblivostí. Nedostatek chodníků tak může ztížit pohyb obyvatel v obci, hlavně v oblastech s vyšší dopravní intenzitou a v turistické sezóně, kdy je obec velmi zatížena. Zlepšení infrastruktury chodníků by mohlo přinést řadu výhod pro obyvatele. Mimo bezpečnější pohyb chodců by nové chodníky mohly podpořit pěší dopravu, snížit riziko nehod a zvýšit životní standard v obci. Dostupnost chodníků by také mohla motivovat obyvatele k pěšímu pohybu, což by přispělo k jejich zdraví, a tak by mohla přinést pozitivní změny v životě obyvatel.

V kontextu s kulturním a sportovním vyžitím v obci bylo odhaleno, že valná většina obyvatel vnímá nabídku jako pestrou a dostačující. Malá obec Lobeč se snaží poskytnout občanům širokou škálu kulturních a sportovních aktivit, které naplňují různé zájmy a potřeby obyvatel. Obec a dobrovolníci se aktivně podílejí na pořádání různých akcí a událostí, které přispívají k celkovému uspokojení obyvatel. Díky různorodé nabídce kulturních a sportovních aktivit mají občané možnost zapojit se do rozličných činností a setkat se s ostatními členy komunity, což nejenže posiluje komunitní soudržnost, ale také přispívá k celkovému pocitu pohody, radosti a naplnění. Díky aktivitám, jako jsou divadelní představení, koncerty, kulturní akce či sportovní klání, mohou obyvatelé nalézt zábavu a relaxaci ve svém volném čase a zároveň rozvíjet své zájmy a dovednosti. Celkově lze konstatovat, že obec Lobeč si klade za cíl poskytnout svým obyvatelům bohatou paletu kulturních a sportovních aktivit, které přispívají k celkové kvalitě života v obci. Podpora těchto aktivit a jejich rozvoj může být klíčem k udržení pozitivního prostředí pro obyvatele a k podpoře jejich zdraví a pohody. Podle zjištění z dotazníků chybí občanům Lobče některé sportovní aktivity, které by měli rádi k dispozici. Nejčastěji bylo zmíněno přání mít k dispozici rybník ke koupání či koupaliště, uvítali by využití vodní plochy pro plavání a koupání. Dalším požadavkem bylo zavedení dalších skupinových lekcí, např. lekcí tabaty. Obyvatelé projeví zájem o možnost rozšíření cvičení ve skupině s instruktorem, kromě již probíhajícího kroužku jógy, by uvítali další možnosti cvičení. Co se týká kultury v obci, občané projeví zájem o více kulturní zábavy, jako jsou koncerty, promítání filmů a divadelní představení. Tyto akce představují pro obyvatele příležitost k relaxaci, rozptýlení a kulturnímu obohacení. Někteří občané také vyjádřili přání mít v obci kavárnu, kde by se mohli setkávat se spoluobčany a trávit příjemný čas při kávě a občerstvení. Zavedení těchto

nových možností by mohlo přispět k posílení komunitního života v obci a zvýšit celkový spokojený pocit obyvatel.

Turismus vnímá většina obyvatel Lobče jako přínos pro obec, dle nich turistický ruch přináší obci ekonomický prospěch a podporuje místní podnikání. Turisté přispívají k rozvoji restaurací a ubytovacích zařízení, což může vést k větší prosperitě a zaměstnanosti. Turisté rovněž vnášejí do obce živost a obnovují kulturní a společenský život. Někteří obyvatelé však vidí turismus jako negativní faktor, zvláště pak kvůli zvýšené zátěži na infrastrukturu. Zvýšený turistický ruch má nepříznivý dopad na dopravu v obci a způsobuje přetížení silnic a parkovacích míst. Dále turismus znamená narůstající zátěž na životní prostředí, včetně znečištění a nadměrné produkce odpadků. Obyvatelé obce navrhují některá opatření, která by mohla pomoci zmírnit nežádoucí dopady turismu, mezi něž patří vybudování odstavného parkoviště, které by lépe řešilo problémy s parkováním v obci. Navíc by bylo vhodné v obci umístit více odpadkových košů, aby se snížil výskyt odpadků na veřejných prostranstvích. Tato opatření by mohla pomoci zlepšit životní prostředí v obci a minimalizovat negativní vliv turistického ruchu. Někteří obyvatelé obce Lobeč vyjádřili zájem o zřízení stezky kolem obce, která by měla pozitivní dopad na turistický ruch a přinesla by další příležitosti pro rozvoj turistického ruchu v obci a tím i pro celkovou prosperitu obce Lobeč.

Z dotazníků vyplývá, že nedostatek služeb ovlivňuje každodenní život některých obyvatel, pro někoho absence služeb v obci znamená výrazné omezení. Tito občané se potýkají s obtížemi při zajišťování běžných služeb a potřeb, což má neblahý dopad na kvalitu života, a to především starší generace. Mají obtíže s přístupem k základním službám, jako je nákup potravin či léků, dále ke zdravotní péči nebo dopravě. Nejvíce počtu dotázaných by usnadnil každodenní život v obci dostupný obchod s potravinami či zajištění závozu potravin (Košík.cz, Rohlík.cz), další by uvítali zřízení bistra, popřípadě dovoz obědů pro seniory. Je důležité přijmout opatření ke zlepšení dostupnosti a rozmanitosti služeb v obci, aby se zvýšila kvalita života všech jejích obyvatel.

Z dotazníků bylo též zjištěno, že převážná část obyvatel obce Lobeč je se svým životem v obci spokojena (přibližně 82 % z dotázaných). Hlavním důvodem jejich spokojenosti je krásné přírodní prostředí, které obec obklopuje a klidná atmosféra, jež zde panuje. Obyvatelé jsou rádi, že mohou žít v blízkosti přírody a vychutnávat si její krásy každý den. Harmonické prostředí obce je také pro mnoho obyvatel důležitým faktorem při

hodnocení úrovně jejich života. Někteří občané však i přesto mají určité obavy a potíže spojené se životem v obci. Mezi hlavní problémy, které obyvatele tíží, patří nepořádek způsobený turisty, chybějící obchod s potravinami, neexistující kanalizace a chodníky, neudržované cesty v zimních měsících a špatné sousedské vztahy. Nepořádek po turistech je pro některé obyvatele zjevně problémem, protože narušuje čistotu a pořádek v obci. Chybějící obchod s potravinami je pro některé občany obtíž, zejména pokud mají omezené možnosti nakupování potravin. Chybějící kanalizace a chodníky mohou být zdrojem nepohodlí a rizika pro obyvatele, zvláště pokud se jedná o základní infrastrukturu obce. Neudržované cesty v zimě mohou představovat bezpečnostní problém pro obyvatele, kteří se potýkají s obtížemi při pohybu po obci v zimních podmínkách. Špatné sousedské vztahy mají schopnost negativně ovlivnit atmosféru v obci a pocit sounáležitosti mezi obyvateli. Je důležité, aby obecní orgány a občané společně pracovali na řešení těchto nesnází a na vylepšení životních podmínek v obci. Zlepšení infrastruktury, ochrana čistoty prostředí, podpora lepších sousedských vztahů a odpovědné chování turistů mohou přispět ke zvýšení kvality života obyvatel obce Lobeč.

Dle výsledků dotazníků je zřejmé, že obyvatelé obce Lobeč mají jasnou představu o tom, co by chtěli ve své obci vylepšit. Nejčastější odpověď na otázku týkající se možných zlepšení v obci byla zřízení obchodu s potravinami. Tato odpověď naznačuje, že obyvatelé chtějí mít v obci snadný přístup k potravinám a dalším základním potřebám, což by jednoznačně usnadnilo jejich každodenní život. Dalším častým návrhem na zvýšení kvality života v obci bylo vybudování větších nebo nových parkovišť. Obyvatelé obce mají komplikace s nedostatkem parkovacích míst, a to hlavně v turistické sezóně a chtěli by, aby byla tato situace řešena. Další návrh se týkal zřízení koupaliště v obci. Obyvatelé by chtěli mít možnost trávit čas u vody, což by jim nabídlo další možnosti zábavy a rekreace. Posledním častým doporučením ze strany občanů vedoucím ke zlepšení života v obci byla oprava silnic. Obyvatelé mají obavy ohledně stavu silnic v obci a chtěli by, aby byly silnice v uspokojivějším stavu, což by zlepšilo bezpečnost a pohodlí při cestování obcí. Je důležité, aby byly tyto požadavky brány v úvahu při plánování budoucího rozvoje obce a aby byla přijata opatření ke zlepšení životních podmínek v obci.

Závěrečná doporučení

Obec může zajistit občanům obchod s potravinami několika způsoby. Jednou z možností je podpora soukromého podnikání a podpora pro místní podnikatele, kteří by chtěli otevřít obchod s potravinami v obci. Obec by mohla poskytnout finanční podporu či technickou pomoc pro nové podnikatele. Dalším řešením je spolupráce s regionálními distributory potravin, kteří by mohli dodávat potraviny do obce a umožnit tak provozování menší prodejny potravin. Obec může také zvážit možnost vytvoření družstva, které by společně vlastnilo a provozovalo obchod. V neposlední řadě by mohla obec jednat s již existujícím obchodem v některé sousední obci o možnosti rozšíření svého působení do obce Lobeč prostřednictvím pobočky nebo mobilního prodeje. Důležité je, aby obec spolupracovala s občany a podnikateli v obci, aby společně našli nejlepší způsob, jak zajistit dostupnost potravin pro všechny obyvatele obce.

Na opravu silnice a vybudování chodníků a parkovišť může obec zajistit finanční prostředky z obecního rozpočtu nebo žádat o finanční podporu z regionálních fondů nebo grantů. Obec může spolupracovat s krajským úřadem, se stavebními firmami, které mají zkušenosti s opravou silnic, aby byla zajištěna kvalitní a efektivní oprava. Dále může obec oslovit soukromé investory, kteří by mohli financovat výstavbu parkoviště výměnou za určitá práva či možnosti v obci. Významným krokem je provést plánování a projektování odborníky, kteří pomohou plány zrealizovat. Celkově je důležité, aby obec spolupracovala s různými zainteresovanými stranami, včetně občanů, stavebních firem a úřadů, aby byla zajištěna úspěšná a kvalitní oprava silnice a vybudování nového či rozšíření již stávajícího parkoviště.

Na vybudování koupaliště může obec Lobeč využít vlastních zdrojů, jelikož má k dispozici chovný rybníček, který by mohla upravit na koupaliště pro občany. Tím by se využil již existující prostor a zároveň by se poskytla nová možnost zábavy a rekreace pro obyvatele obce. Obec může spolupracovat se soukromými investory, kteří by mohli financovat výstavbu koupaliště, dále by mohla obec hledat možnosti financování prostřednictvím veřejných dotací a grantů, čímž by se získaly potřebné finanční prostředky pro realizaci projektu. Je nutné provést plánování a zajištění bezpečnosti koupaliště, aby splňovalo veškeré normy a předpisy, aby bylo pro uživatele bezpečné. Zajištění koupaliště v malé obci může přinést další možnosti zábavy a rekreace pro občany. Spolupráce

s různými zúčastněnými stranami a využití dostupných prostředků může zajistit úspěšnou realizaci tohoto projektu.

6. Závěr

Venkovské oblasti, i přes svůj historický význam a kulturní dědictví, čelí v dnešní době závažným výzvám, jako jsou demografické změny, odliv obyvatelstva či ekonomické stagnace. Venkov je důležitou součástí naší krajiny a jeho udržení a obnova jsou klíčové pro udržitelný rozvoj celého území. Obnova venkova je komplexní proces, který vyjadřuje zohlednění lokálních potřeb, specifík a možností dané komunity. Pro dosažení zlepšení životních podmínek obyvatel a udržitelného rozvoje je nezbytné využít inovativní strategie, které budou respektovat přírodní, sociální a ekonomické kontexty obce. Významnou součástí obnovy venkova je spolupráce mezi občany, s vládou a firmami, aby byl dosažen trvalý a prosperující rozvoj celého území.

Cílem diplomové práce bylo provést analýzu dosavadního vývoje prostřednictvím průzkumu názorů obyvatel malé obce Lobeč. Na základě odpovědí respondentů byly identifikovány oblasti, které jsou občany považovány za opomíjené, a naopak zjištěny ty, které by měly být více rozvíjeny. Podle výsledků průzkumu názorů obyvatel obce Lobeč je patrné, že mají jasné představy o tom, jak by chtěli zlepšit život ve své obci. Nejčastějším požadavkem bylo zřízení obchodu s potravinami, což naznačuje potřebu snadné dostupnosti základních potřeb pro každodenní život. Dalším častým tématem bylo vybudování nových parkovišť, aby bylo možné lépe řešit problém nedostatku parkovacích v obci, zejména v turistické sezóně. Obyvatelé také vyjádřili zájem o zřízení koupaliště, které by jim poskytlo další možnosti zábavné aktivity a odpočinku. Posledním důležitým aspektem byla oprava silnic a vybudování chodníků, čímž by se zlepšila bezpečnost a komfort při pohybu v obci.

Individuální potřeby a přání obyvatel by měly být brány v úvahu při formulaci strategie pro budoucí rozvoj obce. Jedná se o klíčový krok k zajištění udržitelného a prosperujícího rozvoje, který bude přispívat ke zlepšení životních podmínek všech obyvatel obce. Je důležité, aby byla přijata opatření, která budou efektivně reagovat na potřeby komunity a přispějí k vytvoření harmonického a příjemného prostředí pro život všech obyvatel. Prostor a kvalita života občanů v obci přitahuje nové obyvatele a investory, což může podpořit ekonomický rozvoj obce. Péče o životní prostředí a zachování přírodních zdrojů také nepochybně přispívá k udržitelnosti a dlouhodobé prosperitě obce. Celkově je tedy podstatné vytvořit určitý komfort pro obyvatele venkovské obce, aby se podpořil rozkvět a hospodářský rozvoj a zachoval se život na venkově pro budoucí generace.

7. Seznam použitých zdrojů

Apartmán u rybníka [online]. [cit. 2023-07-20]. Dostupné z: <https://apartman-u-rybnika.webnode.cz/>.

BERNARD, Josef a kol. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství SLON. 2011. 237 s. ISBN 978-80-7419-069-8.

BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011. 344 s. ISBN 978-80-246-1974-3.

BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H. Beck, 2009. 208 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

Český ráj. *Kostel povýšení sv. Kříže Lobeč* [online]. [cit. 2023-07-23]. Dostupné z: <https://www.cesky-raj.info/dr-cs/13175-kostel-povyseni-sv-krize-lobec.html>.

Český statistický úřad. *Nezaměstnanost v obcích vybraného SO ORP* [online]. [cit. 2023-10-01]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&pvokc=65&pvoch=2114&pvo=ZAMD004&vyhltext=lobe%C4%8D&bkt=bG9iZcSN&z=T&f=TABULKA&katalog=30853&c=v3~2__RP2022MP12DPPDM&&str=v135

Český statistický úřad. *Lobeč (okres Mělník); vybrané údaje za obec* [online]. [cit. 2023-10-01]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__531677#

Český statistický úřad. *Lobeč (okres Mělník); Demografický vývoj* [online]. [cit. 2023-10-01]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=__VUZEMI__43__531677#profil31554=page%3Dpozice-profilu%26rqup%3DA%26pvo%3DPU-DEM-OB4%26z%3DT%26f%3DTABULKA%26clsp%3D31554%26katalog%3D31554&profil34076=page%3Dpozice-profilu%26rqup%3DA%26pvo%3DPU-SLDB21-3%26z%3DT%26f%3DTABULKA%26clsp%3D34076%26katalog%3D34076

Český statistický úřad. *Příjmy a výdaje obcí dle SO ORP* [online]. [cit. 2023-10-01]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&pvokc=65&pvoch=2114&pvo=FIN01D001&vyhltext=lobe%C4%8D&bkt=bG9iZcSN&z=T&f=TABULKA&katalog=all&c=v3~8__RP2021&&str=v84#w

Googlemapy.com. *Lobeč*. [cit. 2023-10-05]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps/search/google+mapy+lobe%C4%8D/@50.4600904,14.6275766,13z?entry=ttu>

HORÁKOVÁ, Hana a Dana FIALOVÁ. *Transformace venkova: turismus jako forma rozvoje*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Finance (Grada). ISBN 978-80-7380-537-1.

HUDEČKOVÁ, Helena, Michal LOŠŤÁK a Adéla ŠEVČÍKOVÁ. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova: turismus jako forma rozvoje*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2019. Finance (Grada). ISBN 978-80-213-1413-9.

JENÍČEK, Vladimír. *Vyvážený rozvoj: na globální a regionální úrovni*. V Praze: C.H. Beck, 2010. ISBN 9788074001956.

KÁBRT, Milan. Test chí-kvadrát nezávislosti v kontingenční tabulce. <https://www.milankabrt.cz/> [online]. 2024 [cit. 2023-02-19]. Dostupné z: <http://www.milankabrt.cz/testNezavislosti/>

KLAPKA, Pavel. *Regiony a regionální taxonomie: koncepty, přístupy, aplikace*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019. ISBN 9788024454481.

KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2., aktualiz. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. ISBN 9788074000119.

Lobeč: *O nás* [online] 2023. [cit. 2023-07-23]. Dostupné z: <https://lobec.cz/o-nas>.

Lobeč: *Obnova Parostrojního pivovaru v Lobči získává cenu za nejlepší Evropské dědictví 2023* [online] 2023. [cit. 2023-08-20]. Dostupné z: <https://lobec.cz/obnova-parostrojního-pivovaru-v-lobci-ziskava-cenu-za-nejlepsi-evropske-dedictvi-2023>.

MAJEROVÁ, Věra; MAJER, Emerich. *Empirický výzkum v sociologii venkova a zemědělství část II*. Praha: ČZU, 2007. ISBN 978-80-213-1698-0.

MAJEROVÁ, Věra; KOSTELECKÝ, Tomáš; SÝKORA, Luděk. *Sociální kapitál a rozvoj regionu. Příklad Kraje Vysočina*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-4093.

MAS vyhlídky, z.s., 2023 [online]. [cit. 2023-10-02]. Dostupné z: <https://www.vyhličky.eu/>

MATOUŠEK, Roman, OSMAN, Robert. *Prostor(y) geografie*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2733-5.

Mělnicko Kokořínsko turistická oblast. *Živá muzea/ Living Museums/ Museos Vivos* [online]. [cit. 2023-09-30]. Dostupné z: <https://www.melnicko-kokorinsko.cz/ziva-muzea-living-museums-museos-vivos>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Program rozvoje obce Lobeč na období let 2020 – 2025* [online] 2020. [cit. 2023-10-05]. Dostupné z: <https://urednideska.alis.cz/obec-lobec/vyveseni/95/soubor/133/Pl%C3%A1n%20rozvoje%20obce%202020-2025%20C4%8D%C3%A1st%201..pdf>

Místopisný průvodce po České republice. *Lobeč* [online]. [cit. 2023-07-20]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/6646/lobec/pocet-obyvatel/>.

Muzeum Eduard Štorch. *Expozice* [online]. [cit. 2023-09-25]. Dostupné z: <https://www.muzeumstorch.cz/>.

Muzeum Eduard Štorch. *O museu* [online]. [cit. 2023-07-20]. Dostupné z: <https://www.muzeumstorch.cz/>.

Muzeum Eduard Štorch. *Historie Lobče* [online]. [cit. 2023-07-20]. Dostupné z: <https://www.muzeumstorch.cz/historie-lobce/>.

Obec Lobeč. *Lobečské noviny – květen 2023* [online]. 2023 [cit. 2023-09-30]. Dostupné z: <https://www.obeclobec.cz/wp-content/uploads/2023/10/kv%C4%9Bten-lobe%C4%8Dsk%C3%BD-kostel%C3%ADk.pdf>

Obec Lobeč. *Lobečské noviny – duben 2023* [online]. 2023 [cit. 2023-10-02]. Dostupné z: <https://www.obeclobec.cz/wp-content/uploads/2023/10/duben-n%C3%A1vrhy-erbu.pdf>

Obec Lobeč. *Povinně zveřejňované informace* [online]. [cit. 2023-07-20]. Dostupné z: <https://www.obeclobec.cz/povinne-zverejnovane-informace-2/>

Obec Lobeč. *Projekty a dotace* [online]. [cit. 2023-09-30]. Dostupné z: <https://www.obeclobec.cz/projekty-a-dotace/>

Obec Lobeč. *Zastupitelstvo a kontakty* [online]. [cit. 2023-10-02]. Dostupné z: <https://www.obeclobec.cz/zastupitelstvo/>

Obec Lobeč. *Závěrečný účet za rok 2022; Sestavený ke dni 31. 12. 2022* [online]. [cit. 2023-10-02]. Dostupné z: <https://urednideska.alis.cz/obeclobec/vyveseni/265/soubor/357/Z%C3%A1v%C4%9Bre%C4%8Dn%C3%BD%20%C3%BA%C4%8Det%202022.pdf>

PAVLÍK, Marek. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada, 2014. 160 s. ISBN 978-80-247-5256-3.

PAVLÍK, Marek a kol. *Rgiony budoucnosti – spolupráce, bezpečí, efektivita*. Praha: Grada, 2020. ISBN: 978-80-271-1310-1.

PAVLÍKOVÁ – ŠIMONKOVÁ, Zuzana, starostka obce Lobeč [ústní sdělení]. Lobeč, 25. 9. 2023.

PERLÍN, Radim. *Venkov, typologie venkovského prostoru* [online]. [cit. 2023-06-20]. Dostupné z:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjLgeCJhOv_AhVfhf0HHT2GDzEQFnoECBEQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fperlin-pdf&usg=AOvVaw3qQmsfwaoUaG_0mQuYLTbl&opi=89978449

POLÁKOVÁ, Jana. *Politika rozvoje venkova v EU: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. [Praha]: Česká zemědělská univerzita, 2018. Finance (Grada). ISBN 978-802-1327-962.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

OECD. *Přehled o stavu veřejné správy: Česká republika* [online]. [cit. 2023-08-19]. ISBN: 978-92-64-72575-1. 2023. Dostupné z: file:///C:/Users/alice.smidova/Downloads/P%C5%99ehled_OECD_o_stavu_ve%C5%99ejn%C3%A9_spr%C3%A1vy_v_%C4%8CR.pdf

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada, 2011. ISBN 9788024740393.

STEJSKAL, Jan, Jaroslav KOVÁRNÍK a Adéla ŠEVČÍKOVÁ. *Regionální politika a její nástroje: turismus jako forma rozvoje*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2009. Finance (Grada). ISBN 978-80-7367-588-2.

SVOBODOVÁ, Hana a Antonín VĚŽNÍK. *Úvod do geografie venkova: Přístupy k vymezování venkova* [online]. Masarykova univerzita: Pedagogická fakulta, © 2000 [cit. 2023-06-20]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js14/g_venkov/web/pages/02-pristupy-k-vymezovani.html.

ŠUBRT, Jiří. *Soudobá sociologie VI*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2558-4.

TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova: aspekty konkurenceschopnosti a udržitelného rozvoje v evropském venkovském prostoru v prostředí globalizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. ISBN 978-80-7357-495-6.

VESELÁ, Jana a KANIOKOVÁ Veselá, Petra. *Sociologické aspekty managementu*. Praha: Grada, 2011. ISBN: 978-80-247-2792-9.

Zámek Lobeč [online]. [cit. 2023-07-20]. Dostupné z: <https://zameklobec.cz/cs>

Zámek Lobeč. Ubytování na zámku Lobeč [online]. [cit. 2023-07-20]. Dostupné z: <https://zameklobec.cz/ubytovani/>

8. Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

Seznam obrázků

Obrázek 1: Mapa Lobče.....	28
Obrázek 2: Znak Lobče.....	29
Obrázek 3: Hospůdka v Sokolovně	33
Obrázek 4: Kampelička	34
Obrázek 5: Park u pošty.....	36
Obrázek 6: Parostrojní pivovar v Lobči.....	38
Obrázek 7: Museum Eduarda Štorcha	39
Obrázek 8: Zámek Lobeč.....	40
Obrázek 9: Kostel, vstup na hřbitov a náhrobek Eduarda Štorcha	41
Obrázek 10: Zvonička.....	44
Obrázek 11: Výstřižek z MS Excel.....	75
Obrázek 12: Výstřižek z MS Excel.....	77
Obrázek 13: Výstřižek z MS Excel.....	79
Obrázek 14: Výstřižek z MS Excel.....	81

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet obyvatel v obci v posledních 10 letech.....	30
Tabulka 2: Obyvatelstvo v obci Lobeč k 31. 12. 2022	31

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v obci Lobeč v letech 1869 - 2011.....	30
Graf 2: Věkové složení obyvatel k 31. 12. 2022	31
Graf 3: Uchazeči o zaměstnání (evidování na ÚP) ve věku 15 - 64 let (stavy k 31.12.).....	32
Graf 4: Hospodaření obce Lobeč v letech 2016 - 2022	42
Graf 5: Jaké je vaše pohlaví?	49
Graf 6: Jaký je váš věk?	49
Graf 7: Jak dlouho žijete v obci?	50
Graf 8: Jakým způsobem se aktivně zapojujete do místního dění?	51
Graf 9: Co vás motivuje k aktivnímu zapojení do místních aktivit?	52
Graf 10: Jaký druh dopravy nejčastěji využíváte pro každodenní dojíždění do práce či školy?	53
Graf 11: Jakým způsobem dojíždíte za nákupy, k lékaři, na úřady apod.?	53
Graf 12: Jak hodnotíte současnou dopravní obslužnost ve vaší obci?.....	54
Graf 13: Jak často máte problémy s dopravní obslužností při zajištění svých potřeb?	55
Graf 14: Je podle vás dostatečná intenzita autobusových spojů?	55
Graf 15: Myslíte si, že zvýšení frekvence autobusových spojů by vám kladně ovlivnilo každodenní život?	56
Graf 16: Přináší vám nabídka kulturních aktivit v obci pozitivní přínos do života?	57
Graf 17: Přináší vám nabídka sportovních aktivit v obci pozitivní přínos do života?.....	58

Graf 18: Jak často využíváte nabídky kulturních možností v obci?	58
Graf 19: Jak často využíváte nabídky sportovních možností v obci?	59
Graf 20: Jaké sportovní aktivity nejčastěji provozujete ve své obci?	60
Graf 21: Jak hodnotíte dostupnost a úroveň sportovních zařízení v obci?	61
Graf 22: Jaké kulturní aktivity v obci nejčastěji navštěvujete?	62
Graf 23: Jak hodnotíte nabídku kulturních aktivit v obci?.....	62
Graf 24: Jaký má dle vás turismus vliv na váš každodenní život?	64
Graf 25: Jak hodnotíte kvalitu služeb určených pro turisty (ubytování, restaurace, cyklostezky aj.) ve vaší obci?	64
Graf 26: Jaký negativní vliv má dle vás turismus na životní prostředí vaší obce?	65
Graf 27: Co pozitivního přináší turismus do vaší obce?	66
Graf 28: Jakým způsobem ovlivňuje nedostatek služeb v obci váš každodenní život?.....	67
Graf 29: Jaké služby v obci by vám výrazně usnadnily každodenní život?	68
Graf 30: Jak daleko musíte cestovat za potřebnými službami?	68
Graf 31: Jaké dopravní prostředky nejčastěji využíváte pro cestování za službami (do města)?	69
Graf 32: Jak moc je pro vás složité se za službami dopravit?.....	70
Graf 33: Jak dlouho vám trvá cesta za službami?	70
Graf 34: Jste spokojeni s bydlením ve vaší obci?	72
Graf 35: Jak hodnotíte kvalitu života ve vaší obci? (ohodnoťte známkou jako ve škole) ...	72

9. Přílohy

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dobrý den,

jmenuji se Alice Machatá a jsem studentkou magisterského studia na České zemědělské univerzitě v Praze.

Prosím, věnujte několik minut svého času vyplněním následujícího dotazníku, který slouží k mé diplomové práci na téma „Obnova venkova – příklad malé obce – Lobeč“.

Dotazník je určen pro osoby od 15 let, žijící v obci Lobeč. obsahuje celkem 44 otázek a veškeré odpovědi jsou zcela anonymní.

Děkuji za váš čas!

1. Jaké je vaše pohlaví?
 - a. *Muž*
 - b. *Žena*
2. Jaký je Váš věk?
 - a. *15 – 25 let*
 - b. *26 – 35 let*
 - c. *36 – 45 let*
 - d. *46 – 55 let*
 - e. *56 – 65 let*
 - f. *66 – 75 let*
 - g. *76 let a více*
3. Jak dlouho žijete v obci?
 - a. *Do jednoho roku*
 - b. *1 – 5 let*
 - c. *6 – 10 let*
 - d. *11 a více let*

Zapojování do místního dění v obci

1. Jakým způsobem se aktivně zapojujete do místního dění?
 - a. *účastním se místních komunitních akcí*
 - b. *zúčastňuji se dobrovolné práce*
 - c. *účastním se veřejných schůzek*
 - d. *podporuji místní projekty – finančně i jinak*
 - e. *nezapojuji se*
2. Co vás motivuje k aktivnímu zapojení do místních aktivit?
 - a. *pocit sounáležitosti a komunity*
 - b. *možnost ovlivnit rozhodování*
 - c. *možnost zlepšení kvality života*
 - d. *zvýšení osobní spokojenosti*

- e. *podpora místní ekonomiky*
 - f. *ochrana a zachování kulturního a historického dědictví*
 - g. *zdraví a pohybová aktivita*
 - h. *vývoj vlastních dovedností*
 - i. *jiné*
3. Máte nějaké nápady či komentáře, jak by se mohlo zlepšit zapojení obyvatel do místního dění ve vaší obci?
- a. *volná odpověď*

Dopravní obslužnost

1. Jaký druh dopravy nejčastěji využíváte pro každodenní dojíždění do práce či školy?
- a. *nemusím se dopravovat*
 - b. *vlastní auto*
 - c. *autobus*
 - d. *vlak*
 - e. *kolo*
 - f. *kombinace několika druhů dopravy*
 - g. *jiné*
2. Jakým způsobem dojíždíte za nákupy, k lékaři, na úřady apod.?
- a. *nemusím se dopravovat*
 - b. *vlastní auto*
 - c. *autobus*
 - d. *vlak*
 - e. *kolo*
 - f. *kombinace několika druhů dopravy*
 - g. *jiné*
3. Jak hodnotíte současnou dopravní obslužnost ve vaší obci?
- a. *Velmi pozitivně (1)*
 - b. *Spíše pozitivně (2)*
 - c. *Spíše negativně (-1)*
 - d. *Velmi negativně (-2)*
4. Jak často máte problémy s dopravní obslužností při zajištění svých potřeb?
- a. *Často*
 - b. *Občas*
 - c. *Vůbec*
5. Je podle vás dostatečná intenzita autobusových spojů?
- a. *Ano*
 - b. *Ne*
6. Myslíte si, že zvýšení frekvence autobusových spojů by vám kladně ovlivnilo každodenní život?
- a. *Ano*
 - b. *Ne*
7. Máte nějaké nápady či doporučení, jak by se mohla zlepšit dopravní obslužnost ve vaší obci?
- a. *Volná odpověď*

Sportovní a kulturní vyžití v obci

1. Přináší vám nabídka kulturních aktivit v obci pozitivní přínos do života?
 - a. *Ano*
 - b. *Ne*
2. Přináší vám nabídka sportovních aktivit v obci pozitivní přínos do života?
 - a. *Ano*
 - b. *Ne*
3. Jak často využíváte nabídky kulturních možností v obci?
 - a. *Pravidelně*
 - b. *Občas*
 - c. *Nikdy*
4. Jak často využíváte nabídky sportovních možností v obci?
 - a. *Pravidelně*
 - b. *Občas*
 - c. *Nikdy*
5. Jaké sportovní aktivity nejčastěji provozujete ve své obci?
 - a. *Turistika*
 - b. *Běh*
 - c. *Cyklistika*
 - d. *Sportovní hřiště*
 - e. *Posilovna*
 - f. *Tělocvična*
 - g. *Kroužek jógy*
 - h. *Rybolov*
 - i. *Jiné*
6. Jak hodnotíte dostupnost a úroveň sportovních zařízení v obci?
 - a. *Velmi pozitivně (1)*
 - b. *Spíše pozitivně (2)*
 - c. *Neutrálně (0)*
 - d. *Spíše negativně (-1)*
 - e. *Velmi negativně (-2)*
7. Jaké jiné sportovní aktivity nebo zařízení vám v obci chybí?
 - a. *Volná odpověď*
8. Jaké kulturní aktivity v obci nejčastěji navštěvujete?
 - a. *Místní pravidelné akce*
 - b. *Muzeum*
 - c. *Divadlo*
 - d. *Adventní koncert*
 - e. *Jiné*
9. Jak hodnotíte nabídku kulturních aktivit v obci?
 - a. *Velmi pozitivně (1)*
 - b. *Spíše pozitivně (2)*
 - c. *Neutrálně (0)*
 - d. *Spíše negativně (3)*
 - e. *Velmi negativně (4)*

10. Jaké další kulturní aktivity v obci byste uvítal(a)?
a. Volná odpověď
11. Máte nějaké další návrhy či komentáře ohledně sportovního a kulturního vyžití ve vaší obci?
a. Volná odpověď

Vnímání turismu v obci

1. Jaký má dle vás turismus vliv na váš každodenní život?
a. Pozitivní
b. Negativní
c. Žádný vliv
d. Nevím
2. Jak hodnotíte kvalitu služeb určených pro turisty (ubytování, restaurace, cyklostezky aj.) ve vaší obci?
a. Velmi pozitivně (1)
b. Spíše pozitivně (2)
c. Neutrálně (0)
d. Spíše negativně (-1)
e. Velmi negativně (-2)
3. Jaký negativní vliv má dle vás turismus na životní prostředí vaší obce?
a. Znečištění
b. Zvýšený výskyt odpadků
c. Eroze
d. Poškození přírodních lokalit
e. Zvýšená zátěž pro infrastrukturu – silnice, parkoviště
f. Jiné
4. Co pozitivního přináší turismus do vaší obce?
a. Ekonomický růst a zdroj příjmů pro obec
b. Podpora místního podnikání
c. Podpora kulturního a historického dědictví
d. Zvýšená viditelnost obce
e. Podpora celkového rozvoje obce
f. Nevím
g. Jiné
5. Co by bylo dle vás možné udělat pro ochranu životního prostředí vaší obce v souvislosti s turismem?
a. Volná odpověď
6. Máte nějaké další podněty či doporučení ohledně turismu ve vaší obci?
a. Volná odpověď

Vliv absence klíčových služeb na život obyvatel

1. Jakým způsobem ovlivňuje nedostatek služeb v obci váš každodenní život?
a. Omezujícím způsobem
b. Neutrálně
c. Výrazně omezujícím způsobem
2. Jaké služby v obci by vám výrazně usnadnily každodenní život?

- a. *Obchod s potravinami*
 - b. *Lékařská péče*
 - c. *Škola*
 - d. *Knihovna*
 - e. *Jiné*
3. Jak daleko musíte cestovat za potřebnými službami?
- a. *1 – 5 km*
 - b. *5 – 10 km*
 - c. *10 – 20 km*
 - d. *více než 20 km*
4. Jaké dopravní prostředky nejčastěji využíváte pro cestování za službami (do města)?
- a. *Vlastní automobil*
 - b. *Autobus*
 - c. *Vlak*
 - d. *Kolo*
 - e. *Kombinace několika druhů dopravy*
 - f. *Pěšky*
 - g. *Jiné*
5. Jak moc je pro vás složité se za službami dopravit?
- a. *Velmi snadné*
 - b. *Snadné*
 - c. *Středně obtížné*
 - d. *Obtížné*
 - e. *Velice obtížné*
6. Jak dlouho vám trvá cesta za službami?
- a. *0,5 – 1 hodina*
 - b. *1 – 2 hodiny*
 - c. *více než 2 hodiny*
7. Jaké druhy služeb by mohly přispět k lepší kvalitě života ve vaší obci?
- a. *Volná odpověď*
8. Máte nějaké návrhy ke zlepšení situace dostupnosti služeb ve vaší obci?
- a. *Volná odpověď*

Celková spokojenost se životem v obci

1. Jste spokojeni s bydlením ve vaší obci?
- a. *Velmi spokojen (2)*
 - b. *Spíše spokojen (1)*
 - c. *Spíše nespokojen (-1)*
 - d. *Velmi nespokojen (-2)*
2. Jak hodnotíte kvalitu života ve vaší obci? (ohodnoťte známkou jako ve škole)
- a. *1*
 - b. *2*
 - c. *3*
 - d. *4*

e. 5

3. Jaké jsou hlavní důvody vaší spokojenosti se životem ve vaší obci?
a. Volná odpověď
4. Které oblasti života spojené s vaší případnou nespokojeností vás trápí a chtěli byste je zlepšit?
a. Volná odpověď
5. Máte nějaké nápady či plány do budoucna, jakým způsobem by se mohl život ve vaší obci zlepšit?
a. Volná odpověď
6. Máte nějaké další komentáře ohledně života ve vaší obci?
a. Volná odpověď